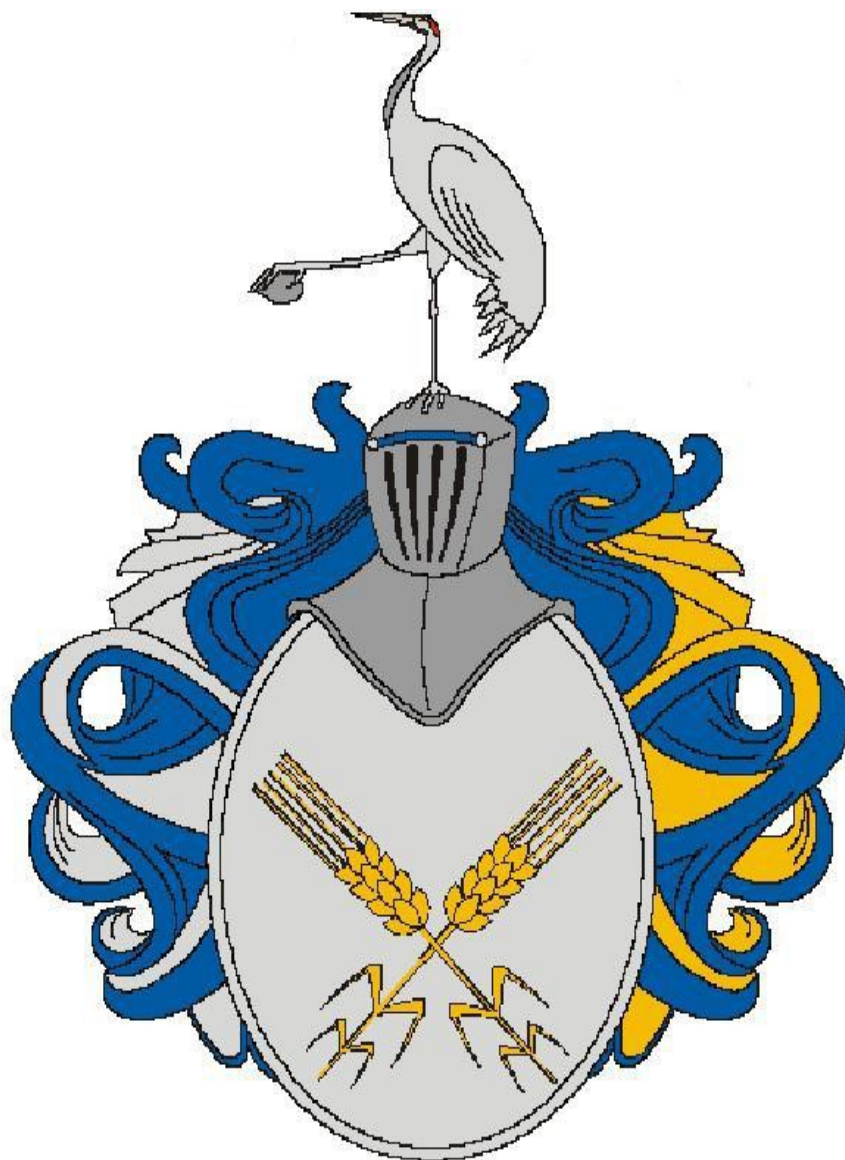

**Helyi
Esélyegyenlőségi Program
felülvizsgálata
Kenderes Városi Önkormányzat**

2025. december

Tartalom

HelyiEsélyegyenlőségiProgram(HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A településbemutatója.....	3
Értékeink,küldetésünk.....	12
Célok.....	13
AHelyiEsélyegyenlőségiProgramHelyzetelemzése(HEPHE).....	14
1. Jogszabályiháttér bemutatása.....	14
2. Stratégiaikörnyezet bemutatása.....	15
3. Amélyszegénységbenélőkésaromák helyzete, esélyegyenlősége.....	17
4. Agyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	61
5. Anőkhelyzete, esélyegyenlősége.....	87
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	91
7. Afogyatékkalélőkhelyzete, esélyegyenlősége.....	98
8. Helyipartnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	104
9. Ahelyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	105
AHelyiEsélyegyenlőségiProgramIntézkedésiTerve(HEPIT).....	106
1. A HEPIT részletei.....	106
Ahelyzetelemzés megállapításainak összefoglalása.....	106
A beavatkozások megvalósítói.....	107
2. Összefoglalótáblázat -AHelyiEsélyegyenlőségiProgramIntézkedésiTerve(HEPIT).....	109
3. Megvalósítás.....	111
3.1 Amegvalósítás előkészítése.....	111
3.2 Amegvalósítás folyamata.....	111
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	113
3.4 Nyilvánosság.....	114
3.6Érvényesülés, módosítás.....	115
4. Elfogadásmódja és dátuma.....	115

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló, 2021.06.30-án módosított 321/2011.(XII.27.) Korm.rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Kenderes Városi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelenhelyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Kenderes magában hordozza az alföldi települések jellegzetességét, hangulatát, amely megnyilvánul a határt betérítő búzamezők és kukoricatáblák, erdősávok, ligetek természeti környezetben és a 90-100 éves vagy ennél régebbi lakóházakban. Népi építészeti emlékként az Országos Műemlékvédelmi Hivatal is "jegyzí" a Napés Hold motívumok Jókai út 7. szám alatti lakóházát, amelynek egyszerűbb változata még a Jókai út 3. szám alatti épület is. A település története visszanyúlik a réz- és bronzkorba, feltehetően már akkor is lakott terület volt. Földünk csernozjom és réti talajok a földművelés korai kialakulásához kínáltak kedvező feltételeket. Első írásos emlék 1352-ből való, ekkor említik oklevélben a falut, amely a kunok birtokába került. A XV. században 1/3-1/3 részben a BOI, Kovári Pál ítélőmesteré, és a budai Pálos Rend tulajdona lett. Ebben a században Kenderessy Balázs földbirtokos révén a huszitizmus egyik központjává lett.

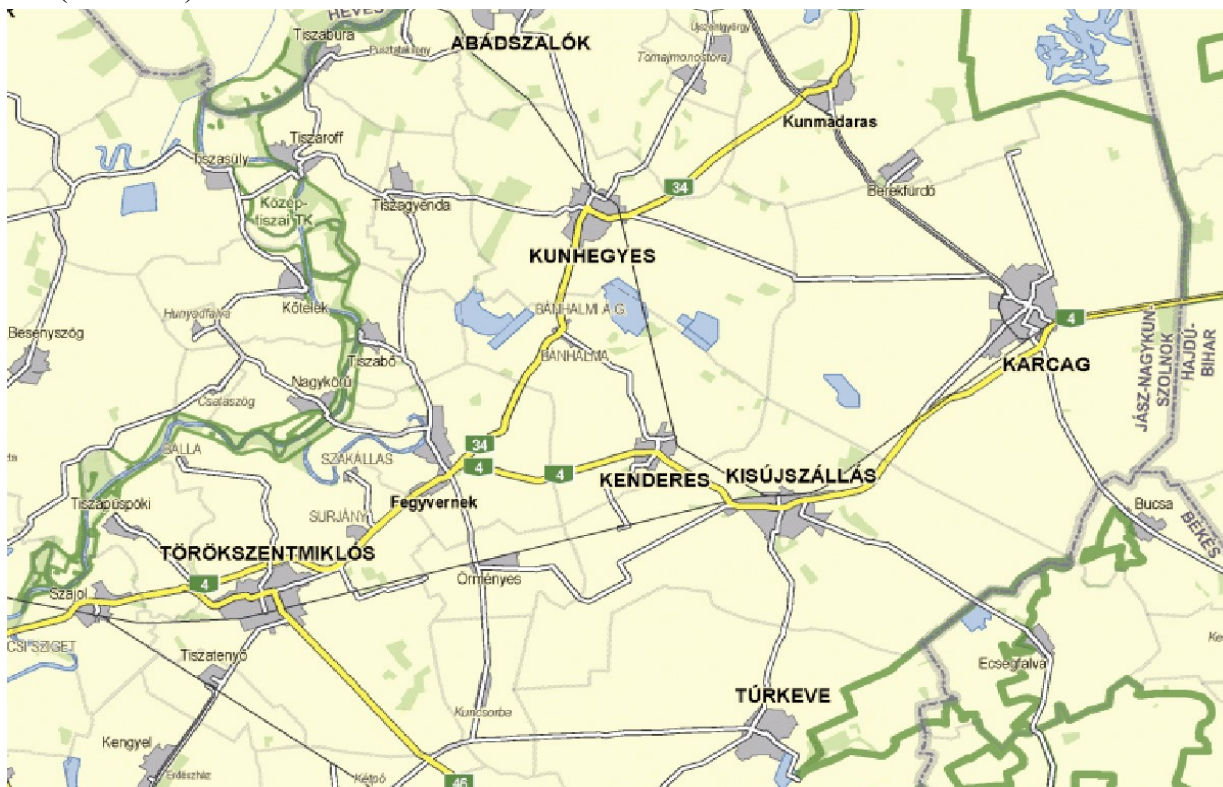
A XVII. század második felében a török-tatár hadak pusztításától sokat szenvedett falukésőbb, a XVIII. század végétől a Magyarai-Kossa, a XIX. század közepétől pedig a nagybányai Horthy család birtoka is lett. 1771-es úrbérrendezés idején a módos, kizárólag református jobbágyszőlőfaluból az 1848-as forradalom idejére Kenderes felerészben katolikus, nagyszámú zsellérség ésszegényparasztság lakta településsé vált, mégis ekkor kezd kibontakozni az ipar és a kereskedelem.

¹Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településrendezés-terv, ITS

A két világháború között a szegény lakosság magas száma ellenére látványos fejlődést mutat, amelyet jórészt a falu szülöttjének, Horthy Miklósnak személyes támogatása eredményezett. Középületek, iskolák vízvezeték- és villanyhálózat létesült, korszerű egészségügyi és szociális ellátás alakult ki.

Mivel a legsúlyosabb társadalmi probléma a földkérdés nem oldódott meg, az 1945-ös földreform a Kommunista Párt mellé állította a szegényparasztságot, amely a nagybirtokok, köztük a Horthy-uradalom teljes felosztását jelentette. A formálódó új hatalomban a tsz szervezetek és beszolgáltatások azonban kiábrándították a lakosságot. Így az 1956-os forradalom Kenderesen radikálisabb formában zajlott, mint általában a vármegye településein, amelyben szerepet játszott a Horthy korszak pozitív emléképe is. Az 1960-as évektől ismét lendületes fejlődés jelei mutatkoztak a községben. A XX. század vége a lakosság-szám csökkenését hozta, de a városvezetés a lehető legtöbb pozitív eredmény elérését tűzte ki.

Kenderes város Jász-Nagykun-Szolnok megyében van, a vármegyeszékhelytől 40 km-re, Budapesttől kb. 150 km-re. Vasúton a 102. számú Kál-Kápolna-Kisújszállás mellékvonalon érhető el. Kenderes a Karcagi járáshoz tartozó település. A település területe 111,24 km²(11124 ha).

Forrás:TeIR

Közigazgatásilag Kendereshez tartozik a várostól 9 km-re fekvő Bánhalma is, melyet a 34. számú út köt össze egyrészt a 4. számú főúttal, másrészt az ország észak-keleti régióival.

A település tradicionálisan agrár-jellegű, ipara gyakorlatilag nincs. Helyben kevés munkalehetőség található, a munkavállalók jelentős része a közelebbi és a távolabbi településekre ingázik.

Az infrastruktúrák kiépítettsége az elektromos hálózat, az ivóvíz hálózat, illetve a vezetékes gázhálózat tekintetében 100%-os. A város útjainak 90%-a szilárd burkolatú. A szennyvíz hálózat kiépítettsége 90%-os.

Az orvosi, illetve védőnői körzetek száma 3. Egy fogorvosi körzet van, illetve egy gyógyszertár üzemel a településen.

A két településállandó lakosainak száma 2023. január 1-én a belügyminisztérium által közétett nyilvántartás alapján 4291 fő, melyből férfiak: 2083 fő, nők: 2208 fő. (Ebből Bánhalmánmegközelítőleg 450 ember él.) A lakónépesség 4,7% a roma (A 2022-es népszámlálás során magukat cigány (románi, beás) nemzetiségűnekvalókalakosságszázalékában,forrás:TeIR),azonbanaDebreceniEgyetem felmérése szerint a népszámlálás adatainál jóval nagyobb arányban vannak jelen a településen.²

Lakónépesség(fő)

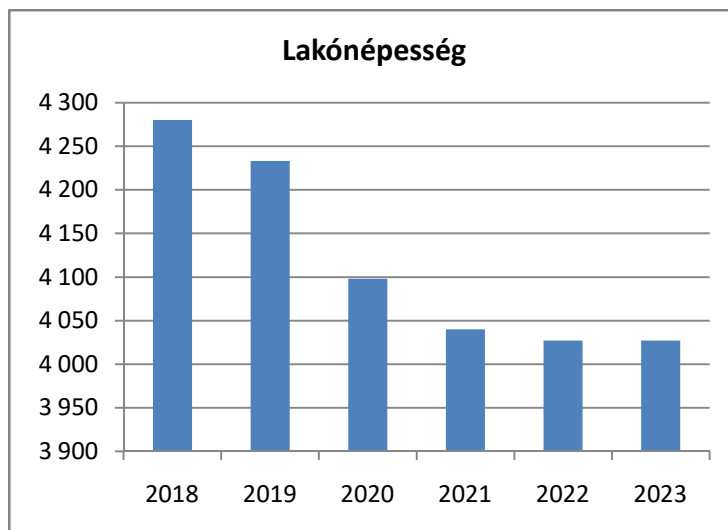
A lakónépesség az adott területen lakóhellyel rendelkező és másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2018	4 280	bázis év
2019	4 233	98,90%
2020	4 098	96,81%
2021	4 040	98,58%
2022	4 027	99,68%
2023	4 027	100,00%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

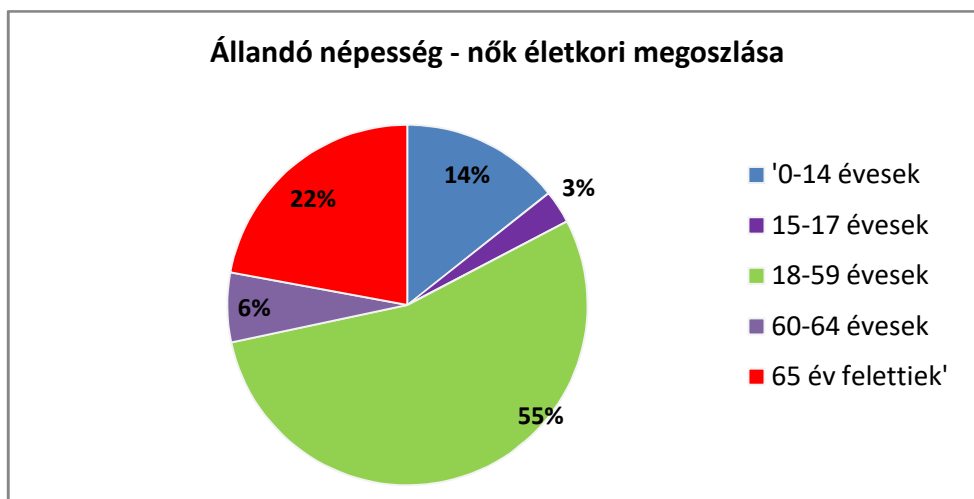
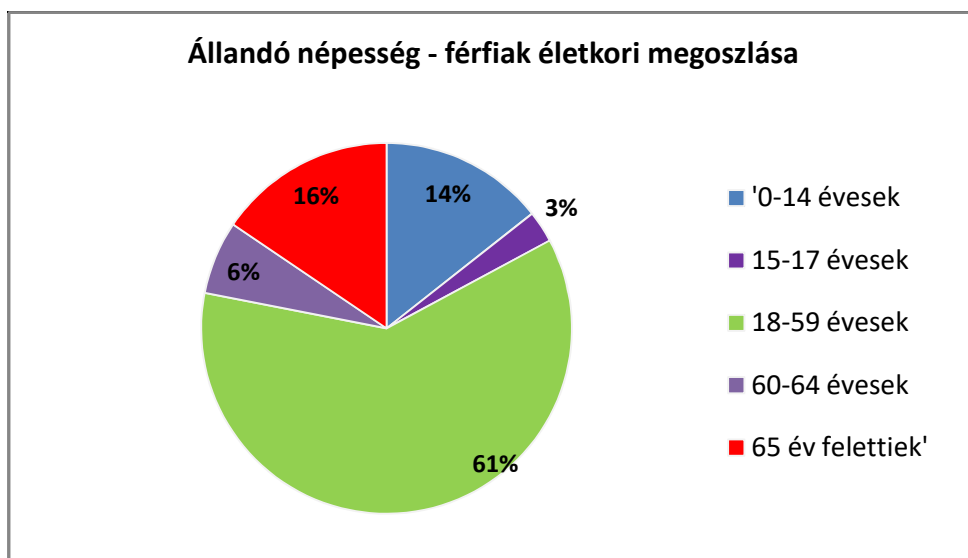
²Pénzes J., Tátrai P., Pásztor István Z. : A roma népesség területi megoszlásának változása Magyarországon az elmúltévtizedekben, Területi statisztika, 2018

(forrás: <http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/terstat/2018/01/ts580101.pdf>)

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	2 094	2 217	4311	48,57%	51,43%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			123	2,85%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	301	318	619	6,98%	7,38%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	58	66	124	1,35%	1,53%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	1 276	1 205	2481	29,60%	27,95%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	134	138	272	3,11%	3,20%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	325	490	815	7,54%	11,37%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázat adataiból jól kirajzolódik, hogy Kenderes város lakosságának kor- és nemek szerinti megoszlása 2021-ben hogyan alakult. A nők aránya összességében 3%-kal meghaladta a férfiakét. Szinte minden korosztályban enyhe női többség figyelhető meg, ami feltehetően arra utal, hogy az adott években több leánygyermek született, mint fiú. A tendencia egyedül a 18–59 éves korcsoportban fordul meg, ahol a férfiak vannak többen. Érdekesség, hogy a 2018–2023-as Helyi Esélyegyenlőségi Program indikátoradatai alapján a 15–17 éves korosztályban még magasabb volt a fiúk aránya, 2020-ban azonban már csak a 18–59 évesek között jelent meg férfitöbbség.

A 15–17 éves fiatalok esetében a helyi oktatási intézményektől való elvándorlás is befolyásolja az adatok alakulását, hiszen többen más településeken tanulnak. Így ez a korosztály nemcsak létszámát tekintve alacsonyabb, hanem részben „láthatatlan” is a város közösségi életében. Ez

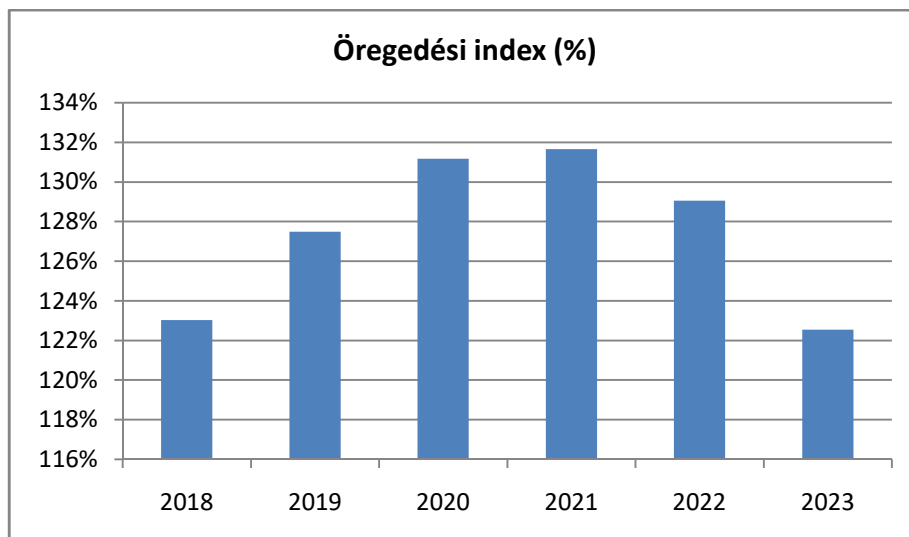
rámutat arra, hogy a fiatal lakosság helyben tartása és a településhez való kötődésük erősítése továbbra is komoly kihívást jelent.

Az idősebb korcsoportok nemi arányai ugyanakkor más jelenségre világítanak rá: a férfiak várható élettartama alacsonyabb a nőkéénél, amit a 65 év felettek jelentős női többsége is alátámaszt. E tendencia mérséklése érdekében kiemelten fontos a férfi lakosság széles körű bevonásával egészségmegőrző programok, különösen szűrővizsgálatok szervezése. Az idősek magas aránya egyúttal nagy terhet ró a helyi egészségügyi és szociális ellátórendszerre is.

Országos kitekintésben a 2022. évi népszámlálás alapján Magyarország teljes népességének 21%-a sorolható az időskorúak közé, míg a gyermekkorúak aránya mindössze 15% volt. 2011 és 2022 között a 65 éves és idősebb népesség létszáma 318 ezer fővel, azaz 19%-kal emelkedett, ezzel párhuzamosan pedig a 0–14 évesek száma kis mértékben, míg a 15–64 éves aktív korúak száma jelentősen csökkent. Az országos tendencia tehát összhangban áll a kenderesi adatokkal, és általánosságban is az idősödő társadalom kihívásaira hívja fel a figyelmet.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	780	634	123,03%
2019	793	622	127,49%
2020	808	616	131,17%
2021	815	619	131,66%
2022	813	630	129,05%
2023	810	661	122,54%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

³https://nepszamlalas2022.ksh.hu/eredmenyek/elozetes_adatok/

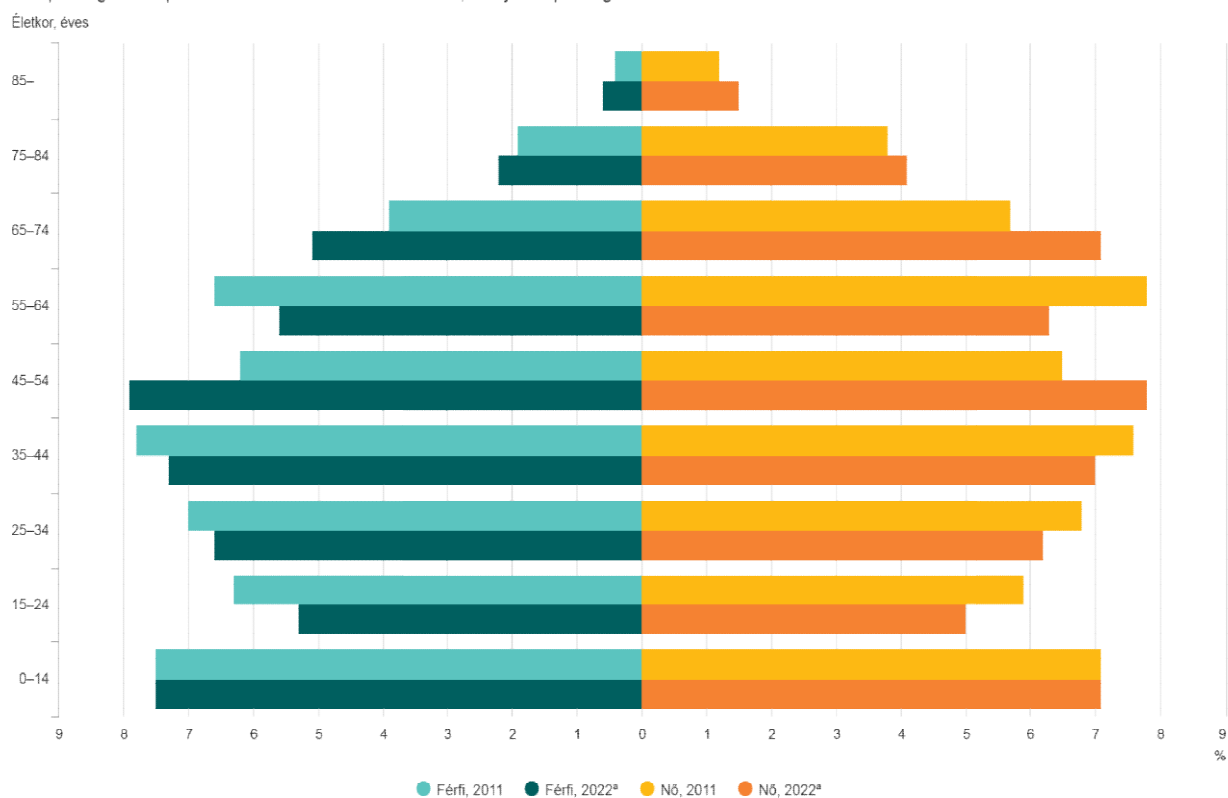
Az öregedési mutatók alapján elmondható, hogy Kenderes lakosságának előregedése megállt. Jelentős csökkenés 2023. évben volt tapasztalható, ennek egyik oka vélhetően, hogy ebben az évben több gyermek született. Ezt támasztja alá a 3. számú táblázat, melyben jól látszik a 0-14 éves korosztály számának növekedése. A másik ok lehetett, hogy a környező településekhez képest Kenderest az alacsonyabb ingatlanárak vonzóvá tették a lakást vásárolni kívánó családok körében, amit a 2023. évi közel 7%-os pozitív vándorlási egyenleg is alá támaszt. (4. számú táblázat)

Azonban továbbra is érdemes számolni azzal a veszéllyel, hogy a település nemcsak az előregedés, hanem az elnéptelenedés első jeleit is mutatni fogja, hiszen a lakónépesség csökkenő tendenciát mutat.

Az öregedési index magasságát tekintettel kiemelt figyelmet kell fordítani az idősek ellátásának megszervezésére, valamint a családok gyermekvállalását elősegítő intézményi háttér és - lehetőség szerint - munkahely biztosítására.

A népszámlálási adatok szintén azt igazolják, hogy a legutóbbi két népszámlálás között eltelt időszakban hazánk népessége korösszetételében tovább idősödött.

A népesség korcsoportok és nemek szerinti összetétele, a teljes népesség százalékában

Forrás: https://nepszamlalas2022.ksh.hu/eredmenyek/elozetes_adatok/#/9

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2018	-16,39
2019	-21,14
2020	-13,44
2021	-2,70
2022	3,97
2023	6,95

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

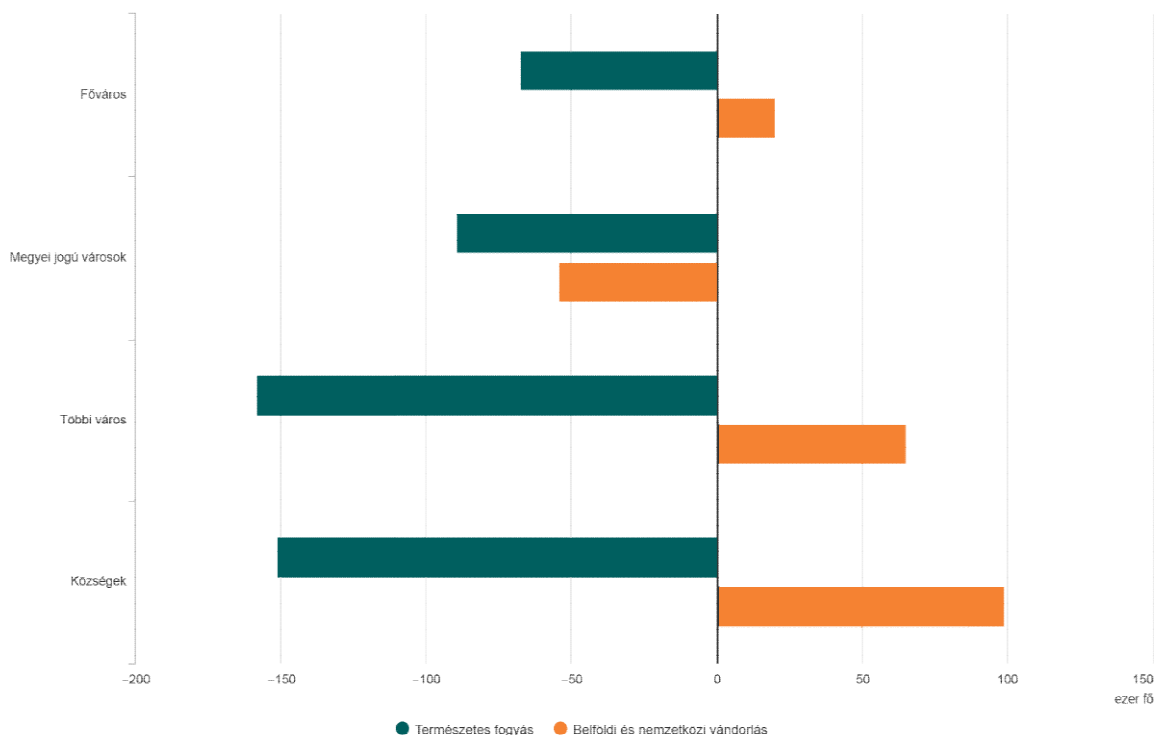

Az elvándorlás a településen probléma, a folyamatos népességvesztésnek ez lehet az egyik oka. Az elmúlt évek súlyos negatív vándorlási egyenlegét a 2023. év közel 7%-os pozitív egyenlege ellensúlyozta.

A népszámlálás adatai szerint a természetes fogyás valamennyi településtípusra jellemző volt, ugyanakkor a vándorlási különbözet tekintetében eltérések mutatkoztak. Míg a vármegyei jogú városok esetében vándorlási negatívum jelentkezett a legutóbbi két népszámlálás között, addig a többi településtípus bevándorlási többletet könyvelhetett el.⁴

⁴https://nepszamlalas2022.ksh.hu/eredmenyek/elozetes_adatok/##/15

A népességváltozás tényezői településtípusonként, 2011. október 1. – 2022. szeptember 30.

Forrás:KSH

Településünkéről történő elvándorlás alapvető oka a munkahelyek hiánya, mely elsősorban a település tradicionális agrárjellegéből adódik. Közismert tény az agrárium alacsony népességmegtartó ereje. Kenderesnek számottevő ipara sosem volt, a település azonban folyamatosan keresi a lehetőséget kisebb gyárak, üzemek létesítésére, illetve ide telepítésére. Az utóbbi időben több alkalommal is találkozhattunk azzal a helyzettel, hogy nem a gyermek költözik haza szülővárosába, hanem a szülők költöznek a távol élő gyermekeik, unokáik közelébe.

Komoly gondot okoz, hogy a településre bevándorlók többnyire peremhelyzetű társadalmi rétegek képviselői, míg az elvándorlók, egyre inkább a magasán képzett és fiatal korosztály soraiból kerülnek ki.

A népszámlálás országos adatai alapján a népességváltozás eltérő módon érintette az egyes vármegyéket. A természetes fogyás mértéke Szabolcs-Szatmár-Bereg és Pest vármegyében volt a legkisebb, míg Békés vármegyében volt a legnagyobb. A vándorlási folyamatok legnagyobb nyertesének Pest vármegye számított, míg Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye népességmegtartó ereje volt a leggyengébb.⁵

Az országos negatív népesedési tendenciák a településre is jellemzőek. A hazai lakosság lélekszáma 2021 elején mintegy 2,8%-kal volt kevesebb a 2010-es értéknél, és mintegy 9,731 millió fő volt. 2010-hez képest 2020-ra a gyermekek korosztályának aránya 0,2 százalékponttal

⁵https://nepszamlalas2022.ksh.hu/eredmenyek/elozetes_adatok/#/14

csökkent 14,55%-ra (viszont a 2014-es mélypont óta fokozatosan növekszik), az aktívnak tekintett 15-64 éveseké 3,07 százalékponttal esett 65,57%-ra, míg az idős korosztály aránya a 16,61%-ról 19,88%-ra nőtt – folytatódott az idősödés. Mindezzel együtt Magyarország nem tartozik a legidősebb társadalmak közé Európában. ⁶

A természetes születési és halálozási folyamatok vizsgálata alapján megállapítható, hogy a 2021-ben tapasztalt jelentős negatív természetes népmozgalmi egyenleg 2022-től mérséklődni kezdett. A tendencia kedvező irányba fordult, hiszen az élveszületések száma meghaladta a halálozásokét.

Kenderes legjelentősebb demográfiai kihívása, az évek óta fennálló természetes fogyás, jelen adatok alapján enyhülni látszik, ami a település lakosságszámának lassú növekedésére utal. A népességnövekedés elsősorban a roma közösség létszámának gyarapodásában figyelhető meg, ami azt jelzi, hogy a város etnikai összetétele gyors ütemben változik.

Értékeink, küldetésünk

Kenderes Városi Önkormányzat Képviselő-testülete és szervei a döntéseiken keresztül fejezik ki elkötelezettségüket az esélyegyenlőség területén, hiszen a jogszabályokban meghatározott, ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl a település nem önkormányzati fenntartású intézményeivel, társszervekkel, civil szerveződésekkel, egyházaival, önszerveződéseivel, társulásaival, egyesületeivel és alapítványaival közösen törekszenek érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén.

A település az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játszanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is.

Értékként kezeljük:

Szolidaritás

Települési közösségünk minden tagjának érdeke a szolidaritás erősítése, amely nagyban elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok, fogyatékkal élők társadalmi integrációját, foglalkoztatási és érvényesülési lehetőségeit. Ennek érdekében a fennálló fizikai és információs akadályokat meg kívánjuk szüntetni.

Méltányos és rugalmas bánásmód

A megkülönböztetés tilalma, az egyenlő bánásmód elve nem alkalmas az összes létező egyenlőtlenség megszüntetésére. Olyan pozitív, méltányos és rugalmas intézkedések kidolgozására törekszünk, amelyek elősegítik az érintettek társadalmi és foglalkoztatási pozíciójának javulását, megőrzését.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Programát fogó célja

Kenderes Városi Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáféréssel, a diszkrimináció mentességet, szegregáció mentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésére szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával valósult meg.

A Helyi helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

Emellett célunka célcsoportbatartozókra vonatkozóanáttekinteni aszolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

AHEPIT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

Továbbicélunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt és annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a település szintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEPHE)
--

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebtv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szocvtv.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzetköznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Köznev.tv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Kenderes Városi Önkormányzat Képviselő-testülete és szervei a döntéseiken keresztül fejezik ki elkötelezettségüket az esélyegyenlőség területén, hiszen a jogszabályokban meghatározott, ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl a település nem önkormányzati fenntartású intézményeivel, társszervekkel, civil szerveződésekkel, egyházaival, önszerveződésekkel, társulásaival, egyesületeivel és alapítványaival közösen törekednek érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén. Ide tartoznak a szociális jellegű helyi rendeleteink, a célcsoportokat érintő egyéb önkormányzati rendeletek.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.]. 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

„Legyen jobb gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021-2030)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2009-2034)

Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Kon koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódáshelyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Kenderes Városi Önkormányzat éves költségvetése

Kenderes Városi Önkormányzat Gazdasági Programja

Kenderes Városi Önkormányzat Településrendezési terve

Kenderes Városi Önkormányzat Szolgáltatástervezési koncepciója (2023)

Kenderes Városi Önkormányzat Sport koncepciója (2018-2023)

Kenderes Városi Önkormányzat Integrált Településfejlesztési Stratégiája

2.2 Ahelyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A karcagikistérség 5 települést foglal magába (Kenderes, Karcag, Kisújszállás, Berekfürdő, Kunmadaras). A térségen belüli együttműködés jól működik, amely lehetővé teszi az erőforrások hatékonyabb kihasználását, a közös fejlesztési projektek koordinálását, valamint a helyi gazdaság és közszolgáltatások fejlesztését. Az együttműködés elősegíti a települések közötti tapasztalatcserét, a problémák közös kezelését, és hozzájárul a kistérség hosszú távú fenntartható fejlődéséhez.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőségi szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adatai hiányok kimutatása

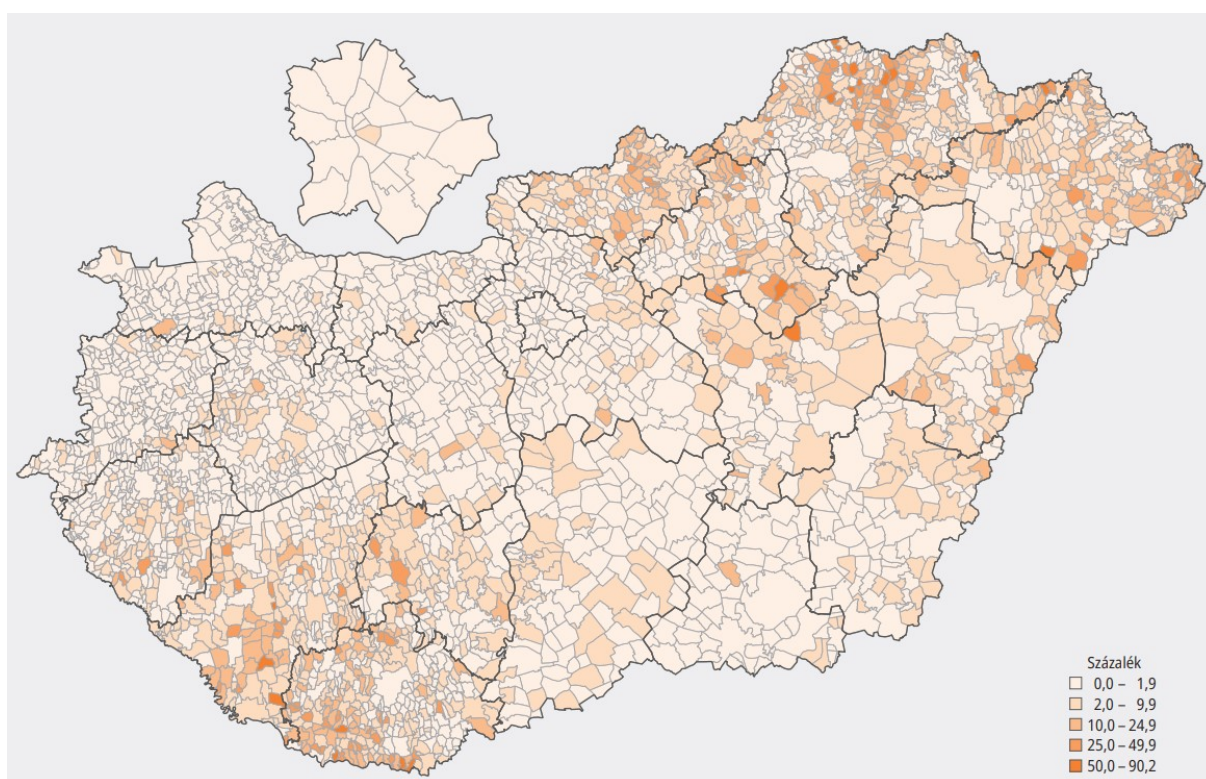
A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (3) bekezdése, valamint a társadalmi felzárkózásért felelős miniszter által, az általa vezetett minisztérium honlapján közzétett módszertani útmutató rögzíti azon felhasználható adatok körét és mutatókat, amelyek a HEP elkészítésének alapját képezik. A HEP elkészítéséhez szükséges információk többnyire rendelkezésre állnak, azonban vannak erősen adathiányos területek is. Célszerű és szükséges támaszkodni egyéb adatforrásokra: releváns (helyi, térségi, országos) kutatások adataira, az önkormányzat által gyűjtött adatokra, illetve a partnerek által nyújtott adatszolgáltatásra. Mindezek alapján vázolható fel a település átfogó helyzetképe esélyegyenlőségi szempontból, illetve az is láthatóvá válik, hogy mely területeken szükséges

további adatok gyűjtése.

3. Amélyszegénységbenélőkésaromák helyzete, esélyegyenlősége

A roman nemzetiség arányáról pontos adatot törvényi szabályozások miatt nem áll rendelkezésre. Becslések szerint, illetve 2022. évi népszámlálás adatai alapján településünkön 2,0-9,9 százalék a roma népesség aránya.

Aroman népesség aránya Magyarországon, 2022

Forrás: KSH

A roma etnikum népességére vonatkozóan csak a népszámlálások önbevalláson alapuló nem kötelező kérdése alapján kapunk információt, amely meglehetősen alulbecsüli a számukat. A roma kisebbség egyes csoportjai nem csupán a tradícióikban, kultúrájukban, viselkedésükben, életmódjukban térnek el a többségi társadalomtól, hanem a főbb demográfiai paramétereikben is (pl. termékenység, halandóság). Az ország teljes lakosságszáma 1980 óta csökken, ahalálozás meghaladja a születések számát, a romák esetében azonban még mindig természetes szaporodásról beszélhetünk. Emiatt a hazai népességben a romák aránya folyamatosan nő.⁸

„A magyarországi „Roma kötődésű” népesség előreszámítása 2050-ig” című tanulmány alapváltozata szerint míg a 2011-ben 554 ezer körüli volt a „roma kötődésű” emberek száma

hazánkban, ez 2050-re 679 ezerre emelkedhet. Így a „roma kötődésű” népesség aránya aszázad közepére Magyarországon elérheti a 9 százalékot, szemben a jelenlegi 5,5 százalékkal.

Általános probléma a munkajövedelem hiánya, rossz anyagi helyzet, az oktatási rendszerből való kiesés.

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből a helyzetből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység mérése nem egyszerű feladat, de nemzetközi statisztikai elemzésekben is bevett módszertani gyakorlat szegénységi küszöböt a nemzeti medián jövedelem 60%-ában, míg a mélyszegénységi küszöböt a medián jövedelem 40%-ában meghatározni. Hazánkban a bruttó medián kereset 2024. áprilisban 516 000 forint volt, 16,6%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. Azokban a háztartásokban, ahol a jövedelem nem haladja meg a minimálbér szintjét, óriási az elszegényedés és a leszakadás kockázata.

A mélyszegénység összetett jelenség, melynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulása többek között a rendszerváltástkövetőenamunkahelyek megszűnésére, amunkanélküliségre, amunkaerő-piaci esélyek szűkülésére- nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira – a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethető vissza.

⁸ObádovicsCsilla:AMAGYARORSZÁGI„ROMAKÖTÖDÉSŰ”NÉPESSÉGE LŐRESZÁMÍTÁSA2050-IG, DEMOGRÁFIA, 2022. 65. ÉVF. 2–3. SZÁM, 279–309.

A mélyszegénység összetett jelenség, melynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek.

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi tényezők: a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység (a „szegénység fiatal arca, a szegények mintegy 30%-a 0-17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több, mint fele községekben él.).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza. A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma. Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ez utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmat azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy acigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást.

Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember roma. Az viszont kijelenthető, hogy a romák élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt.

A „Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030” 2030-ra általános jövőképként célul tűzte ki a roma emberek egyenlőségének, befogadásának és részvételének jelentős előmozdítását, amely a különböző szakterületeken (gyermekjólét, köznevelés-oktatás-képzés, foglalkoztatás, egészség, lakhatás és közszolgáltatásokhoz való hozzáférés, közösségfejlesztés, kulturális és nemzeti jogok), valamint az említett horizontális területeken elért előrehaladásban válik valóra. Megközelítésük alapja, hogy nem minden roma van társadalmilag kizorított helyzetben, de mindannyian tapasztalhatnak megkülönböztetést, továbbá meg kell erősíteni a roma népességet abban, hogy előmozdítói legyenek a változásnak. A valódi egyenlőséghez és befogadáshoz ugyanilyen fontos a többségi társadalom közreműködése is.⁹

⁹Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030

3.1 Jövedelmiésvagyon helyzet

A lakosság életkörülményeiről, életszínvonaláról többek között a szegénység, társadalmi kirekesztettség, társadalmi rétegek szerinti jövedelmi, fogyasztási adatok alapján is képet alkothatunk. Ide tartozik továbbá a háztartások, családok nagysága, összetétele. A lakosság életkörülményeinek, életszínvonalának alakulását a Központi Statisztikai Hivatal A Háztartásokéletszínvonalacíműkiadványábanmutatjabe. 2023-ban nominális értékben nőtt a háztartások jövedelme. Az egy főre jutó éves bruttó jövedelem 3 millió 625 ezer forint volt, ami 17,5%-kal magasabb, mint az előző évben. Az egy főre jutó éves nettó jövedelem – 13,3%-os bővülés mellett – 2 millió 545 ezer forintot tett ki. A növekedési ütem különbsége a jövedelmek összetételének változásával indokolható. A 17,6%-os fogyasztói-árindex emelkedés mellett a reáljövedelem 3,6%-kal csökkent. 2023-ban a nettó jövedelem vásárlóértéke 38,5%-kal haladta meg a 2015-ös értéket.

2023-ban a legalsó és a legfelső jövedelmi ötöd átlagjövedelmének az országos átlaghoz viszonyított aránya nem változott. A legalsó jövedelmi ötödben az egy főre jutó éves átlagos bruttó jövedelem 1 millió 461 ezer forint volt, az országos átlag 40,3%-a, míg a legfelső ötödben 7 millió 240 ezer forintot tett ki, az országos átlag kétszeresét. A két szélső ötöd egy főre jutó éves bruttó jövedelme közti különbség a megelőző évi 4,8-ról ötszörösére nőtt.

Minél szegényebb a háztartás, annál alacsonyabb a munkajövedelem részaránya és magasabb a szociális ellátásoké az összjövedelmen belül. 2023-ban a legszegényebb ötödbe tartozó háztartások körében a munkajövedelem részaránya 68,1%, a társadalmi jövedelmeké 28,8%, míg a leggazdagabb háztartások esetében 77,6%-ot képviselt a munkajövedelem, a társadalmi jövedelem pedig 17,5%-ot. Az egyéb jövedelmek az 5. jövedelmi ötödben képviseltek számottevő összeget, egy főre vetítve éves szinten 354 ezer forintot, ami 1,8-szoros növekedés a 2022-es összeghez képest.

Regionálisan továbbra is jelentős eltérések mutatkoznak a háztartások jövedelmi helyzetében. 2023-ban a legmagasabb jövedelemmel a budapesti háztartások rendelkeztek, egy főre vetítve évi 4 millió 922 ezer forinttal, ami 35,8%-kal haladta meg az országos átlagot.

A háztartások jövedelmi helyzete az Észak-Alföldön volt a legkedvezőtlenebb, ahol az egy főre jutó éves bruttó jövedelem 3 millió 9 ezer forintot tett ki, ami 17,0%-kal volt alacsonyabb az országos átlagnál.

2022-höz képest az egy főre jutó éves bruttó jövedelem Budapesten nőtt a legnagyobb mértékben, 23,6%-kal, míg a növekedés üteme a Közép-Dunántúlon volt a legalacsonyabb, mindössze 10,6%.A háztartások jövedelemszerkezete Budapesten volt a legkedvezőbb, ahol a munkajövedelem részaránya megközelítette a 80%-ot, míg Észak-Magyarországon, Dél-Dunántúlon és Dél-Alföldön nem érte el a 70%-ot.¹⁰

¹⁰<https://ksh.hu/s/helyzetkep-2023/#/kiadvany/a-haztartasok-eletszinvonala/az-egy-fore-juto-eves-brutto-jovedelem-nagysaga-es-megoszlasi-regionkent-2023>

Aszegénységsszociológiai meghatározása esetén a végső mérőeszköz legtöbbször a jövedelem. Szegénynek kell tekinteni egy személyt, egy családot, illetve egy embercsoportot abban az esetben, ha a rendelkezésükre álló erőforrások (anyagi, kulturális, társadalmi) oly mértékben korlátozottak, hogy kizárják őket a minimálisan megkövetelhető életformából.

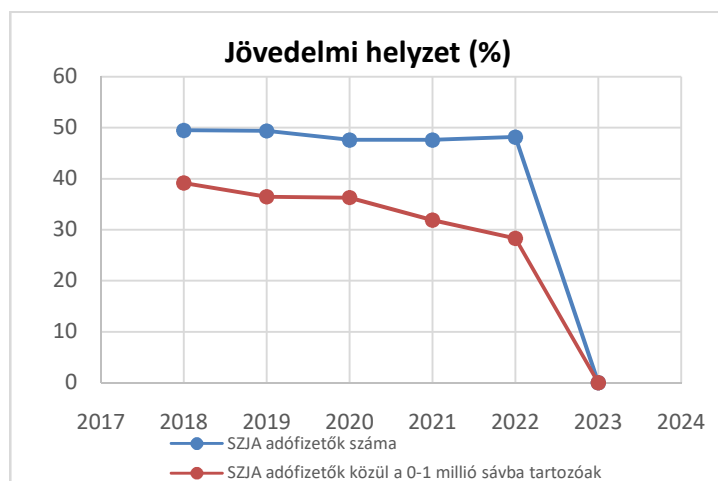
„A generációs mélyszegénység kialakulása és hatása a családok működésére Egy település tapasztalatai alapján” (DONKÓ ERZSÉBET – TAKÁCS IMRE, 2023) című esszé bemutatásában a szegény családok fizikai és mentális kapacitásának döntő részét lefoglalja a szegénységgel való küzdelem, a ma túlélése, másra nem marad erőforrásuk. Nagyon gyakori jelenség a korai (akár tizenkét-tizenhárom éves korban bekövetkező) gyermekvállalás. A közvéleményerreszoktamondani, hogy, „megélhetési gyermekek”. Ugyanezen tanulmány rögzíti, hogy a generációkon átívelő mélyszegénység láncolatának megszakítására az érintettek önerőből nem képesek, ezért társadalmi szintű beavatkozásra van szükség.¹¹

A 2018–2022 közötti adatok alapján Kenderes gazdasági helyzete lassan romló tendenciát mutat.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2018	49,49	39,18
2019	49,39	36,49
2020	47,59	36,32
2021	47,60	31,87
2022	48,17	28,30
2023	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

¹¹DONKÓERZSÉBET–TAKÁCSIMRE: A generációsmélyszegénység kialakulása és hatása családotok működésére
Egy település tapasztalatai alapján, máltai tanulmányok 2023/3.

Bár az SZJA-adófizetők aránya stabilan az állandó népesség felénél valamivel kevesebb volt, a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók száma évről évre jelentősen csökkent. A minimálbér és az átlagbérek összege évről-évre emelkedett, mely folyamatnak a lakosság jövedelmi helyzetének javulásához kellett volna vezetnie, azonban a fenti diagramon is jól látható csökkenést inkább a foglalkoztatottságbeli helyzet romlása okozhatta.

Ugyanakkor a munkaerőpiac szerkezeti problémái (elváándorlás, idősödő népesség) hosszabb távon még jobban fokozódhatnak, mivel a munkaképes korúak aránya csökkenőben van. A 2023-as adathiány miatt a legfrissebb változásokat nem látjuk, de a korábbi évek adatai alapján, Kenderes lakosságának anyagi helyzete összességében negatív irányba mozdult el.

A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint Magyarországon 2024 októberében a 15–74 éves foglalkoztatottak átlagos létszáma az előző év azonos időszakához képest 27 ezer fővel, 4 millió 699 ezer főre mérséklődött. 2024 októberében a munkanélküliek száma 219 ezer fő, a munkanélküliségi ráta 4,5% volt. A hazai elsődleges munkaerőpiacon dolgozók létszáma 4 millió 537 ezer főre, a közfoglalkoztatottaké 58 ezer főre csökkent.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvényben (a továbbiakban: Ftl.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján a településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, az különböző korosztályok, illetve nemek szerint bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya.

A

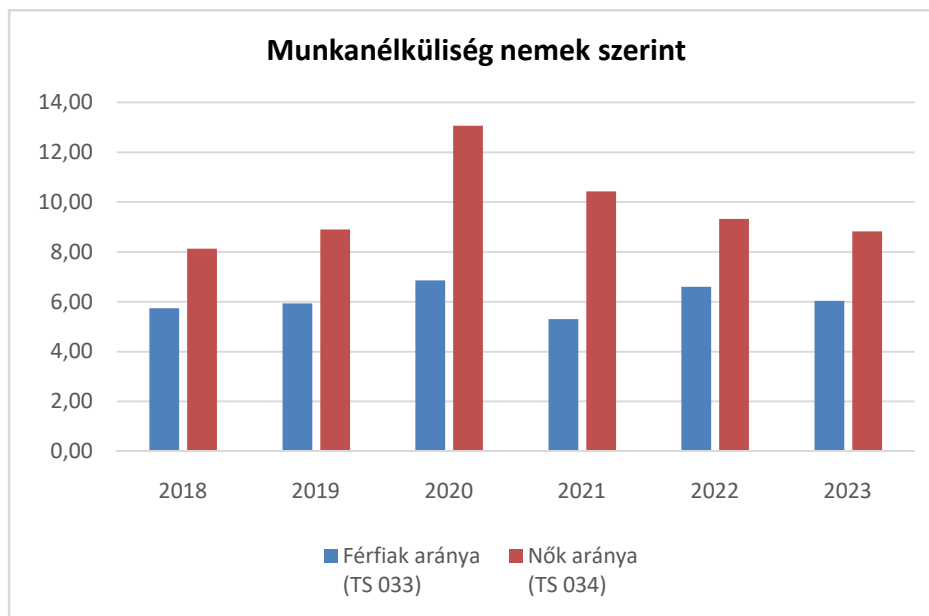
nyolcvanas években kezdődő, a rendszerváltást követően kibontakozó gazdasági, társadalmi változások a munkaerő-piacot, a foglalkoztatottságot alapvetően érintették: Kenderesen is egyre több aktív kereső vált munkanélkülivé, a legnagyobb érvágást a Repülőgépes Szolgálat kenderesi telephelyének felszámolása jelentette, amelynek következtében közel 100 dolgozó veszítette el munkahelyét. 1990 óta folyamatosan alakultak különböző gazdasági társaságok, egyéni vállalkozások, ugyanakkor szűntek is meg olyanok, amelyek nem bizonyultak sikeresnek.

A 2008-ban kezdődő gazdasági válság csak súlyosbította az országot, és ezen belül Kenderes igen magas munkanélküliség helyzetét, miközben a szociális ellátórendszer nem ösztönözte a segélyezetteket a munkaerőpiacon való megjelenésre. Többek között emiatt vált szükségessé a közfoglalkoztatás rendszerének átalakítása, amely a válság munkaerő-piaci hatásainak tompítása érdekében nagyobb hangsúlyt kapott.

Az alábbi táblázat Kenderes város munkanélküliségi rátáját mutatja be nemek szerinti bontásban, a 15–64 éves állandó lakosság körében. Az adatok szerint a munkanélküliségi ráta 2020-ban volt a legmagasabb (9,96%), ami valószínűleg a COVID–19 világjárvány hatásának tudható be. A férfiak aránya ebben az évben 6,86%, míg a nőké 13,06% volt, ami jelentős nemi különbséget mutat. Érdekes, hogy a vizsgált időszak egészében a nők munkanélküliségi rátája minden évben magasabb volt, mint a férfiaké, ami a munkaerőpiac nemi egyenlőtlenségeire és a nők családban betöltött szerepére utalhat.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2018	5,74	8,13	6,94%
2019	5,93	8,90	7,42%
2020	6,86	13,06	9,96%
2021	5,31	10,43	7,87%
2022	6,60	9,33	7,97%
2023	6,04	8,82	7,43%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

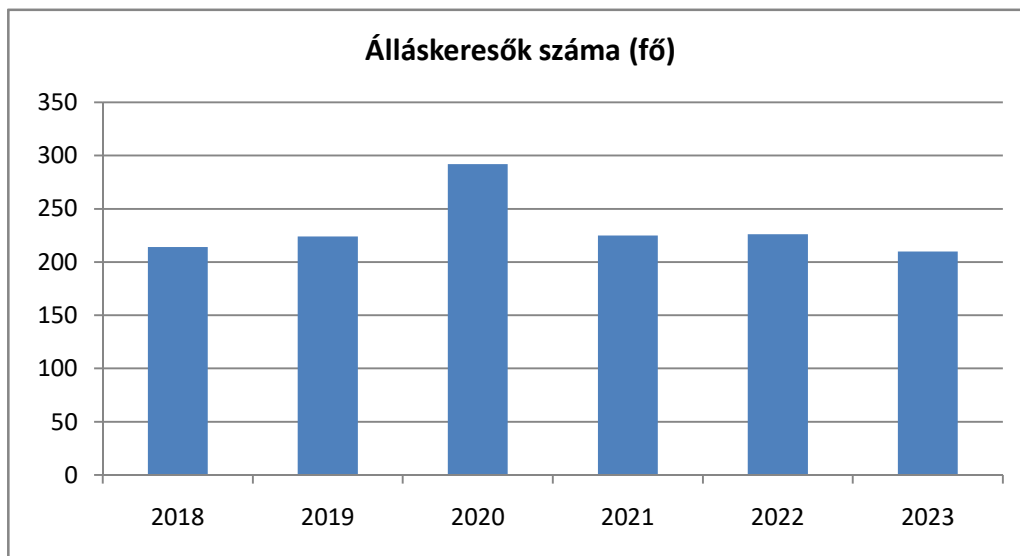

Jellemző tendencia a lakosság körében, hogy az illetékes foglalkoztatási osztályon nem regisztrálnak, ezért a fenti adatok nem az álláskeresők valódi számát mutatják. Sokan úgy gondolják, a regisztráció nélkül is sikeresen el tudnak helyezkedni, a hivatal közvetítői szerepét feleslegesnek tartják. A regisztrált álláskeresőknak együtt kell működniük a hivatallal, ami az állásajánlatok elfogadását is magában foglalhatja. Anyilvántartásból kikerülő álláskeresők, nem biztos, hogy bejelentett munkavállalók. Magas az alkalmi munkából élők száma, vagy egyszerűsített foglalkoztatásról szóló törvény szerinti munkavégzést végző munkavállaló.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	214	224	292	225	226	210
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	11,00	12,00	20,00	16,00	7,00	12,00
	%	5,14%	5,36%	6,85%	7,11%	3,10%	5,71%
21-25 év (TS 038)	Fő	34,00	25,00	33,00	28,00	21,00	15,00
	%	15,89%	11,16%	11,30%	12,44%	9,29%	7,14%
26-30 év (TS 039)	Fő	22,00	18,00	33,00	20,00	30,00	26,00
	%	10,28%	8,04%	11,30%	8,89%	13,27%	12,38%
31-35 év (TS 040)	Fő	16,00	23,00	23,00	15,00	18,00	21,00

040)	%	7,48%	10,27%	7,88%	6,67%	7,96%	10,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	19,00	16,00	27,00	20,00	28,00	22,00
	%	8,88%	7,14%	9,25%	8,89%	12,39%	10,48%
41-45 év (TS 042)	Fő	13,00	23,00	35,00	23,00	26,00	16,00
	%	6,07%	10,27%	11,99%	10,22%	11,50%	7,62%
46-50 év (TS 043)	Fő	27,00	29,00	27,00	20,00	20,00	20,00
	%	12,62%	12,95%	9,25%	8,89%	8,85%	9,52%
51-55 év (TS 044)	Fő	24,00	22,00	31,00	22,00	24,00	19,00
	%	11,21%	9,82%	10,62%	9,78%	10,62%	9,05%
56-60 év (TS 045)	Fő	25,00	26,00	34,00	25,00	18,00	25,00
	%	11,68%	11,61%	11,64%	11,11%	7,96%	11,90%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	23,00	30,00	29,00	36,00	34,00	34,00
	%	10,75%	13,39%	9,93%	16,00%	15,04%	16,19%

Forrás: TeIR, Nemzeti
Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázat és diagram Kenderes város nyilvántartott álláskeresőinek számát és arányát mutatja be korcsoportonként. A legtöbb álláskereső szinte minden évben a 61 éves és idősebb korcsoportból került ki. 2020-ban a 26–30 évesek és a 41-60 év közötti korosztály arányszámai voltak jelentősek. Az adatok alapján az idősebb korosztály (különösen a nyugdíjhoz közeli vagy már nyugdíjas korúak) tartósabban jelen van a munkanélküliek között, ami a korhoz köthető elhelyezkedési nehézségekre utalhat. Az egyetemi, felsőoktatási intézményekből kikerülő fiatalok elhelyezkedését pedig az elvárt gyakorlati idő, később a gyermekvállalás nehezítheti.

Összességében a fiatalabb és idősebb korcsoportok kiemelkednek, míg a 36–50 év közötti aktív korú csoportban stabilabb, kevésbé szélsőséges értékek figyelhetők meg.

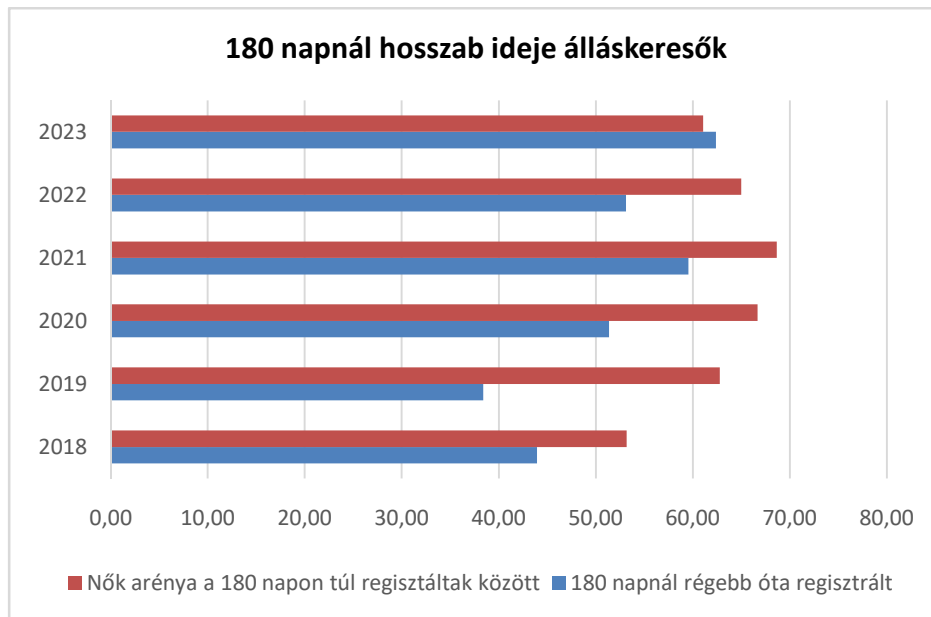
A munkanélküliség egyik legfontosabb tényezője, és a mélyszegénység kialakulását rendkívüli módon befolyásolja az, hogy milyen hosszú időre kerül ki valaki a munkaerő-

piacról. A tartós, vagyis az egy évnél tovább fennálló munkanélküliség igen káros következményekkel jár az egyén számára. A hosszú állás nélküli időszak alatt a szaktudás és a készségek elavulttá válhatnak, a munkával szembeni attitűd és motiváció romlik, leépülhetnek a társadalmi és szakmai kapcsolatok, csökkenhet a fizikai teljesítőképesség és romolhat az egészségi és a mentális állapot is, vagyis a tartós munkanélküliek humán tőkéje lecsökken. Ezek miatt minél hosszabb ideig tart az állás nélküli időszak, annál inkább csökken az elhelyezkedés valószínűsége. (Krueger, Cramer, Cho, 2014)

A településre vonatkozóan a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek számát tartalmazza a következő táblázat.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2018	43,93	53,19
2019	38,39	62,79
2020	51,37	66,67
2021	59,56	68,66
2022	53,10	65,00
2023	62,38	61,07

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A hosszú távú munkanélküliek aránya 2018-ban 43,93% volt, 2019-re csökkent (38,39%), majd 2020-tól ismét emelkedett, és 2023-ra elérte a vizsgált időszak legmagasabb értékét, 62,38%-ot. A nők aránya 2018-ban 53,19% volt, 2019-ben hirtelen megugrott 62,79%-ra, majd kisebb ingadozásokkal magas szinten maradt, 2023-ban pedig 61,07%-ra csökkent. Az adatok összességében a tartós munkanélküliség növekedését és a nők folyamatosan magas arányát jelzik.

Vélhetően ennek a gyermek(ek) megoldatlan felügyelete az oka. Kenderes Városi Önkormányzat a 2019-ben megnyitott mini bölcsődével segíti a munka világába történő visszatérését azoknak az anyukáknak, akiknek a gyermeke 3 éves kor alatti és a gyermek napközbeni felügyelete korábban kizárólag az édesanyaotthonmaradásával volt megoldott. Önkormányzatunk törekszik arra, hogy a mini bölcsőde épületét kibővítsé normál bölcsődei csoportszobákkal és a hozzá kapcsolódó kiszolgáló helyiségekkel.

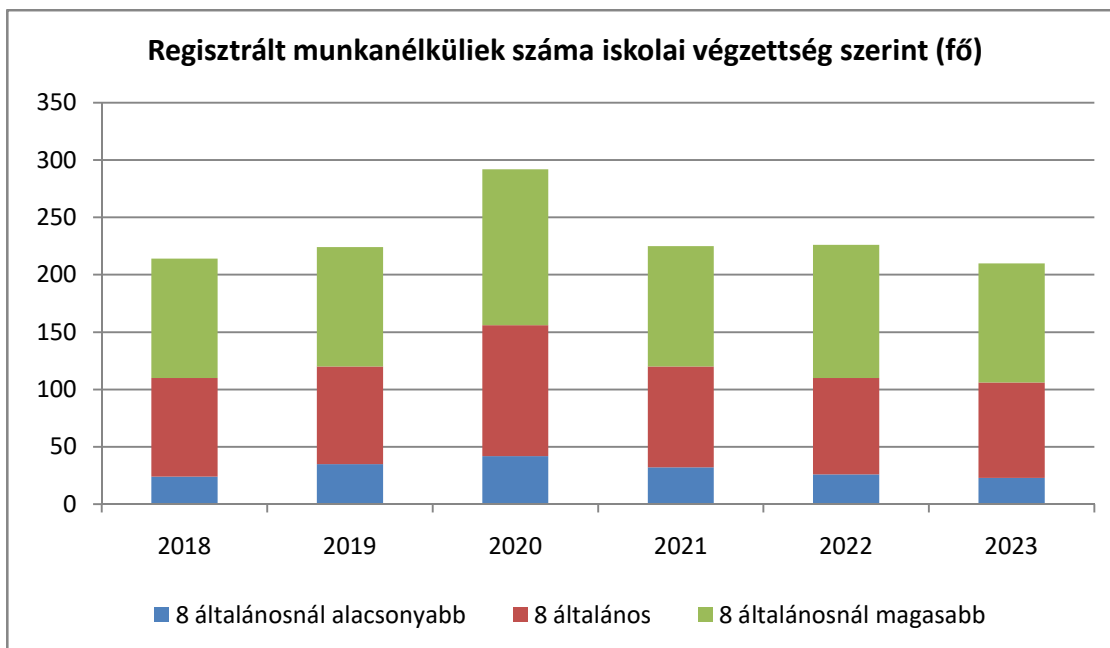
b) alacsonyiskolaivégzettségűek foglalkoztatottsága

Egy településen az alap-, közép-, esetleg a felsőfokú oktatás léte és minősége nemcsak a település, illetve térség gyermekeinek fejlődését befolyásolja, hanem hozzájárul a település népességmegtartó erejének növeléséhez mind a pedagógiai munka, mind az infrastrukturális tényezők és az eszközellátottság tekintetében is. Egy adott település alap-, közép- és felsőfokú végzettséggel rendelkező népességének arányát mindez együttesen határozza meg, különösen akkor, amikor kiemelkedő tekintettel kell lenni a környező városok elszívó hatása által generált magas fiatalkori elvándorlásra. A népesség korösszetétele hasonló súllyal esik latba egy település lakosságának iskolai képzettsége meghatározásakor, hiszen a fiatalabbkorosztály aránya magasabb végzettséget is jelent.¹²

¹²Kenderes Város Önkormányzata Integrált Településfejlesztési Stratégia Megalapozó vizsgálata, 2017

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	214	24	11,21%	86	40,19%	104	48,60%
2019	224	35	15,63%	85	37,95%	104	46,43%
2020	292	42	14,38%	114	39,04%	136	46,58%
2021	225	32	14,22%	88	39,11%	105	46,67%
2022	226	26	11,50%	84	37,17%	116	51,33%
2023	210	23	10,95%	83	39,52%	104	49,52%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázat Kenderes városában a regisztrált munkanélküliek iskolai végzettség szerinti megoszlását mutatja be 2018 és 2023 között. A legtöbb álláskereső minden évben azok közül került ki, akik 8 általánosnál magasabb végzettséggel rendelkeznek – ez az arány 2023-ban 49,52% volt. Emellett megfigyelhető, hogy a három végzettségi szint aránya viszonylag stabil maradt az évek során.

Alapfokú végzettség hiányában szakképzéseket többségesen szerezhet meg, így ez a munkavállalók munkaerőpiacra való bekerülését tudná elősegíteni, ahol speciális szaktudásra nincs szükségük. Sajnos a képzésekhez való hozzáférés utazással vagy magas költséggel jár, ezért 2023-ban Önkormányzatunk úgy határozott, hogy akkorában kihasználatlan, azonban 2020-ban teljes körűen felújított, volt Református iskola épületében a Karcagi Szakképzési Centrum segítségével képzéseknek és vizsgáknak biztosít helyszínt. Az elmúlt években egyéltan a tanácsadói képzés, egyéltan a pedagógiai asszisztens képzés lebonyolítására kerülhetett sor. Az önkormányzat egyéb épületeinek felújítása miatt a volt Református iskola helyiségei nem voltak biztosítottak további képzésekre.

Iskolarendszeren kívüli szakképzéset szerezhet meg a nyilvántartott álláskereső az illetékes Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályán keresztül.

c) közfoglalkoztatás

A foglalkoztatáspolitikai eszközök célja, hogy biztosítsa a munkaerőpiac kiegyensúlyozottabb működését és elősegítse a munkaerőpiacról kiszorultak visszakerülését az elsődleges munkaerőpiacra és támogassa a minél magasabb foglalkoztatottságot. Az aktív eszközök lehetnek követő jellegűek, melyek már a kialakult munkanélküliséget kezelik és preventív típusúak, amelyek a munkanélküliség kialakulását (pl elbocsátásokat) igyekeznek megelőzni. A főbb aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök közé tartoznak: munkaerő-piaci képzések, bérjellegű támogatások, munkahelymegőrző támogatás, munkahelyteremtő támogatás,

mobilitási támogatások, álláskereső vállalkozóvá válását elősegítő támogatások, közfoglalkoztatás.

A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény meghatározza, hogy közfoglalkoztatottként melyek azok a természetes személyek, akik foglalkoztathatóak, és ki lehet közfoglalkoztató.

A 2011-ben bevezetett közfoglalkoztatás rendszere 2018-ra jelentősen átalakult, a legfontosabb célja és rendeltetése azonban továbbra is az, hogy minél több munkára képes és kész, aktív korú, szociálisan rászoruló ember számára biztosítson munkalehetőséget.

A közfoglalkoztatás sok területet fed le, megtalálható benne többek között a mezőgazdaság (zöldség, gyümölcs, takarmánynövények termesztése, kisállat tartása), bio- és megújuló energiafelhasználás, településösszképének javítása, belvízelvezetés, mezőgazdasági földutak rendbetétele, illegális hulladéklerakó helyek felszámolása, közúthálózat javítása.

Mindezek révén a települések nagyot léptek az önfenntartóvá váláshoz vezető úton, megalapozták az új típusú szociális szövetkezet jövőbeni működését, helyben teremtettek munkalehetőséget, esélyt az önellátásra a hátrányos helyzetű álláskereső számára.

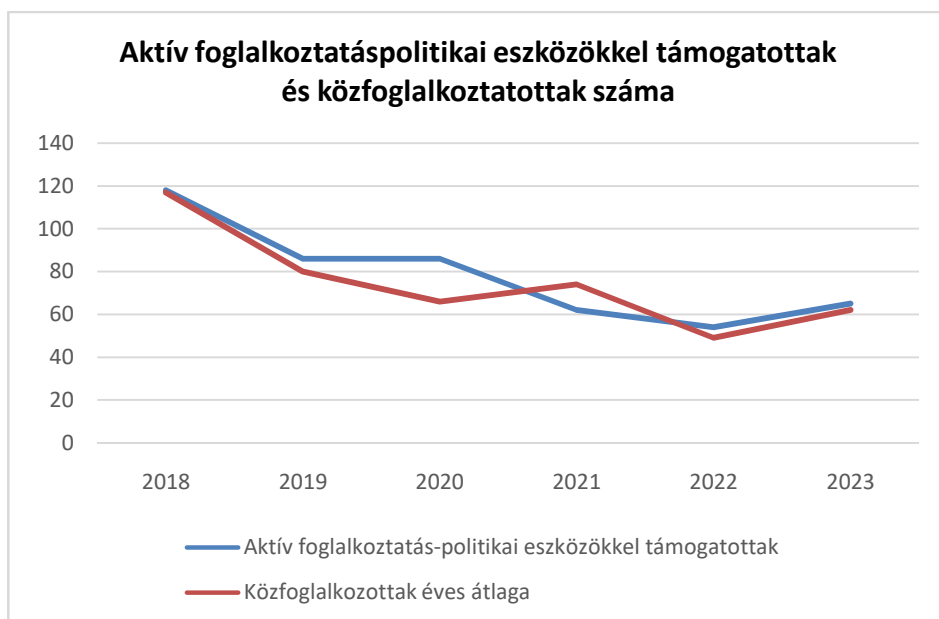
A közfoglalkoztatása munkaviszony egy speciális formája, támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatás átmeneti munkalehetőséget biztosít azok számára, akiknek az önálló álláskeresőse hosszú ideig eredménytelen.

Világos cél, hogy a közfoglalkoztatási programok úgy kerüljenek megvalósításra, hogy azok értéket teremtsenek, és egész évben megvalósítható, hasznos munkát biztosítsanak.

Az alábbi táblázat megmutatja, hogy Kenderesen 2018. és 2023. év közötti időszakban mennyi volt a közfoglalkoztatásban résztvevők éves átlagos létszáma:

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2018	118	117
2019	86	80
2020	86	66
2021	62	74
2022	54	49
2023	65	62

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

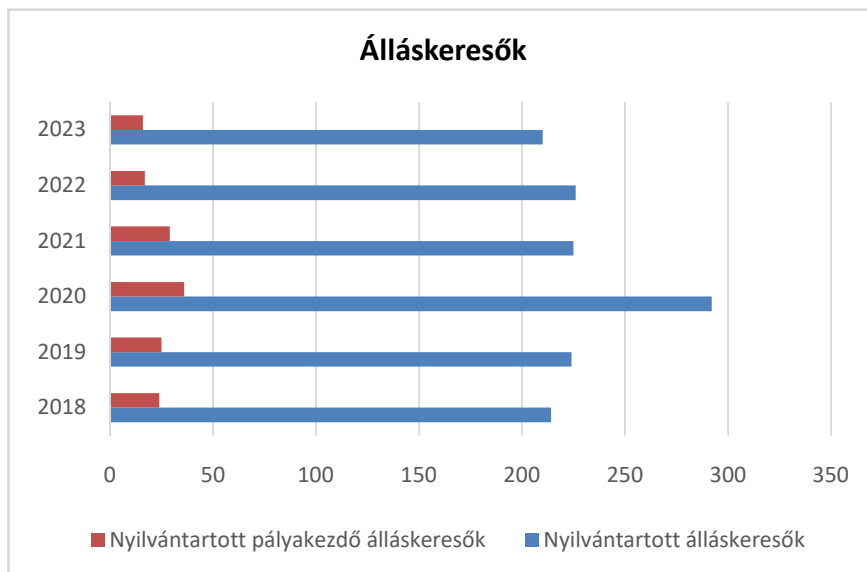
Kenderes Városi Önkormányzat minden évben a Belügyminisztérium által előre meghatározott létszám kerettel indít közmunkaprogramot, mely évről-évre a maximális fővel valósul meg. 2022. évben látható egy jelentősebb állománycsökkenés, amikor az önkormányzat nem indíthatott szociális jellegű, csak „hosszabb időtartamú” és mezőgazdasági munkaprogramot. A magyar közmunkaprogram kritikusai szerint a program elsődleges célja csak a programban résztvevők csekély esetében valósul meg, a többség esetében éppen ellenkezőleg, a programba hosszú távon „beleragadt” munkavállalók számára a közmunkaprogramban való részvétel nem segíti, inkább akadályozza a munkaerőpiacra történő visszatérést.¹³Ez a tendencia Kenderes esetében is megfigyelhető, évről-évre a résztvevők 80%-a állandó. Ezek a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok egyre tartósabban szorulnak ki a nyílt munkaerőpiacról, más esélyük a jövedelemszerzésre már nincs.

d) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2018	214	24
2019	224	25
2020	292	36
2021	225	29
2022	226	17

2023	210	16
------	-----	----

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

¹³ <https://merce.hu/2019/07/12/a-kozmunka-ut-a-semmibe-a-magyar-romak-szamara>

A nyilvántartott álláskeresők száma 2018 és 2020 között növekedett, 292 fővel tetőzött 2020-ban – vélhetően koronavírus járványt követő válság miatt, majd 2021-től fokozatosan csökkent 210 főre. A pályakezdő álláskeresők száma minden évben 10% körüli érték volt, a vizsgált időszak végére jelentősen visszaesett: míg 2020-ban 36 fő volt, addig 2023-ban már csak 16. A fiatal munkanélküliek számának jelentős csökkenése nem a valóságot tükrözi, a pályakezdők aránya jóval magasabb lehet, mivel sokan nem regisztrálnak a foglalkoztatási osztályokon.

3.2.12. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – fiatalok

	<i>van/nincs</i>	<i>Felsorolás</i>
fiatalokfoglalkoztatását megkönnyítőprogramoka		-
településen	<i>nincs</i>	-
		-
fiatalokfoglalkoztatását megkönnyítőprogramoka	<i>van</i>	-GINOPPlusz4.1.1

vonzásközpontban		
az oktatásból munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok településen		-
	<i>nincs</i>	-
		-
az oktatásból munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzásközpontban		-
	<i>nincs</i>	-
		-
<i>Forrás: JNSZVM Kormányhivatal Karcagi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály</i>		

e) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

3.2.13. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – programokon részvevő fiatalok száma

<i>fő</i>	fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő		fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő		az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet		az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet	
	programok a településen		programok a vonzáskörzetben		megkönnyítő programok a településen		megkönnyítő programok a vonzáskörzetben	
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
2019	-	-	8	16	-	-	-	-
2020	-	-	8	11	-	-	-	-
2021	-	-	1	5	-	-	-	-
2022	-	-	0	2	-	-	-	-
2023	-	-	4	3	-	-	-	-
<i>Forrás: JNSZVM Kormányhivatal Karcagi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály</i>								

**3.2.14. számú táblázat– A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja-
felnőttek munkaerő-piaci integrációját segítő szervezetek és szolgáltatások
feltérképezése**

	<i>Van/nincs</i>	<i>Felsorolás</i>
felnőttképzőprogramokatelepülésen	<i>Nincs</i>	
felnőttképzőprogramokavonzásközpontban	<i>Van</i>	-GINOP3.1.1 -TOPPlusz 3.1.1
30évnélidősebbeketcélozza		
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen	<i>Nincs</i>	
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzásközpontban	<i>van</i>	JárásiHivatal Foglalkoztatási Osztály
Helyifoglalkoztatásiprogramokatelepülésen	<i>Nincs</i>	
Helyi foglalkoztatási programok a vonzásközpontban	<i>Nincs</i>	-GINOP 3.1.1 -TOPPlusz3.1.1
<i>Forrás:JNSZMKormányhivatalKarcagiJárásiHivatalFoglalkoztatásiOsztály</i>		

**3.2.15. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja–
programokon részvevő felnőttek száma**

	felnőttképző programok a településen		felnőttképző programok a vonzásközpontban		egyéb munkaerő - piaci szolgáltatások a településen		egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások		helyi foglalkoztatási programok a településen		helyi foglalkoztatási programok a vonzáskörzetben	
	fő											
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
2019	-	-	0	6	-	-	36	31	-	-	4	6
2020	-	-	1	2	-	-	57	49	-	-	-	-
2021	-	-	-	-	-	-	12	14	-	-	-	-
2022	-	-	-	-	-	-	41	27	-	-	-	-
2023	-	-	-	4	-	-	40	31	-	-	-	-

Forrás:JNSZVMKormányhivatalKarcagiJárásiHivatalFoglalkoztatásiOsztály

f)

mélyszegénységbenélőkésromáktelepülésiönkormányzatisajátfenntartásúintézményekben történő foglalkoztatása

Városunkban az önkormányzat a mélyszegénységben élőket, illetve a romákat leginkább a közfoglalkoztatási programokon keresztül foglalkoztatja.

g) hátrányosmegkülönböztetésafoglalkoztatásterületén

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.¹⁴

¹⁴http://www.egyenlobanasmod.hu/tanulmanyok/hu/Foglalkozasi_Tardos_Katalin.pdf

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 21. §-a foglalkozik a foglalkoztatás területén megjelenő hátrányos megkülönböztetéssel. A törvény szerint az egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz, különösen a következő rendelkezések meghatározásakor, valamint azok alkalmazásakor:

a) a munkához való hozzájutásban, különösen nyilvános álláshirdetésben, a munkára való felvételben, az alkalmazási feltételekben;

b) a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesítését megelőző, azt elősegítő eljárással összefüggő rendelkezésben;

c) a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesítésében és megszüntetésében;

d) a munkavégzést megelőzően vagy annak folyamán végzett képzéssel kapcsolatosan;

e) a munkafeltételek megállapításában és biztosításában;

f)* a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony alapján járó juttatások, így különösen a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. § (2) bekezdésében meghatározott munkabér megállapításában és biztosításában;

g) a tagsággal vagy részvétellel kapcsolatban a munkavállalók szervezeteiben;

h) az előmeneteli rendszerben;

i)* a kártérítési, illetve a fegyelmi felelősség érvényesítése során,

j)* a munkavállalók szülői és munkavállalói kötelezettségeinek összehangolását és a gyermek gondozására fordítható idő növelését elősegítő apasági szabadság, szülői szabadság és a gyermek gondozása céljából a gyermek hároméves koráig igénybe vehető fizetés nélküli szabadság kérelmezésével, vagy igénybevételével összefüggésben, valamint

k)* a gondozói munkaidő-kedvezmény kérelmezésével vagy igénybevételével összefüggésben.

h) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

A digitalizáció gyors és folyamatos fejlődése következményeként a megnövekedett otthoni és munkahelyi számítógép-, mobileszköz- és internethasználat megköveteli a kommunikációs eszközök használatával összefüggő ismeretek bővítését, folyamatos fejlesztését. A digitális írástudás elengedhetetlen feltétele mindennapi életünknek, sőt a munkaerőpiacon való sikeres megjelenésnek. Az infokommunikációs technológia korunkban éles határvonalat húz a digitális tudással rendelkezők és nem rendelkezők között, így alapvetően meghatározza az egyén lehetőségeit e téren. A társadalmi egyenlőtlenségek új dimenziójaként a digitális szakadék - az eszközökhöz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés és a digitális kompetenciák hiánya révén – tovább nehezíti a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok integrációját.

3.2 Pénzbeli természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

2015. március 1-jével jelentősen átalakult a pénzbeli és természetbeni szociális támogatások rendszere, mely változások az esélyegyenlőség szempontjából kiemelt célcsoportok támogatását számottevően befolyásolták. Ezzel egyidőben bekövetkezett hatáskörváltozás alapján jelenleg a járási hivatalok állapítják meg a következő ellátásokat: aktív korúak ellátása, időskorúak járadéka, ápolási díj, közgyógyellátás (alanyi és normatív alapon) és az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

Az Önkormányzat a szociális, családvédelmet szolgáló ellátásokat települési támogatás címen nyújtja, melyeknek jogosultsági feltételeit, az ellátások megállapításának, valamint azok kifizetésének, folyósításának szabályait az idei évben módosított az egyes szociális ellátásokról szóló 17/2025. (IX.25.) rendeletében rögzítette, mely rendelet alapján a helyhatóság rendkívüli települési támogatásként temetési támogatást, eseti támogatást, valamint krízistámogatást nyújt, továbbá köztemetést biztosít. A szociális rászorultságtól függetlenül nyújtott települési támogatásokról szóló 9/2022. (IX.30.) önkormányzati rendeletet Kenderes Város Önkormányzatának Képviselő-testülete ez évben hatályon kívül helyezte az önkormányzat kedvezőtlen pénzügyi helyzete miatt. Később az önkormányzat anyagi helyzetének javulását követően lehetőség lesz a támogatási rendszer újragondolására és új rendeleti szabályozás megalkotására.

Pénzbeli ellátások és természetben nyújtott támogatások
--

Év/fő	2021	2022	2023	2024
Rendkívültelepülési támogatás	218	117	142	142
Temetési támogatás	23	23	11	12
Köztemetés	5	5	2	4
Bölcsőde-,óvoda-, általánosiskola-,közép-ésfelsőfokú iskolakezdési támogatás	455	113	223	0
Általános iskolás gyermekektanulmányi támogatása	94	0	0	0
Rendszeres gyermekvédelmi pénzbelitámogatás	676	660	617	582

Pénzbeli ellátások				
Év/Összeg	2021	2022	2023	2024
Rendkívültelepülési támogatás	1.846.000,-	785.500,-	1.920.805,-	2.738.000,-
Köztemetés	350.000,-	624.840,-	624.840,-	700.020,-
Temetési támogatás	450.000,-	690.000,-	330.000,-	360.000,-
Bölcsőde-,óvoda-, általános iskola-, közép- és felsőfokú iskolakezdetámogatás	9.100.000,-	1.339.600,-	3.281.748,-	0
Általános iskolásgyermekektanulmányi támogatása	2.230.000,-	0	0	0

Rendszeres gyermekvédelmipénzbeli támogatás	4.326.500,-	4.231.500,-	3.967.500,-	3.750.000,-
---	-------------	-------------	-------------	-------------

Forrás: Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció 2023, Önkormányzati adatok

A munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskeresők támogatásának biztosítása érdekében az Országgyűlés megalkotta a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvényt (a továbbiakban: Flt.).

Az Flt. 25. §-a alapján „Álláskeresői járadék illeti meg azt, aki

- a) álláskereső,
- b)^{*} az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap – a 27. § (1) bekezdésében meghatározott – jogosultsági idővel rendelkezik,
- c)^{*}
- d)^{*} munkát akar vállalni, de önálló álláskeresőse nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.”

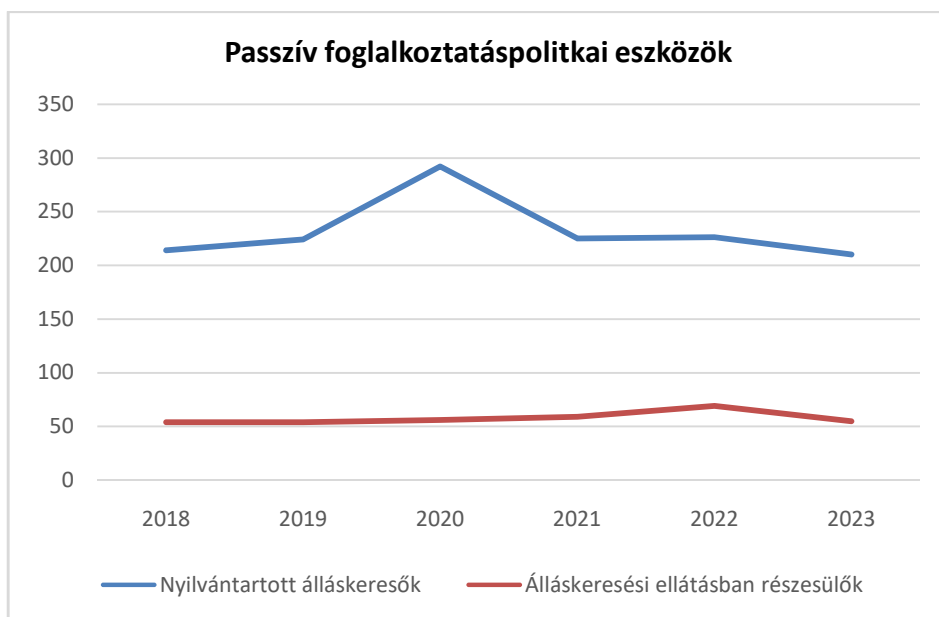
Az Flt. 30. §-aszerint „Az álláskereső kérelmére nyugdíj előtti álláskeresői segélyt (a továbbiakban: álláskeresői segély) kell megállapítani, ha

- a)^{*} rendelkezik a 25. § (1) bekezdésének d) pontjában, meghatározott feltételekkel, és
- b)^{*} a kérelem benyújtásának időpontjában
- ba) az álláskeresőre irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez legfeljebb öt év hiányzik, és
- bb) az álláskereső a megelőző három éven belül összesen legalább 45 napon át álláskeresői járadékban részesült, és
- c)^{*} a b) pontban foglalt feltételeken túl az álláskereső a kérelem benyújtásának időpontjában álláskeresői járadékra ismételten nem szerzett jogosultságot, és
- ca) az álláskeresői járadék folyósítási időtartamát kimerítette, vagy
- cb) a folyósítási időtartam kimerítését megelőzően az álláskeresői járadék folyósítását az állami foglalkoztatási szerv – keresőtevékenység miatt – megszüntette.
- d)^{*} rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel, és
- e)^{*} korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban és átmeneti bányászjáradékban nem részesül.”

A különböző álláskeresői ellátások, amelynek célja az álláskeresők támogatása, amíg el nem tudnak helyezkedni passzív foglalkoztatáspolitikai eszközök közé tartoznak. Ezek az eszközök elsősorban a munkanélküli státusz fenntartására szolgálnak, és általában nem járnak aktív beavatkozással, hanem jövedelempótlást biztosítanak.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	214	7,47%	54	25,23%
2019	224	7,95%	54	24,11%
2020	292	10,92%	56	19,18%
2021	225	8,63%	59	26,22%
2022	226	8,75%	69	30,53%
2023	210	8,22%	55	26,19%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

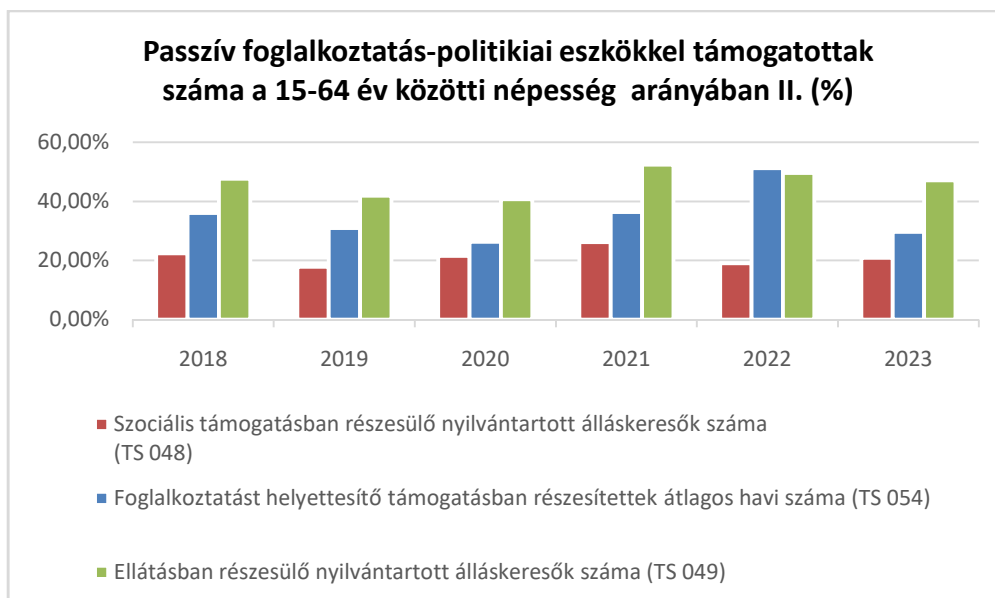
A fenti táblázat a nyilvántartott álláskeresők számát, a 15–64 éves népesség arányában mért értéket, valamint az álláskeresői ellátásban részesülők számát és arányát mutatja be. A nyilvántartott álláskeresők aránya a 15–64 éves korosztályban 2018-ban 7,47% volt, ami 2020-ban 10,92%-ra nőtt, majd fokozatosan csökkent 8,22%-ra. Az ellátásban részesülők száma 2018 és 2023 között viszonylag állandó maradt (54–69 fő között), ugyanakkor arányuk 25,23%-ról 30,53%-ra emelkedett 2022-ben, majd 26,19%-ra csökkent 2023-ban. A vonaldiagramon jól látható, hogy a teljes álláskeresői létszám 2020-ban kiugróan megemelkedett, míg az ellátásban részesülők száma viszonylag stabil, enyhe emelkedést mutató tendenciát követett, azonban 2023 évre újra csökkenni kezdett.

Az álláskeresői ellátásban részesülők aránya a vizsgált 5 éves időszakban a nyilvántartott álláskeresők számának csak a negyedét teszi ki. Valószínűleg az FtL-ben meghatározott 360 napos jogosultsági idő feltételének hiánya miatt nem volt magasabb ez az arány.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	48	22,43%	77	36,09%	102	47,66%
2019	40	17,86%	69	30,99%	94	41,96%
2020	63	21,58%	77	26,33%	119	40,75%
2021	59	26,22%	82	36,34%	118	52,44%
2022	43	19,03%	116	51,24%	112	49,56%
2023	44	20,95%	62	29,65%	99	47,14%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Fenti adatokból látszik, hogy a szociális támogatásban részesülők száma 2018-ban még 48 fő volt (22,43%), majd kisebb ingadozások után 2023-ra 44 főre (20,95%) csökkent. Ezzel

párhuzamosan a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma 2021-ig fokozatosan nőtt, 116 fővel és 51,24%-kal tetőzött, majd 2023-ra 62 főre (29,65%) esett vissza. Az ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők összesített száma 2020-ban érte el a csúcst 119 fővel (40,75%), majd 2023-ban 99 főre csökkent. A grafikon is jól szemlélteti, hogy 2021-ben volt a legmagasabb az ellátásban részesülők aránya, majd az azt követő években közel azonos számon stagnál.

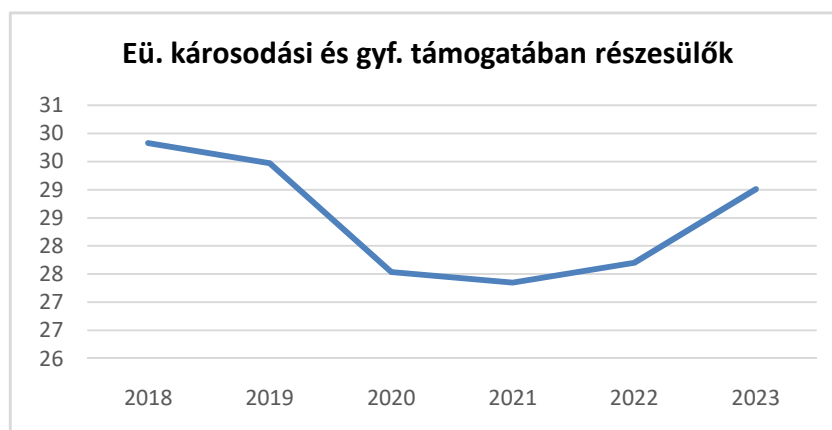
Az aktív korúak ellátásán belül, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak száma a lakosság szociális és foglalkoztatási helyzetének egyik indikátora. Jelzi, hogy hányan élnek a településen olyanok, akik munkanélküliként már nem jogosultak álláskeresői támogatásra, s megélhetésük más módon sem biztosított, vagyis családjukban az egy fogyasztási egységre jutó jövedelmük nem haladja meg a szociális vetítési alap 90%-át (25.650 Ft) és vagyonuk nincs.

Az aktív korúak ellátásának másik formája az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás, melyre jogosultak lehetnek az egészségkárosodott személyek vagy 14 éven aluli gyermeket nevelő személyek, akkor, ha megélhetésük más módon nem biztosított, kereső tevékenységet nem folytatnak, vagyonuk nincsen. A jogosultság megállapítása a lakhely szerint illetékes járási, fővárosi kerületi hivatal hatáskörébe tartozik.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2018	30
2019	29
2020	28
2021	27
2022	28
2023	29

Forrás: TeIR, KSH

A támogatottak száma enyhén csökkenő tendenciát mutat: 2018-ban 30 fő volt, 2021-re 27 főre csökkent, majd 2023-ra ismét emelkedett 29 főre. A számok viszonylag stabilak, nagyobb ingadozás nem történt, ami a támogatási rendszer viszonylagos állandóságát tükrözi.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság a gyermekvédelmi rendszer részét képezi ugyan, bemutatása mégis indokolt, mert érzékeny indikátora az adott település jövedelmi viszonyainak. Megmutatja, hogy hány gyermek él olyan családban, ahol az egy főre jutó jövedelem nem éri el a szociális vetítési alap legkisebb összegének 245%-át (69.825,-Ft), a gyermekvédelmi törvény által meghatározott esetekben a 225%-át (64.125,-Ft).

Rendszeresgyermekvédelmikedvezménybenrészesítettekátlagosszáma(fő)

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2018	357
2019	320
2020	378
2021	339
2022	330
2023	309

Látható, hogy az elmúlt 5 évben kisebb ingadozásokkal ugyan, de stabilan 300 fő felett van a jogosultságban részesülők létszáma.

Ez a szám a 0-18 éves korosztály létszámának közel 50%-a. Alacsony azok száma, akik 18. életévüket betöltve tovább folytatják tanulmányaikat, mely feltétele a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának. Hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű a jogosultak több mint 70%-a volt. A megállapítások két leggyakoribb oka a gyermeket együtt nevelő mindkét szülő, a gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve a családbafogadó gyám *alacsony iskolai végzettsége* és az integrált településfejlesztési stratégia alapján szegregátumnak minősített *elégtelen lakókörnyezet* volt.¹⁵

3.4 Lakhatás, lakáshozjutás, lakhatásiszegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket éshajléktalanságot, illetve alakhatást segítő támogatásokat. Emellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

¹⁵Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció, Kenderes-2023

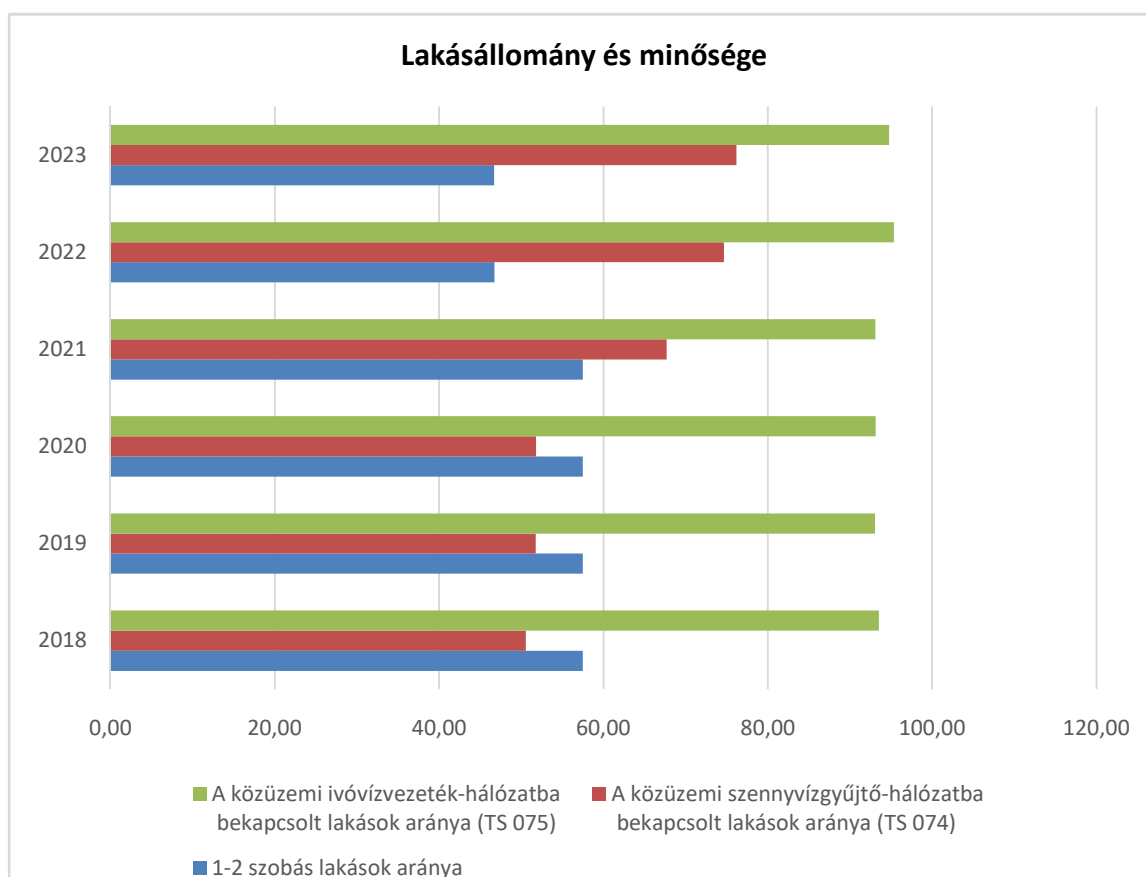
3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2018	1941	1	0,52	57,50	50,54	93,51
2019	1940	0	0,00	57,47	51,75	93,04
2020	1940	0	0,00	57,47	51,80	93,14
2021	1940	0	0,00	57,47	67,68	93,09
2022	1892	1	0,53	46,72	74,68	95,35
2023	1893	1	0,53	46,70	76,18	94,77

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A táblázatból látható, hogy hosszú ideig nem változott a lakásállomány száma, azonban 2022-ben jelentős csökkenés történt. Vélhetően ez korábbi adatszolgáltatási hibára vezethető vissza. Jellemző, hogy a fiatalok nem építkeznek, inkább megüresedett, használt lakást újítanak fel.

A Kormány családpolitikai intézkedései segítik a fiatalok lakáshoz jutását, a meglévő otthon felújítását. Önkormányzatunk 2016 óta a fiatal házaspár első lakáshoz jutásának támogatása érdekében használt lakás vásárlása esetén 400.000,-Ft, új építés esetén 500.000,-Ft összegű támogatást nyújt a feltételeknek megfelelő fiatal házaspárnak.

a) bérlakás-állomány

Az önkormányzat által fenntartott lakásbérlemények száma 10 db. Alakásépítések, az elmúlt években csökkentek, vagy stagnáltak. A gazdasági válság ezen a területen is éreztette hatását helyi szinten is. A Kenderes, Somogyi Béla út 24. szám alatti, ún. „Pádár-kastély” 2020-ban teljes körű felújításra esett át, jelenleg két bérlakás üres. Megfelelő műszaki állapotban van még a Somogyi Béla út 21. szám alatti ingatlan, illetve a Petőfi út 1/1. és a Szent István út 33/1. szám alatti orvoslakások, a többi önkormányzati lakáscélú ingatlan azonban felújításra szorul.

b) szociális lakhatás

Kenderes Városi Önkormányzat a Kenderes, Szent István út 54. szám alatti ingatlant jelölte ki szociális célú bérlakásnak. Műszaki állapota igen leromlott, javításra szorul. Jelenleg Kenderes Városgazdálkodási intézmény használja. Az önkormányzat bérlakás helyzetének javítására, bérlakás építési programban gondolkodott, ám ez pályázati forrás és a szükséges önerő nélkül nem kivitelezhető.

c) lakhatást segítő támogatások

A mindennapi létfenntartás mellett a lakás fenntartására fordított kiadások igen megterhelőek a célcsoport családjai számára. A terhek enyhítését szolgálta korábban a lakásfenntartási támogatás, amely támogatási forma 2015. március 1. óta nem kérelmezhető.

Városunkban – ahogy korábban már említettük- a rendkívüli települési támogatások között található eseti támogatás kérhető annak a kenderesi lakcímmel rendelkező személynek, aki vagy akinek a családja önhibáján kívül átmenetileg létfenntartási gondokkal küzd.

A lakhatást segítő támogatások között említjük meg- a korábban már hivatkozott- a fiatal házaspár első lakóingatlanhoz jutása feltételeinek helyi támogatásáról szóló 11/2016. (VI.30.) önkormányzati rendeletet. A rendeletben foglaltak teljesülése esetén vissza nem térítendő támogatásban részesülnek a fiatalházaspár. 2016. évben 2 db kérelem érkezett be, 2017. évben 1 db kérelem, 2018. évben 3 db kérelmet adtak be hozzánk. **Az elmúlt 6 évben nem érkezett kérelem.** Ezek a számok nem túl magasak, az érdeklődés nagyobb a benyújtott kérelmek számánál. Érdemes lenne megfontolni a jogosultsági feltételek újragondolását, hogy az Önkormányzat minél több fiatal tudjon a településen tartani azzal, hogy támogatja a lakásvásárlásukat.

d) eladósodottság

Kenderesen is komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő/ alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak. Az ilyen helyzetbe jutók számának megállapításához nyúlt segítséget ez a táblázat. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki a fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2018	n.a.	8
2019	n.a.	10
2020	n.a.	9
2021	n.a.	752
2022	n.a.	591
2023	n.a.	557

Forrás: TeIR, KSH Tstar

AlakosságeladósodásátmutatjaahivatalhozérkezettVégrehajtóIrodákáltalküldöttún.

Tájékoztató a lakóingatlanok lefoglalásáról elnevezésű dokumentumok.2023.évben 165 db, 2024. évben 153 db, 2025. novemberig 139 db értesítés érkezett Hivatalunkhoz. (2022-ben 175 dokumentum érkezett, melyhez képest lassú csökkenés tapasztalható.)

e) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Városunk mezőgazdasági jellegéből adódóan vonzáskörzetében több tanya ingatlanvolttalálható, melyek nagyrésze mára már nincs épület. Jellemzően magántulajdonban állnak.

A Települési Szolgáltató Rendszer nyilvántartása alapján 3 db lakott tanya van a település külterületén. Mindháromhoz szilárd burkolatú közút vezet, az egyik megállóként szerepel a helyközi autóbuszjáratok listáján.

3.5Telepek,szegregátumokhelyzete¹⁶

A szegregátumok az ún. alacsony státuszú népesség aránya, vagyis legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezőknek és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezőknek az aktív korúakon belüli aránya alapján jelölhetők ki. Szegregátumnak minősülnek azok a területek, ahol az alacsony státuszú népesség aránya meghaladja az 50%-ot.

¹⁶KenderesVárosiÖnkormányzat:IntegráltTelepülésfejlesztésoStratégiaMegalapozóVizsgálat,2017

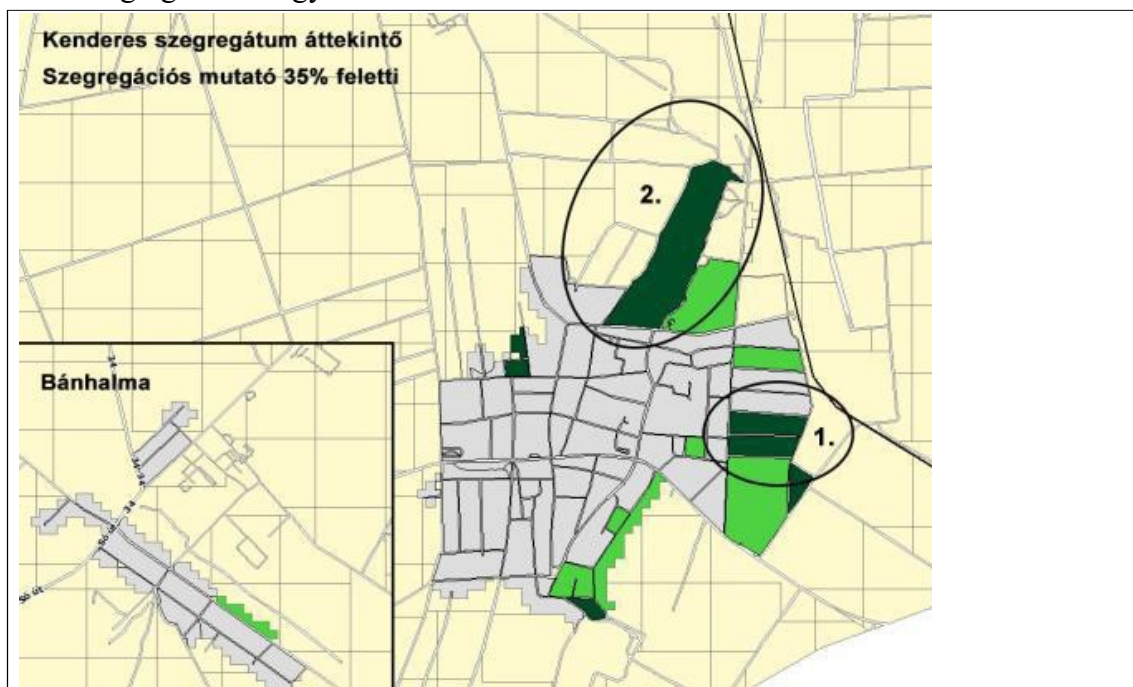
a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába járás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Korm. Rendelet 10. melléklete meghatározza a település szegregált és szegregációval veszélyeztetett területeinek lehatárolásához éstérképiábrázolásához szükséges adatokat. A szegregátumok és szegregációval veszélyeztetett területek a Központi Statisztikai Hivatal 2011. évi népszámlálási adatai alapján kerültek meghatározásra. Azon tömböket tekintjük veszélyeztetett területeknek, illetve szegregátumoknak, ahol a szegregációs mutató aránya meghaladja a 30, illetve a 35%-ot. Meghatározásra került a kormányrendeletben továbbá az is, hogy a 200 főnél népesebb településeknél szegregátumnak, illetve szegregációval veszélyeztetett területnek azok a egybefüggő területek tekintendők, melyek megfelelnek a fenti mutatók egyikének, és a terület lakónépességének száma eléri az 50 főt.

A 2011. évi népszámlálási adatok az önkormányzat birtokában lévő adatbázisokból nyert adatok alapján kerülnek aktualizálásra.

AKSH két területet határolt le:

1. sz. szegregátum: Dobóút-Damjanichút - József A. út
2. sz. szegregátum: Magyarút-Vasútút-Kinizsiút

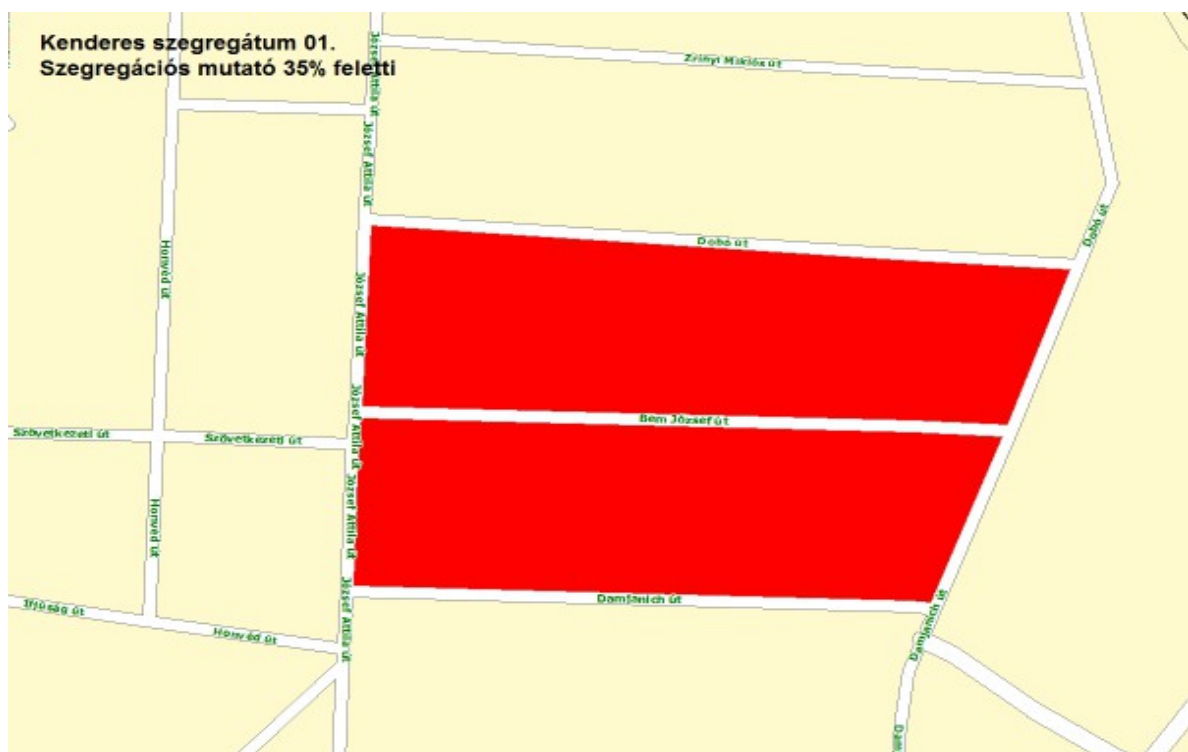
Kenderesszegregátumai 2011. évi népszámlálás, KSH.

b) a telepen/szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

1.sz.szegregátum:

A KSH a **Dobó út - Damjanich út - névtelen u. - Petőfi út - József A. út** által határolt tömböt szegregátumként határozta le. A területenélők száma 275 fő, a szegregációs mutató 47,4%. A 0-14 évesek aránya 28,7%. (városi arány 14,6%). A 60 év felettiek aránya 9,1% (városi arány 22,4%). Az aktív korúak több mint 75%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A háztartások több mint 61%-ban egyetlen foglalkoztatott sincs. Felsőfokú végzettségű nincs a szegregátumban.

Az 1.számú szegregátum térképe:

A területen található lakások száma 88 db, ezek 50%-a alacsony komfortfokozatú. A lakások 16,7%-a egyszobás. A házak többsége leromlott állapotú.

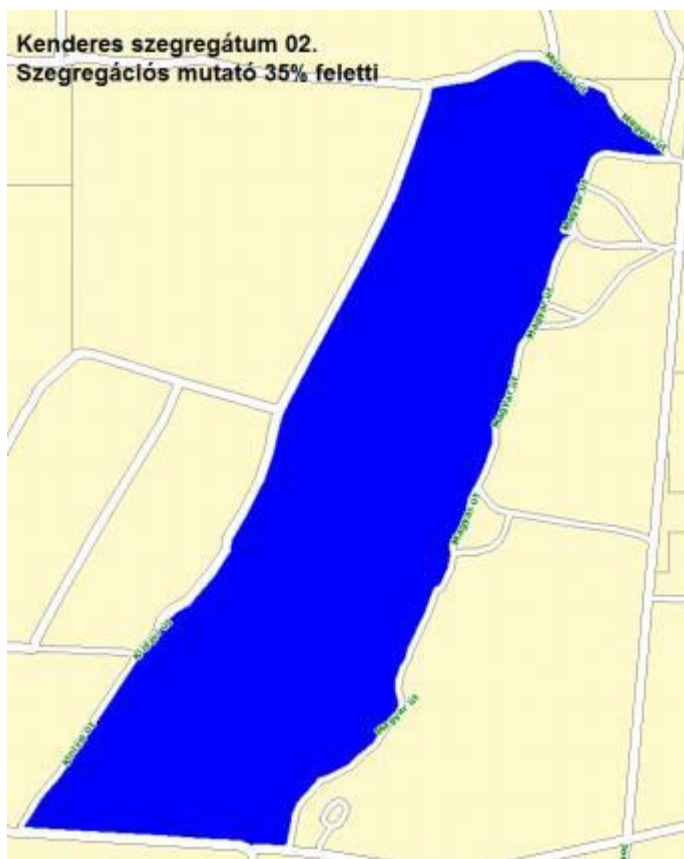
A területen a házak állapotán nem megfelelő, leromlottak, az utak állapota rossz, ajárdák hiányosak vagy teljesen hiányoznak.

2.számú szegregátum

A KSH a Magyar út - Vasút út - Kinizsi út által határolt tömböt szegregátumnak minősítette. A

szegregációs mutató: 54,9%. A területen élők száma 161 fő. A 0-14 évesek aránya 30,7%. A 60 év felettiek aránya viszont 7,8%. Felsőfokú végzettség rendelkezők aránya 1,2%. Az aktív korúak 80,4%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A háztartások 72%-ában egyetlen foglalkoztatott sincs.

A2.számúszegregátumtérképe

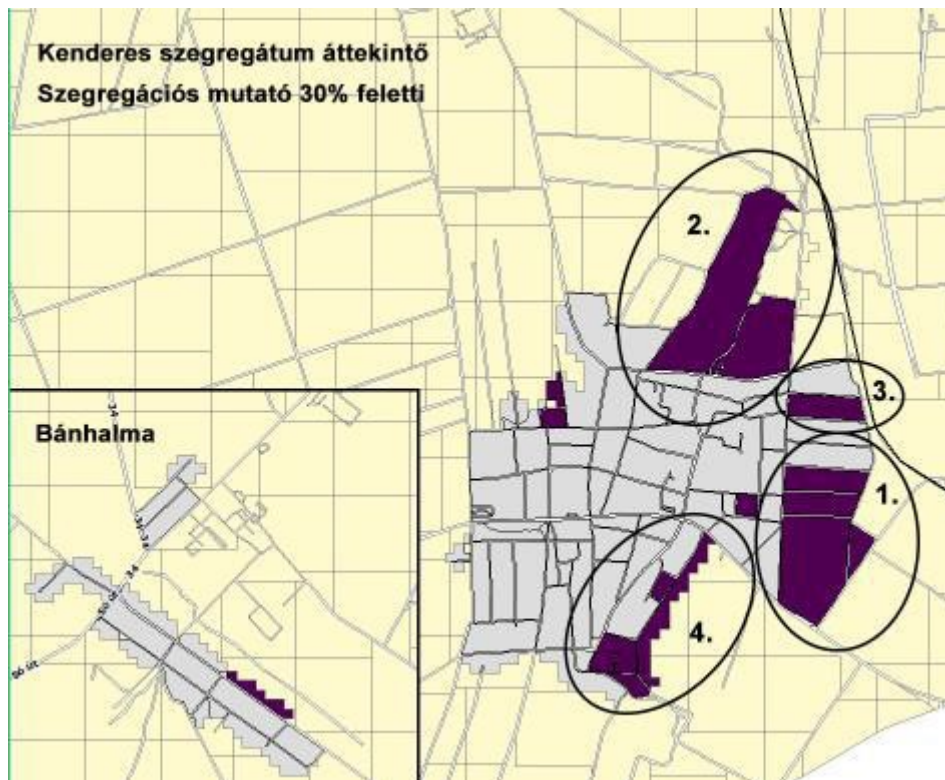

A területen található lakások száma 52, ennek 71,2%-a alacsony komfort fokozatú. Az egyszobás lakások aránya 11,6%. A területen a házak állapota nem megfelelő, leromlottak, az utak állapota is rossz, a járdák hiányosak vagy teljesen hiányoznak.

c) szegregációvalveszélyeztetettterületek, alakosságterületiátrendeződésének folyamatai

Szegregációval veszélyeztetett terület(ahol a szegregációs mutató 30% feletti) összesen4 dbvan a településen, melyek az alábbiak:

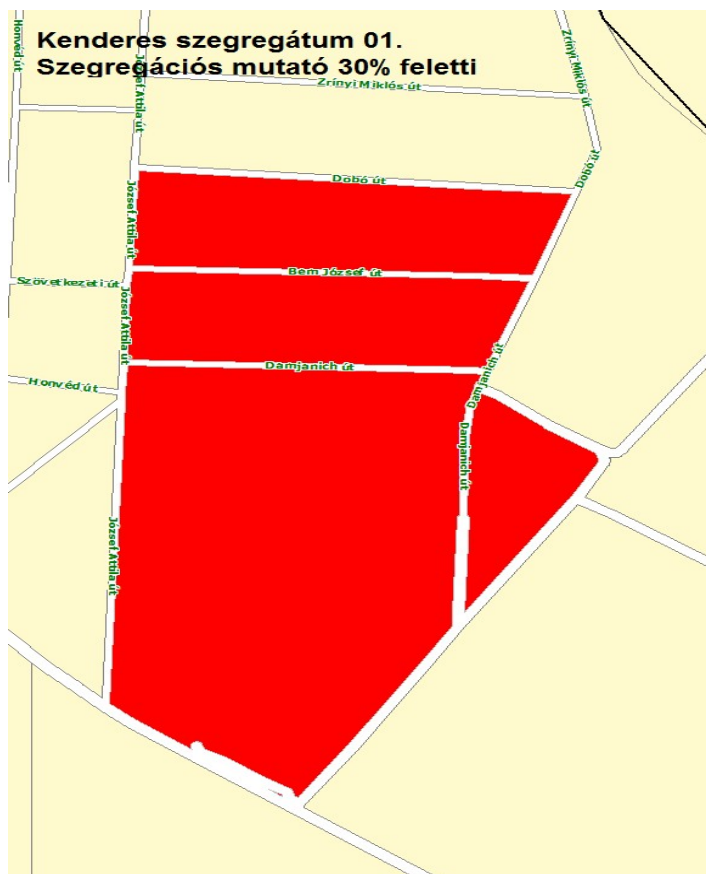
Kenderesszegregációvalveszélyeztetett területeitbemutató térképe(szegregációsmutató 30% felett)

1. sz. veszélyeztetett terület: Dobó út - Damjanich út - névtelen u. - Petőfi út - József A. út

A KSH a Dobó út - Damjanich út - névtelen u. - Petőfi út - József A. út által határolt tömböt veszélyeztetett területként határozta le. A szegregációs index: 42,0%. A területen élők száma 430 fő. A 0-14 évesek aránya 26,7%. A 60 év feletti aránya 12,3%. Felsőfokú végzettség rendelkezők aránya csupán 1,3%. Az aktív korúak 70,6%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A háztartások 56,6%-ában egyetlen foglalkoztatott sincs.

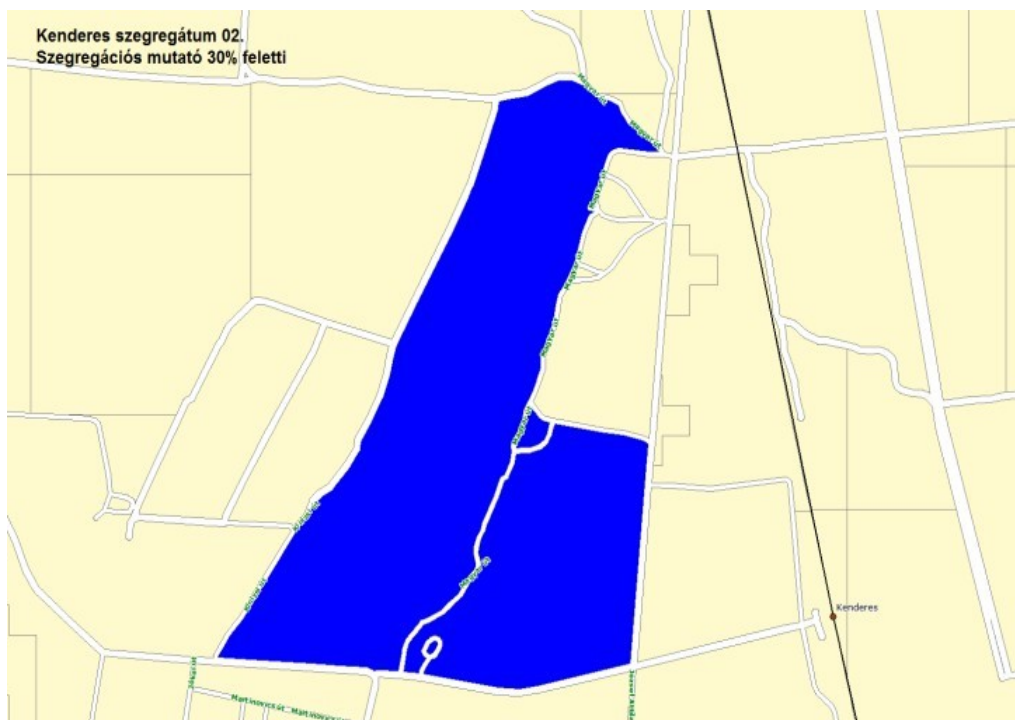
A területen található lakások száma 140 db, ennek 40,7%-a alacsony komfort fokozatú. Az egyszobás lakások aránya magas, 13,2%. A területen a házak állapota nem megfelelő, leromlottak, az utak állapota is rossz, a járdák hiányosak vagy teljesen hiányoznak.

2. sz.veszélyeztetettterület: Magyarút-névtelen u.-Magyarút-Vasútút-Kinizsi út

A KSH a Magyar út - névtelen u. - Magyar út - Vasút út - Kinizsi út által határolt tömböt veszélyeztetett területként határozta le. A szegregációs index: 51,7%. A területen élők száma 191 fő. A 0-14 évesek aránya, 28,3%. A 60 év felettiek aránya 9,9%. Felsőfokú végzettség rendelkezők aránya csupán 1,9%. Az aktív korúak 78,8%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A háztartások 67,7%-ában egyetlen foglalkoztatott sincs.

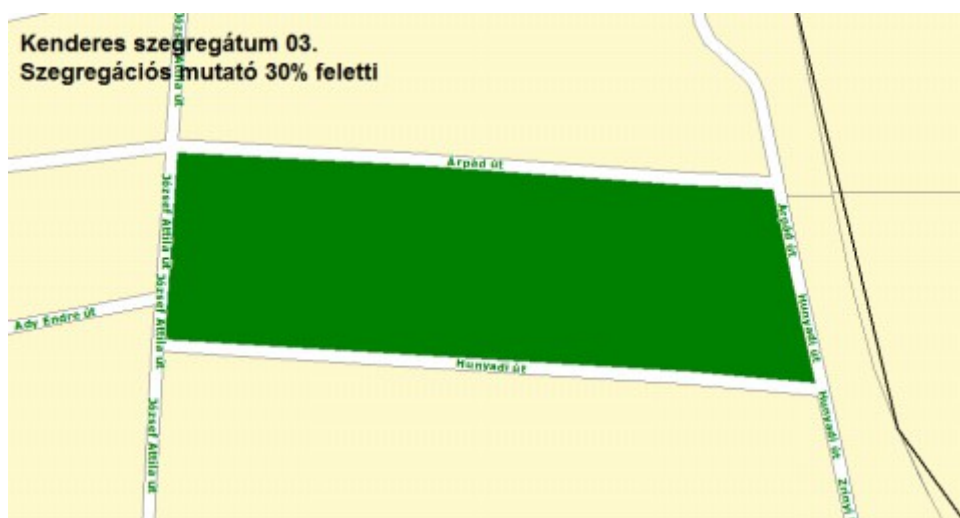
A területen található lakások száma 64 db, ennek 68,8%-a alacsony komfort fokozatú. Az egyszobás lakások aránya 18,2%. A területen a házak állapota nem megfelelő, leromlottak, az utak állapota is rossz, a járdák hiányosak vagy teljesen hiányoznak.

3. sz. veszélyeztetett terület: Árpád út - Hunyadi út - József A. út

A KSH az Árpád út - Hunyadi út - József A. út által határolt tömböt veszélyeztetett területként határozta le. A szegregációs index: 30,0%. A területen élők száma 96 fő. A 0-14 évesek aránya, 14,6%. A 60 év felettek aránya viszont 22,9%. Felsőfokú végzettségrendelkezők aránya 5,6%. Az aktív korúak 60%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A háztartások 54,8%-ában egyetlen foglalkoztatott sincs.

A területen található lakások száma 47 db, ennek 31,9%-a alacsony komfort fokozatú. Az egyszobás lakások aránya 2,4%. A területen a házak állapota nem megfelelő, leromlottak, az utak állapota is rossz, a járdák hiányosak vagy teljesen hiányoznak.

4. sz.veszélyeztetettterület:Petőfiút -belterületihatár -Alsórész telep-Bocskaiút -SzentI. út - Gyöngyvirág út - Béke út - Vörösmarty út - Béke út

AKSHaPetőfiút -belterületihatár -Alsórésztelep-Bocskaiút -SzentI.út -Gyöngyvirágút- Béke út - Vörösmarty út - Béke út által határolt tömböt jelöli 4. sz. veszélyeztetett területnek.

A szegregációs index: 34,0%. A területen élők száma 250 fő. A 0-14 évesek aránya, 20,8%. A 60 év felettiek aránya 19,2%. Felsőfokú végzettség rendelkezők aránya 4,4%. Az aktív korúak 54,7%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A háztartások 47,3%-ában egyetlen foglalkoztatott sincs.

A területen található lakások száma 88 db, ennek 35,2%-a alacsony komfort fokozatú. Az egyszobás lakások aránya 12,9%. A területen a házak állapota nem megfelelő, leromlottak, az utak állapota is rossz, a járdák hiányosak vagy teljesen hiányoznak.

A város két szegregátuma közül az 1. sz. szegregátum a népesebb, de a 2. sz. szegregátum rendelkezik a legrosszabb mutatókkal. Mindkét szegregátumban magas a rendszeres munkajövedelemmel nemrendelkezők és a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya, de az két terület közül is a 2. sz. szegregátum mutatói a legkedvezőtlenebbek. Mindkét terület lakossága vegyes etnikailag, de vannak kimondottan romák által lakott utcák, utcácskák.

A közműszolgáltatások elérhetőek a szegregátumokban, de vannak utcák, ahol hiányzik a portamentes út, a házak állapota leromlott, hiányzik a járda infrastruktúra.

A terület problémáinak kezelésében az önkormányzat mellett a civil szervezetek vesznek részt.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az önkormányzat egészségügy területén kötelezően ellátandó feladatait az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXIII. törvény 5.§-a szabályozza. Eszerint: „A települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) ^{*} az alapellátáshoz kapcsolódó fogorvosi ügyeleti ellátásról.
- d) ^{*}
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A törvény szerint az egészségügyi alapellátás biztosítja, hogy a beteg a lakóhelyén, illetve annak közelében hosszú távú, személyes kapcsolaton alapuló, folyamatos egészségügyi ellátásban részesüljön, nemétől, korától és betegségének természetétől függetlenül.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Kenderesen 3 vegyes orvosi körzet, valamint 1 fogorvosi körzet működik. Működésükért a települési önkormányzat felelős, alapfeladat-ellátási kötelezettségéből következően.

A védőnői ellátás 2023.07.01-től a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Hetényi Géza Kórház és Rendelőintézet feladatkörébe került át. A védőnők Kenderest három körzetre (a III. számú védőnői körzethez tartozik Bánhalma) osztva látják el. Két körzet álláshelye betöltetlen, jelenleg mindhárom körzet helyettesítéssel működik. Iskolaegészségügyi feladatok ellátása kapcsán az I. körzethez tartozik a Szent Imre Katolikus Általános Iskola, a II. körzethez tartozik a Liliom Óvoda, a III. körzethez tartozik az Alföldi Agrárszakképzési Centrum – Kenderesi Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium.

**A területi védőnői szolgálat ellátási kötelezettsége körébe tartozó várandós anyák,
0-7 éves korú gyermekek, valamint oktatási intézménybe nem járó, otthon
gondozott tanköteles korú gyermekek létszámáról 2023.09.30-i adatok szerint**

Körzet megnevezése	Ellátandók létszámadatai					
	Várandós	Várandósok közül külsőterületi ellátottak száma	0-7 éves	Otthon gondozott iskolaköteles (7-16 éves)	Ellátott óvoda létszám a	Ellátott iskola létszám a
Kenderes I.	12	0	118	0	-	196
Kenderes II.	5	0	84	0	126	-
Kenderes III.	6	0	54	0	-	200

A védőnői rendszer az egészségügyi alapellátás egyik alappillére. A védőnői munka feladata a nővédelem, a várandós anyák gondozása, a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás, tanácsadás, újszülött-kortól tanuló jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása, az óvodában a védőnői feladatok végzése, az oktatási intézményben a tanulók ellátása, az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermek gondozása, családgondozás, az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában részvétel. A védőnő a gondozási feladatait önállóan végzi, ennek során kapcsolatot tart és együttműködik az egészségügyi alapellátás és ezen belül kiemelten a háziorvosi ellátás, továbbá a szakellátás, a közoktatás, a gyermekjóléti, a szociális és családsegítést végző intézmények illetékes szakembereivel. Településünkön növekvő tendenciát mutat a kiskorú várandósok megjelenése, akik sem testileg, sem szociális és mentális módon nincsenek felkészülve a gyermekvállalásra.

Az utóbbi időben fokozódott a települések közötti vándorlás, ki-és beköltözés. A beköltöző családok gyakran már a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat, illetve a Gyámügyi Hatóság látókörébe tartoznak, körükben gyakoribb a védőoltás elmaradás, amelyek pótlása, szervezése plusz terhet jelent.

A nem kívánt terhességek megelőzése fontos feladatunk, ehhez segítséget jelentene, ha lenne lehetőség ingyenes fogamzásgátló eszközök biztosítására az azt igénylők részére.

Az ügyeleti alapellátást 2023. szeptember 1-től Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyében az Országos Mentőszolgálat látja el, az önkormányzatok kötelező feladatellátása megszűnt.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2018	3	0	0	1	168	58,81
2019	3	0	0	1	158	49,95
2020	3	0	0	1	140	46,54
2021	3	0	0	1	161	41,54
2022	3	0	0	1	147	30,20
2023	3	0	0	1	176	28,91

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma 2018-ban 168 fő volt, majd kisebb ingadozásokkal 176 főre emelkedett 2023-ra. Ezzel szemben az ápolási díjban részesülők száma jelentősen csökkent: 58,81 főről 28,91 főre.

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére – egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. 2025. január 1-től a jogszabályi változások következtében a közgyógyellátási jogosultságok időtartama hosszabbodott: alanyi jogon a jogosultság az azt megalapozó körülmény fennállásig, a normatív jogon alapuló 4 évig érvényes.

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás, ha a hozzátartozó állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos vagy tartósan beteg 18 évalattig gyermek gondozását, ápolását végzi. Az ápolási díj havi összege más rendszeres pénzellátás folyósítása mellett – a jogszabályban foglalt meghatározott esetek kivételével – az ápolási díj és a jogosult részére folyósított más rendszeres pénzellátás havi bruttó összegének a különbözete.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A település lakosságának szűrővizsgálati részvételi arányára statisztikai adatgyűjtés részleges és hiányos. Továbbá nem áll rendelkezésre adat az egészségügyi ellátás keretében végzett

felvilágosító tevékenység által elért személyek számának meghatározására sem, annak ellenére, hogy ilyen előadások rendszeresen szervezésre kerülnek. A szűrővizsgálatokon való részvételre a területileg illetékes kórház és szakrendelőben van lehetőség. 2024. szeptember 01-től a mozgó tüdőszűrés biztosítása megszűnt. Kenderes lakossága a szolnoki Tüdőgondozóban tudja az ellátást igénybe venni. Emiatt valószínű, hogy a lakosság még kevesebb számban vett részt és fog a jövőben részt venni ezen a vizsgálaton.

2017. év vége óta Kenderes Városi Önkormányzat a Kenderes, Szent István út 33/1. szám alatti orvosi rendelőben teljeskörű ultrahang-diagnosztika szakellátás végzésére jogosult.

Az elmúlt években mobilszűrőbusz biztosította a helyi egészségügyi szűrését a településen, főleg bőrgyógyászati célú vizsgálatokat végezve.

2024. évben mammográfiás szűrőbusz biztosította a nők vizsgálatát a szomszédos településen.

c) fejlesztés-rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Ezen ellátásokhoz való hozzáférés nem biztosított helyben, Karcagon, illetve a vármegyeszékhelyen, Szolnokon elérhető.

d) közétkeztetésben az egészség- és táplálkozásszemélyzetének megjelenése

Az önkormányzat biztosítja a közétkeztetést a településen. A Központi Konyha szem előtt tartja az egészséges életvitel és a reform étkezés lehetőségének nyújtását minden korosztály számára. Az étkeztetés során ügyelnek a szükséges napi rost, zöldség és gyümölcs bevitel előirányzott mértékének biztosítására, kiemelt figyelmet fordítva a gyermekek és az idősek korosztályánál. A TOP-4.2.1-es pályázatunk keretében a Központi Konyha eszközeit korszerű berendezésekre cseréltük, ezzel támogatva a folyamatosan magas szintű szolgáltatást. A TOP_PLUSZ-2.1.1. azonosítószámú pályázatunk keretében energetikai felújítás történt a Szent István út 52. szám alatti konyha épületén, mely munkálatok idén befejeződtek.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A település rendelkezik Sportkoncepcióval, amely részletezi a sporttal kapcsolatos teendőket. Korábban felújításra került a Szent Imre Katolikus Általános Iskola tornaterme, valamint az Alföldi ASZC - Kenderesi Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium területén műfüves pálya is létesült, ezzel javultak a sportra, egészséges életmódra nevelés feltételei településünkön.

A középiskola számára tornaterem építése évek óta szükséges lenne, pályázati forrás igénybevétele mellett.

Örömteli, hogy mind Kenderesen, mind Bánahalmán lehetősége van a fiataloknak asportolásra, hiszen a Bánahalmi Sport Egyesület és a Kenderes Városi Sport Egyesület is várja tagjai közé a mozogni vágyókat.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2021)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
1	van	5 207	1

A Szent Imre Katolikus Általános Iskola rendelkezik székhelyén tornateremmel, telephelyén tornaszobával. Liliom Tagóvodája szintén felszerelt egy tornaszobával az óvodások részére. Sportcsarnok nincs a településen, sportpálya 2 db van, melyből az egyik a helyi középfokú oktatási intézményben található.

A településen egy könyvtár található, kikölcsönzött egységeinek száma 2021. évben 5207 db volt, ami aktív könyvtárhasználatra utal. A Móricz Zsigmond Művelődési Ház és a Városi Könyvtár Kenderes intézmények 2025. január 1-től összevonásra kerültek. A településről elmondható, hogy az oktatási és sportinfrastruktúra megfelelő, továbbá a kulturális és könyvtári ellátás biztosított.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szocvtv.) 57. §(1) bekezdése szabályozza a szociális alapszolgáltatások körét. Az alapszolgáltatások megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulókrészére saját otthonukban és lakóköznyezetükben önálló életvitelük fenntartásához, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

A szociális gondoskodás kiemelt figyelmet kap a településen. Az idősgondozás és a gyermekekről való szociális gondoskodás egyre nagyobb kihívást jelent minden szinten. Az önkormányzat intézményeként a Kenderesi Gondozási Központ, Család- és Gyermekejóléti Szolgálat (a továbbiakban: Szolgálat) a szociális alapszolgáltatások alábbi formáit biztosítja:

- szociális étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- nappali ellátás (idősek klubja),
- családsegítés.

A helyi önkormányzatnak a Szocvtv. 92. § (1) bekezdése alapján a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételeéről, valamint a fizetendő térítési díjakról rendeletet kellett alkotnia, mely kötelezettségének a 6/2022. (VII.28.) számú önkormányzati rendelet

alapján eleget tett. A képviselő-testület a szociális pénzbeli ellátások szabályozása mellett szabályozta a személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénybevételét, és a térítési díjból adható kedvezményeket.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételét az intézményvezető intézkedése alapozza meg.¹⁸

g) hátrányosmegkülönböztetés,azegyenlőbánásmódkövetelményénekmegsértésea szolgáltatások nyújtásakor

Az önkormányzati intézmények az ügyintézés és a foglalkoztatás során is megelőzik és megakadályozzák a hátrányos megkülönböztetést, mindent megtesznek az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében.

h) hátránykompenzálójuttatások, szolgáltatások

2024. év elején elindult a településen a Népkonyha szolgáltatás, mely szolgáltatással napi egy tál meleg ételt kap térítésmentesen minden 18. életévét betöltött lakos.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat és a Magyar Vöröskereszt Szervezete Kenderesen és Bánhalmán is a hét minden napján oszt élelmiszert a Magyar Élelmiszerbank Egyesület jóvoltából.

3.7 Közösségviszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi éleletszínterei, fórumai

Kenderes Város közösségi életének több színtere van. Az önkormányzat és a választott Képviselő-testület a közösségi élet egyik szignifikáns megjelenítője, a kenderesi polgárok közösségét reprezentáló grénium. Aktív testületi és bizottságimunka jellemzitevékenységét, a város érdekében fejlesztések minél szélesebb körű kiaknázása.

Az egyházak, mint hagyományos közösségteremtő szervezetek szintén jelen vannak, katolikus és református egyházközség is van Kenderesen. Agrártelepülés lévén, a helyi gazdák önszerveződő fóruma a helyi gazdakör.

¹⁸Szociális szolgáltatástervezési koncepció, Kenderes, 2023

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások

Etnikai konfliktusok nincsenek a településünkön.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Kenderes város lakói az adományozási lehetőséget szervezett keretek között a Kenderesi Gondozási Központ, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat segítségével valósítják meg, illetve a legtöbb esetben közvetlenül a rászorulóknak nyújtanak adományokat.

3.8 A roman nemzetiségi önkormányzat célcsoportok kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Nincs roman nemzetiségi önkormányzat a településen.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Amély szegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlőségi vizsgálat során a településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
munkanélküliség	foglalkoztatási programokban való részvétel ösztönzése, munkaerő-piaci képzési programokban való részvétel ösztönzése
rossz jövedelmi- vagyoni viszonyok	afentiekben foglaltak szerint programok, életviteli tanácsadás
életmódból adódó és más jellegű egészségügyi problémák, alacsony halálozási átlag életkor	eu. felvilágosítás, felügyelet (házi orvosok, védőnői szolgálat, gyermekvédelmi szolgálat, családsegítő szolgálat)
devianciák fokozott jelenléte (pl. viselkedészavarok, drog, alkohol, győgyszerek)	prevenációs programok szervezése, minél fiatalabb életkorban felvilágosító előadások szervezése
kriminalizálódás	lényeg a megelőzés, minél fiatalabb életkorban; rendőri jelenléterősítése a településen; rendőri intézkedések hatékonyságának fokozása; polgárőri tevékenység erősítése; BV intézményekből szabadultak visszatérési lehetőségének segítése

4. Gyermekhelyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1.

Agyermekhelyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkorimegoszlása, demográfiai trendek

Az alábbi táblázat a település gyermekkorú lakosságának megoszlását mutatja nemek és életkor szerint 2021. évben. Az állandó népesség 4 311 fő volt, ebből 2 094 férfi (48,57%) és 2 217 nő (51,43%). A 0–2 évesek száma 123 fő (2,85%), a 0–14 éves korosztály 619 fő volt, a 15–17 évesek pedig 124 főt tettek ki. Az adatokból látszik, hogy a fiatal korosztály aránya viszonylag alacsony, és enyhe női többség jellemzi a gyermekpopulációt. Ez a népegyenlőség szerkezet hosszabb távon előregedő korösszetételre utalhat.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	2 094	2 217	4311	48,57%	51,43%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			123	2,85%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	301	318	619	6,98%	7,38%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	58	66	124	1,35%	1,53%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A gyermekek helyzetét elsődlegesen befolyásoló tényező szüleik, családjuk társadalmi státusza. A gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása szempontjából fontos a családjuk életviszonyainak ismerete, szükségleteik felmérése, a hiányosságok feltárása.

A szükségletek ismeretében van lehetőség arra, hogy a családok, gyermekek a szükségletek kielégítése tekintetében egyenlő esélyekkel rendelkezzenek. Sajnos vannak olyan családok, ahol a gyermeki szükségletek nem, vagy csak részben kerülnek kielégítésre akár anyagi lehetőségek, akár megfelelő szülői magatartás hiányában. A helyi ellátórendszer feladata, hogy a gyermekek veszélyeztetettségét megelőzze, amiben különös szerepe van a köznevelési, az

egészségügyi, a szociális, a közművelődési intézményeknek és az abban dolgozó munkatársaknak.

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítség gela gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket azonnal végrehajtható határozatával védelembe veszi. (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A Gyvt. 5. § n) pontja szerint a **veszélyeztetettség** olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések egyike a védelembe vétel. A védelembe vétel esetén a gyámhatóság a gyermeket még nem emeli ki a családból, az intézkedés célja a veszélyeztetett gyermek családban való nevelkedésének elősegítése céljából a család helytelen életvezetésének megváltoztatása. A védelembe vett gyermek és szülei számára a gyámhatóság magatartási szabályokat ír elő. Ezek a gyermek veszélyeztetettségének enyhítését, megszüntetését célozzák, betartásuk kötelező.

A veszélyeztetett gyerekek számát növeli a gyakori deviáns magatartási formák előfordulása (pl.: bűnözés, alkohol és/vagy drogfogyasztás stb.), melyek hatással vannak a gyerekek szocializációjára is.

A gyermekek veszélyeztetettségét amagasszámú igazolatlan iskolai hiányzás is okozza. Az 50 órát elérő igazolatlan iskolai hiányzás következménye a gyermekvédelembevételének az elrendelése mellett a családi pótlék szüneteltetése, mely újabb anyagi terhet ró a családra, de nem látszik az, hogy ez visszatartó erő lenne, hiszen a három hónapot magába foglaló felülvizsgálatok során a család pótlék szüneteltetésének megszüntetéséhez szükséges feltétel nem áll fenn, ami azt jelenti, hogy adott időszakban a tanulónak az igazolatlan iskolai hiányzása meghaladta az 5 tanórát. Emellett a fiatalok, vagy a gyermekkorú szabálysértést, bűncselekményt elkövetők esetében védelembe vételi és megelőző pártfogási ügyben eljárás indul. Jellemzően nem anyagi okok miatt kerültek fiatalok a gyámhivatal látókörébe, jobban inkább garázdaság vétségének elkövetése, kábítószerrel való visszaélés okán, de lopási ügyben is indult eljárás, azonban nem élelmiszer vagy a létfenntartáshoz szükséges dolgok eltulajdonítását jelenti, mely akár a "megélhetési" bűnözést erősítené, hanem inkább élvezeti szerek lopását, engedély nélküli gépkocsivezetést.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek kortársaikhoz képest nagy lemaradásban vannak. A társas kapcsolatokban való viselkedés közösségi szabályainak alkalmazásában, a kommunikáció és szövegértés területeken a gyermekek egy csoportja nincs az életkorának megfelelő tudás birtokában.

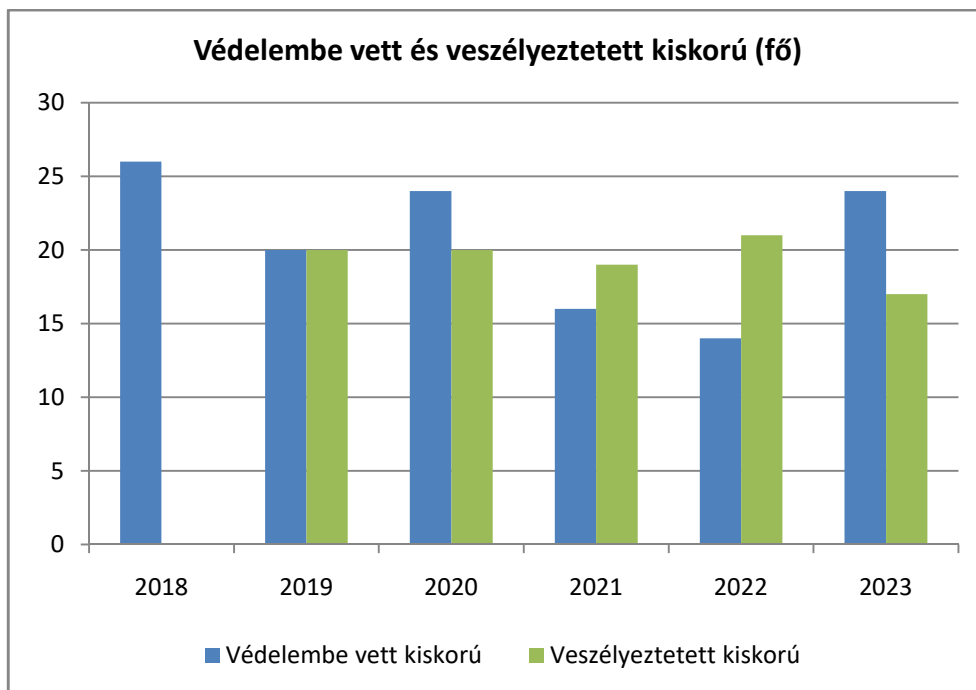
A gyerekek és családok szociális hátrányainak csökkentése érdekében a Gyermekjóléti Szolgálat különböző programok megszervezésével és lebonyolításával igyekszik bevonni őket

a megfelelő társadalmi életbe.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2018	26	0
2019	20	20
2020	24	20
2021	16	19
2022	14	21
2023	24	17

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat az érintett gyermekek számának alakulását mutatja 2018 és 2023 között. A védelembe vett gyermekek száma kisebb ingadozással 14–26 fő között mozgott, míg a veszélyeztetett gyermekek száma 17–21 fő között alakult. A 2022-es évben volt a legalacsonyabb a védelembe vett gyermekek száma (14 fő), 2023-ban viszont ismét emelkedett 24 főre. A grafikon jól szemlélteti, hogy a két csoport létszáma párhuzamosan, hasonló nagyságrendben változik. Ez a tendencia arra utal, hogy a gyermekvédelmi ellátás stabil, de folyamatosan jelen van a veszélyeztetett gyerekek egy kisebb csoportja.

b) rendszeresgyermekvédelmikedvezménybenrészessítettekszáma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása 2006. január 1. napjától jegyzői hatáskör. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a törvényben meghatározott kedvezményekre.

A Gyvt. 19. § (2) bekezdése alapján: A gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

a) a szociális vetítési alap összegének a 245%-át, ha

aa) a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza,

ab) a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos vagy

ac) a nagykorúvá vált gyermek megfelel a 20. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek;

b) a szociális vetítési alap összegének 225%-át az a) pont alá nem tartozó esetben,

feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a (7) bekezdésben meghatározott értéket.

A 20/A. § alapján: (1)^{*} A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága^{*}

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

alapösszegű pénzbeli támogatást folyósít, feltéve, hogy a gyermek, fiatal felnőtt az a) és b) pont szerinti időpontban a gyámhatóság határozata alapján nem minősül a 67/A. §-ban foglaltak szerint hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek.

(2)^{*} A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a 67/A. § szerinti hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a gyámhatóság határozata alapján^{*}

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel emelt összegű pénzbeli támogatást folyósít.

A következő táblázat a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők éves átlagos számát mutatja 2018 és 2023 között. A számok 2023-ra 309 főre csökkentek, ami mérsékelt, de folyamatos csökkenő trendet jelez.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2018	357
2019	320
2020	378
2021	339
2022	330
2023	309

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A fenti táblázatból látható, hogy az elmúlt években a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma közel állandó, stabilan 300 fő feletti.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2018	128	90
2019	176	64

2020	187	50
2021	211	65
2022	169	115
2023	155	87

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ez a táblázat a megállapított hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált fiatalok számát mutatja 2018 és 2023 között. A hátrányos helyzetű gyermekek száma 128 főről 155 főre változott, közben 2021-ben érte el a csúcst 211 fővel. A halmozottan hátrányos helyzetűek száma erősebben ingadozott: 90 főről 87 főre csökkent, de közben 2022-ben 115 főre ugrott. A két táblázat adatait összehasonlítva jól látszik, hogy 2021. és 2022. évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők létszámának több mint 80%-a volt hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű. (2022-ben ez az arány 86% volt)

c) gyermekjogánjárójjuttatásokbanrészesülők száma,aránya

Bár az árvaellátás nem tartozik az önkormányzati támogatások körébe, fontos anyagi támogatást jelenthet valamelyik szülő elhalálozását követően kialakuló családi helyzetben.

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény alapján *árvaellátás*: az elhunyt nyugdíjas, illetve nyugdíjban nem részesülő, de nyugdíjjogosultságot szerzett elhunyt személy gyermekének, örökbe fogadott gyermekének, meghatározott feltételek esetén nevelt gyermekének, testvérének, unokájának járó ellátás.

Árvaellátásra az a gyermek jogosult - ideértve a házasságban vagy az élettársi közösségben együttélőkegyháztartásbanközösenneveltgyermeket is -,akinek szülőjemegefelel a 46.§-ban az elhunyt házastársra meghatározott feltételeknek.

A következő táblázat mutatja a településen árvaellátásban részesülőket, nem szerinti bontásban is.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2018	19	23	42
2019	17	17	34
2020	16	13	29

2021	13	11	24
2022	13	12	25
2023	15	14	29

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) kedvezményesiskolaiétkeztetésbenrészesülők száma, aránya

A Gyvt. 21/B. § (1) bekezdése szerint: *Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani**

a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha*

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval és társadalombiztosítási járulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy*

ae) nevelésbe vették;

b) az 1–8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy

bb) nevelésbe vették;

c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

da) nevelésbe vették, vagy

db) utógondozói ellátásban részesül.

(2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

a) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1–8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;

c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

A Gyvt. 21/C. §-a alapján: „(1) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkeztést^{*}

a) a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és

b) az a) pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

(2) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben

a)^{*} a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,

b) az a) pont alá nem tartozó gyermekek számára

ba) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,

bb) az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.”

Aszünideigyermekekétkeztetéstígénylők száma az alábbiak szerinti lakult településen:

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2018	n.a.	n.a.	n.a.	226

2019	n.a.	n.a.	n.a.	239
2020	n.a.	n.a.	n.a.	196
2021	n.a.	n.a.	n.a.	232
2022	n.a.	n.a.	n.a.	192
2023	n.a.	n.a.	n.a.	172

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

A településen nem működik Biztos Kezdet Gyerekház és Tanoda szolgáltatás, ezért ezekben a kategóriákban adat nem áll rendelkezésre. A szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma 2018-ban még 226 fő volt, majd kisebb ingadozások mellett 2023-ra 172 főre csökkent, ami összességében csökkenő tendenciát mutat. A szünidei étkeztetés ellátását a Szolgálathoz tartozó Központi Konyha biztosítja elvitellel vagy kiszállítással. Visszatérő problémát jelent azonban, hogy a szülők a szolgáltatást ugyan igénylik, de az ételt nem veszik át, és a lemondást nem jelzik, ami nehezíti az étkeztetés tervezését és a hatékony működést.

e) magyarállampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A Települési Szolgáltató Rendszer nyilvántartása szerint 2025. november hónapban 8 fő felnőtt külföldi állampolgár állandó lakcíme Kenderes. Magyar állampolgársággal nem rendelkező kiskorú gyermek nincs a nyilvántartásban.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókönyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A Gyvt. gyermeki jogokat szabályozó 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Joga van arra, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, az egészségére káros szerek elleni védelemben részesüljön. A gyermeknek joga van emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással - fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez. A gyermek nem vethető alá kínzásnak, testi fenyegetésnek és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetésnek, illetve bánásmódnak. A gyermeknek joga van ahhoz, hogy a védelme érdekében eljáró szakemberek -különösen a gyermek bántalmazásának felismerése és megszüntetése érdekében - egységes elvek és módszertan alkalmazásával járjanak el. A gyermeknek joga van ahhoz, hogy a médiában fejlettségének megfelelő, ismeretei bővítését segítő, a magyar nyelv és kultúra értékeit őrző műsorokhoz hozzáférjen, továbbá, hogy védelmet élvezzen az olyan káros hatásokkal szemben, mint a gyűlöletkeltés, az erőszak és a pornográfia.

A gyermekvédelemben dolgozó szakemberek megállapításai alapján a veszélyeztetettség okai között elsődleges a szociális helyzet elégtelensége és ennek elsődleges közege a szegregált, telepszerű lakókönyezet.

A szegregált területeken gyakran alacsonyabb minőségűek az oktatási intézmények, kevesebb

a forrás, és a hátrányos helyzetű gyermekek szegregált oktatásban részesülhetnek, ami tovább mélyíti a lemaradást. Korlátozott hozzáférésük van a védőnői, szociális és egészségügyi szolgáltatásokhoz, ami növeli a fizikai és mentális egészségi problémák kockázatát. A szegregált környezetben élő gyermekek hajlamosabbak a szegénység örökletes jellegére, mivel a szegénységből nehezebb kitörni, és ez csökkenti a jövőbeli esélyeiket. A telepszerű lakókörnyezet jellemzően rosszabb minőségű lakhatási és közegészségügyi viszonyokat jelent, ami kihat a gyermekek fizikai és pszichés jólétére.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnők Kenderest három körzetre (a III. számú védőnői körzethez tartozik Bánhalma) osztva látják el. Két körzet álláshelye betöltetlen, jelenleg mindhárom körzet helyettesítéssel működik. Iskolaegészségügyi feladatok ellátása kapcsán az I. körzethez tartozik a Szent Imre Katolikus Általános Iskola, a II. körzethez tartozik a Liliom Óvoda, a III. körzethez tartozik az Alföldi Agrárszakképzési Centrum – Kenderesi Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermekszakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Kenderesen három vegyes orvosi körzetben történik a felnőttek és gyermekek ellátása a körzetben rendelő háziorvosok által. Gyermekszakorvosi ellátás Kenderesen nincs.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A településen nem elérhetőek ilyen szolgáltatások, a gyakorlatban korai fejlesztés céljából a Pedagógiai Szakszolgálathoz fordulhatnak a gyermekek, illetve, aki megteheti, igénybe veheti Tiszafüreden a Dévény-tornát. A rendszer azonban leterhelt, és a szülőknek is gyakran gondot okoz az utazás.

d) gyermekjólétialapellátás

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat mindennap rendelkezésére áll a település lakosságának, a Kenderes településhez tartozó Bánhalma településen is igyekszik a körülményekhez képest szolgáltatást nyújtani. Ügyfelfogadási időben különböző ügyintézképekben igyekszik segíteni, ezen kívül szabadidős programok szervezésével (nyári tevékenységek, programok

szervezése a Szolgálatnál ellátásban lévő gyermekeknek, Karácsonyi ünnepség, Gyereknapi, stb) családlátogatások, adományok szervezése, -osztása, szünidei gyermekétkeztetés igénylésében segítségnyújtás, jelzések fogadása-lereagálása, tájékoztatás nyújtás, szakmaközi konferenciák szervezése/lebonyolítása, éves gyermekvédelmi tanácskozás összehívása, esetmegbeszélések, stb.

Bár 2016 óta a nevelésbe, utógondozásba, védelembe vett gyerekek átkerültek a Gyermekjóléti Központokba, a mindennapi kapcsolattartást, ügyintézés, családlátogatást ugyanúgy a Szolgálat végzi ezeken a családoknál. A Központ esetenkénti rendszeres szinten mindennapos kapcsolat tartást, közös családlátogatásokat végeznek, havonta esetmegbeszéléseket tartanak.

A Gyermekjóléti Szolgálat működteti a Jelzőrendszert, tartja a tagjaival a kapcsolatot, lehetővé téve az információáramlást/cserét.

Kenderesen 2019. szeptember 1. napjával valósult meg a gyermekek napközbeni ellátására amini bölcsőde szolgáltatás, mely intézmény 7 fő gyermeket tud fogadni. Jelenleg maximális kihasználtsággal működik, azok a gyermekek, akiket nem tudnak felvenni, várólistára kerülnek, vagy lehetőség van Kisújszállásra átvinni őket bölcsődébe. Önkormányzatunk törekszik arra, hogy a Kenderes, Dózsa György út 1. szám alatti épület (mini bölcsőde) pályázat útján bővítésre kerüljön egy normál bölcsődei csoportszobával és a hozzá kapcsolódó kiszolgáló helyiségekkel.

e) gyermekvédelem

	2022	2023	2024
Alapellátott gyermek	46	24	31
Védelembe vett gyermek	13	23	20
Nevelésbe vett gyermek	0	13	13
Családba fogadott gyermek	3	3	9

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A jogi segítségnyújtás és áldozatsegítség feladatait a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Igazságügyi Osztálya (5000 Szolnok, Ady Endre út 35-37.) látja el. A jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény alapján a peren kívüli ügyekben a szociális helyzetük miatt rászorult állampolgárok ingyenes vagy kedvezményes feltételek mellett kaphatnak segítséget, szakszerű jogi tanácsadást jogaik megismeréséhez, érvényesítéséhez, jogvitáik megoldásához, illetve a különböző beadványok elkészítéséhez.

Egyszerűbb megítélésű ügyekben bárki számára díjmentes felvilágosítást nyújt, törvényben meghatározott esetekben, engedélyező határozattal, rászorultsági kategóriához igazodva vehetik igénybe az ügyfelek a jogi segítők – ügyvédek – szolgáltatását 3 hónapon belül.

Áldozatsegítés:érdekérvényesítés elősegítése, azonnali pénzügyi segély, áldozati státusz igazolása, tanúgondozás, védett szálláshely biztosítása. Alapja a bűncselekmények áldozatainak segítségéről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. tv.

g) egészségfejlesztési,sport-,szabadidősszünidősprogramokhozvalóhozzáférés

Egészségfejlesztés

A Szent Imre Katolikus Általános Iskola Pedagógiai programja szerint a teljes körű iskolai egészségfejlesztési alapfeladat rendszeres végzését jelenti:

- egészséges táplálkozás megvalósítása (bekapcsolódás az iskolagyümölcs, iskolatej programba);
- mindennapitestnevelés/testedzésmindengyermekeknek;
- a gyermekek érett személyiséggé válásának elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával (ének, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok stb.);
- egészségfejlesztő iskolai programok, szabadidős közösségi mozgásprogramok megvalósítása a tanulók egészségének védelme, valamint az egészséges életmód és a testmozgás iránti igény viselkedésbe épülése érdekében.

Sport,szabadidősszünideiiprogramok

Az általános iskola minden osztálya heti 5 testnevelésórán vesz részt. A felső tagozaton a testnevelésórákat két szakképzett pedagógus tartja, míg az alsó tagozaton a tanítók látják el ezt a feladatot. Jó idő esetén a diákok a sportudvart használhatják, ahol labdajátékokra, futásra és távolugrásra alkalmas terület is rendelkezésre áll. Rossz idő esetén a felsősök a tornatermet, az alsósok a tornaszobát vehetik igénybe. Mindkét helyiség jól felszerelt különböző sporteszközökkel, amelyek részben pályázati forrásból, nagyobb részben pedig a korábbi nagyszabású felújítás keretében kerültek beszerzésre, így a testneveléshez szükséges minden eszköz biztosított.

Az iskolában heti öt alkalommal tömegsport foglalkozások is zajlanak, ahol a futball a legkedveltebb sportág – a lányok körében is. Emellett a Diákönkormányzat és a munkaközösségek által szervezett rendszeres délutáni sportrendezvények további lehetőséget kínálnak a tanulók mozgásigényének kielégítésére.

A Szent Imre Katolikus Általános Iskola Liliom Tagóvodája pedagógiai programjában kiemelt szerepet kap az egészséges életmód megalapozása. Ennek főbb elemei:

- az egészséges életmód iránti igény kialakítása;
- a testi-lelki jóllét biztosítása (pl. mindennapi lelki percek);
- a környezetvédelem tudatosítása;
- egészséges és biztonságos óvodai környezet fenntartása;

- a gyermekek egészségének védelme, szervezetük edzése és az egészségmegőrzés szokásainak kialakítása;
- egészségügyi szokások rendszeres gyakorlása és fejlesztése;
- környezettudatos magatartás és szokások alakítása.

Az Alföldi ASZC Kenderesi Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium intézményében új kezdeményezésként az osztályfőnöki munkaközösség „Egészségnevelési projektet” indított. A program keretében az osztályok többféle témából választhattak, amelyek között hangsúlyos szerepet kapnak a különböző függőségekkel kapcsolatos kérdések is, például a pszichoaktív szerek használata, dohányzás, alkoholfogyasztás, édességfogyasztás, energiatalok, valamint a digitális eszközök túlzott használata.

g) gyermekétkeztetés(intézményi,szünidei)ingyenes tankönyv

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások

térítésszabásairól és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011.(XII.29.) Korm. rendelet 13/A. §(1) bekezdése alapján a szünidei gyermekétkeztetés keretében a gyermek lakóhelye, vagy ha a gyermek életvitelszerűen a bejelentett tartózkodási helyén lakik, a tartózkodási helye szerinti települési önkormányzat a déli meleg főétkezés helyben történő elfogyasztásának megszervezéséről gondoskodik. Ha a helyben történő elfogyasztásra nincs lehetőség, így különösen erre alkalmas helyiség hiánya esetén, a szünidei gyermekétkeztetés az étel elvitelével vagy a gyermek számára történő kiszállításával is biztosítható.

Szünidei gyermekétkeztetésben részesülők száma

	Étkeztetett gyermekek száma átlagosan (fő)			
<i>Szünet</i>	<i>2021.</i>	<i>2022.</i>	<i>2023.</i>	<i>2024.</i>
Tavaszi	108	76	60	67
Nyári	106	128	121	87
Őszi	153	elmaradt	77	77
Téli	150	58	74	68

A Gyvt. 21/A. § alapján, ha a szülő, törvényes képviselő eltérően nem rendelkezik, az intézményi gyermekétkeztetés keretében a nem bentlakásos intézményben*

a)* a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek részére az ellátási napokon a reggeli főétkezést, a déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kisétkezést,

b) a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, valamint az iskolai tanítási napokon az óvodában és a nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben a déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkezést kell biztosítani.

A köznevelés nappali rendszerű iskolai oktatásában az állam biztosítja, hogy a tanuló számára a tankönyvek térítésmentesen álljanak rendelkezésre. A tankönyveket – amennyiben ez lehetséges – a tanulmányi rendszeren keresztül elektronikus könyv formátumban is szabadon közzé kell tenni.

h) hátrányosmegkülönböztetés,azegyenlőbánásmódkövetelményénekmegsértéseaszolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Nincs tudomásunk hátrányos megkülönböztetésről.

i) előnybenrészesítetthátránykompenzálójuttatások,szolgáltatásokazellátórendszerek keretein belül

Intézményesített rendszere nincsen, a célcsoportokra valamennyi intézmény kiemelt figyelmet fordít.

4.4 Akiemeltfigyelmetigénylőgyermekek/tanulók,valamintfogytékossággalélőgyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

4.4.1.számútáblázat-Óvodainevelés adatai 2025. évben		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvodatelephelyeinek száma(db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek(db)	1	
Óvodai férőhelyek száma(fő)	144	
Óvodai gyermekcsoportok száma(gyógy pedagógiai neveléssel együtt)	6	
Az óvodanyitvatartási ideje:	6:00-17:00	
Anyai óvoda-bezárás időtartama(nap)	nincs	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	12	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	10	0
Gyógy pedagógusok létszáma	1	0

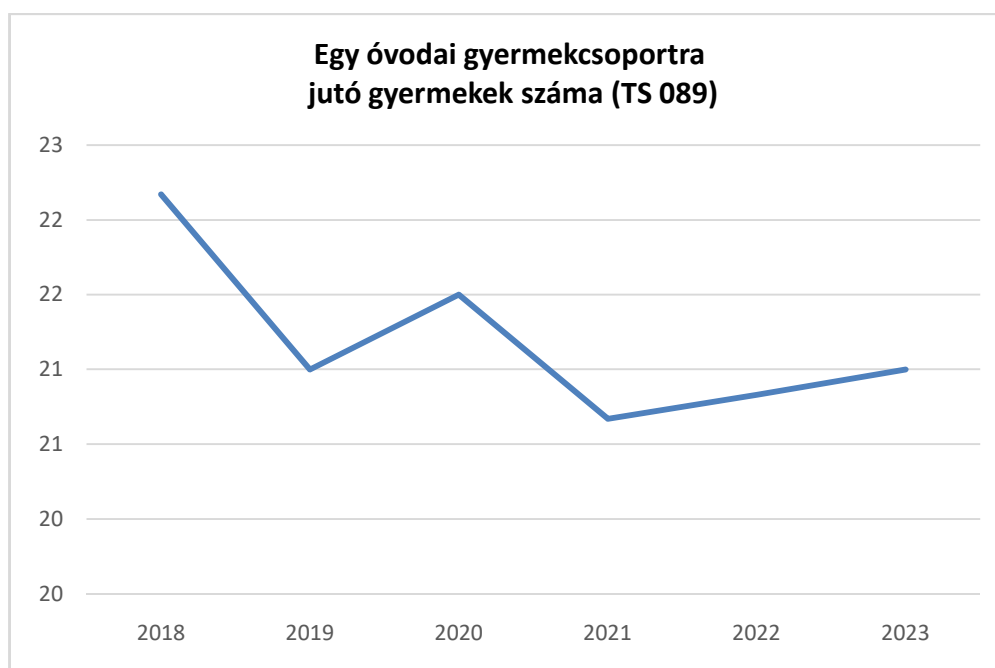
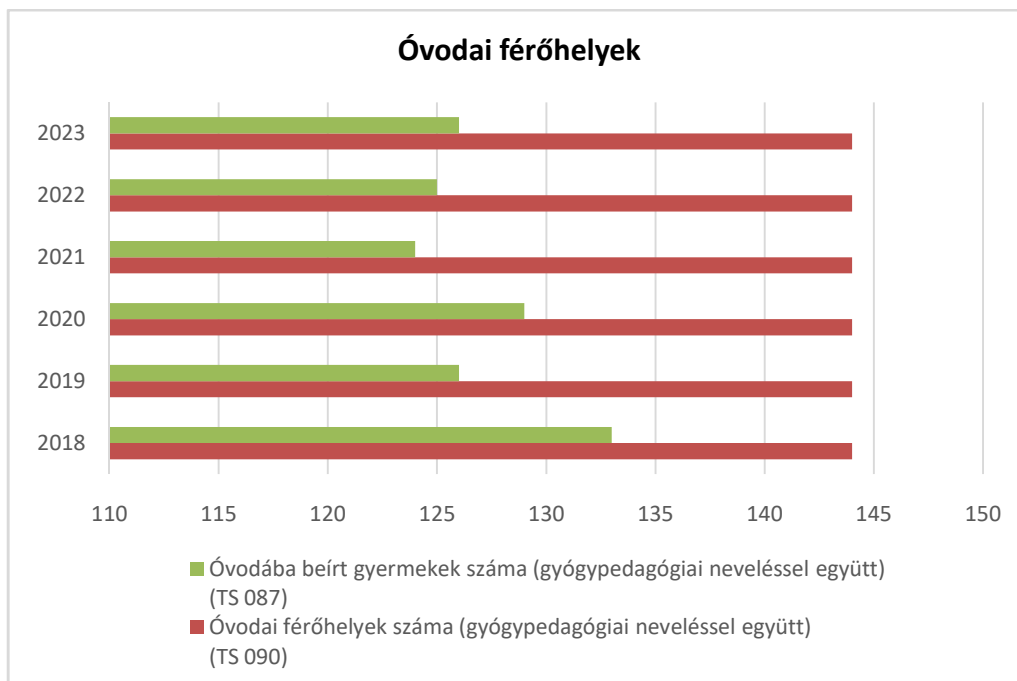
Dajka/gondozónő	6	0
Kisegítőszemélyzet	3	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2018	n.a.	6	144	1	133	0	0	22
2019	n.a.	6	144	1	126	0	0	21
2020	n.a.	6	144	1	129	0	0	22
2021	n.a.	6	144	1	124	0	0	21
2022	n.a.	6	144	1	125	0	0	21
2023	n.a.	6	144	1	126	0	0	21

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A táblázat az óvodai ellátás adatait mutatja 2018 és 2023 között, több mutató mentén. Az óvodai férőhelyek száma végig állandóan 144 volt, míg az óvodába beírt gyermekek száma 133-ról 126 főre csökkent. Az óvodai gyermekcsoportok száma minden évben 6 volt, így egy csoportra nagyjából 21–23 gyermek jutott. Az alsó oszlopdiagram jól mutatja, hogy az óvodai kapacitás kihasználtsága nem teljes. Külön gyógypedagógiai csoport nincs.

SzentImreKatolikusÁltalánosIskolaésLiliom Óvoda

Az intézmény tanulói összetételére vonatkozó 2024. évi októberi adatok.

Óvodáztatás

Óvodaiintézményekszáma	1
Óvodai feladatellátási helyekszáma	1
Óvodai férőhelyekszáma	144
Az óvodai gyermekcsoportokszáma	6
Óvodába beíratott gyermekek száma	117
Óvodába beíratott hátrányos helyzetű gyermekek száma	28
Óvodába beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	8
Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő	2
Sajátos nevelési igényű gyermek	3

Forrás: KIR-STAT 2024., intézményi adatgyűjtés

Általános iskola

Általános iskolai intézmények száma:	1
Általános iskolai feladatellátási helyekszáma	2
Általános iskolai osztálytermek száma	17
Az általános iskolai osztályok száma	10
Általános iskolai tanulók száma (egyéni tanrendszerinttanulókkal együtt)	201
Általános iskolai egyéni tanrendszerinttanulók száma	-
Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók száma	12
Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő általános iskolai tanulók száma	21
Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma	77
Halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma	45
Általános iskolában tanuló elsőévfolyamosok száma	29
8. évfolyamosok száma a nappali oktatásban	33
Anapközis tanulók száma az általános iskolában	54
Átmeneti és tartós államnevelésbe vettek száma	-

Forrás: KIR-STAT 2024., intézményi adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanuló száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)

	080)			együtt)(TS 082)	
	db	db	db	fő	%
2018	0	14	2	16,21	0,00
2019	0	13	1	15,92	0,00
2020	0	11	1	17,73	0,00
2021	0	11	2	17,55	1,55
2022	0	10	2	19,40	0,52
2023	0	10	2	19,60	0,51

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az iskolai osztályok száma csökkent, miközben a feladatellátási helyek száma végig kettő maradt. A szülőknek lehetősége van a környező települések közoktatási intézményeibe íratni gyermeküket, ez okozhatja a jelentős létszámcsökkenést. 2025. évben 9 osztály indult a településen a 2025/2026. tanévben.¹⁹

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2018	42
2019	31
2020	26
2021	20
2022	25
2023	26

Forrás: TeIR, KirStat

2018-ban még 42 diák végzett, de ez a szám 2021-re 20 főre csökkent, majd 2023-ra enyhén emelkedve 26 fő lett. Az oszlopdiagram jól ábrázolja ezt a csökkenő tendenciát, amely az utóbbi években stagnálásba fordult. A tanulók számának ilyen mértékű visszaesése összefügghet a demográfiai változásokkal, a tanulólétszám csökkenésével az általános iskolákban.

¹⁹<https://kir.oktatas.hu/kirint.show/1035938#kozveteteli>

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Óvoda:

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógyneveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógyneveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2018	133	45	33,83
2019	126	33	26,19
2020	129	37	28,68
2021	124	41	33,06
2022	125	45	36,00
2023	126	40	31,74

Forrás: TeIR, KirStat

Az óvodába beíratott gyermekek száma összességében csökkent (133-ról 126-ra), a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetűek száma is ezzel egyenes arányban változott, azonban létszámukévról-évre az óvodai nevelésben részt vevő gyermekek egyharmada volt.

Az óvodai Pedagógiai Programban is szerepel a HH gyermekek integrált óvodai nevelése. Nevelési gyakorlatuk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására irányul, azon gyermeki jog érvényesítésével, hogy minden gyermeknek biztosítani kell a neki megfelelő gondoskodást, nevelést, ami igazodik egyéni szükségleteihez szocio- és szubkulturális háttérhez életkori és egyéni sajátosságaihoz, fejlődési üteméhez.

Kiemelt figyelmet fordítanak arra, hogy a gyermeket elfogadás, befogadás, tisztelet, szeretet,

megbecsülés és bizalom övezzé.

Az óvodai nevelés sajátos eszközeivel, pedagógiai gyakorlatunkkal biztosítják az esélyegyenlőséget, a hozott hátrányok kompenzálását. Az óvodai élet minden területén kiemelt figyelmet fordítanak a kommunikációs nevelésre, az érzelmi nevelésre, szocializációra. Kiemelt jelentőségű az egészséges életmódra nevelés, a társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése.

Szervezési feladatuk a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása, az igazolatlan hiányzások minimalizálása.

Szent Imre Katolikus Általános Iskola:

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek

1. Tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetség- és a képességek kibontakoztatása szempontjából elsődleges, hogy tanulóink versenyképes, használható, gyakorlatias tudásra tegyenek szert. Ehhez szükséges az egyéniség, személyiség erőteljesebb fejlesztése. A magasabb szintű gondolkodási képességek erősítése, a természeti és gazdasági jelenségek értelmezése, a probléma megoldási technikák megismertetése, igazi műveltségélményhez juttatás.

A tehetség gondozás szervezeti formái:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórán kívüli tanulás megszervezése;
- emelt óraszámú és a nem kötelező (választható) tanórán tanulható tantárgyak tanulása;
- tehetség gondozó foglalkozások;
- aszakkörök, második idegennyelv tanulása;
- versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.);
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- az iskola könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a további tanulás segítése;
- a témához kapcsolódó pályázati lehetőségek kihasználása.

2. A tanulás kudarcnak kitett tanuló felzárkóztatását segítő program

Az iskolába járó gyermekek jelentős része szociális, műveltségi hátránnyal küzd. Felzárkóztatásukhoz a tanórán kívüli korrepetálások, speciális, egyéni foglalkozások segítenek, és lehetővé teszik a hátrány minimalizálását vagy lehetővé teszik a szerinti megszűntetését. A felzárkóztatásra szoruló tanulókkal való foglalkozást differenciáltan oldják meg. Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán

kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik. A 8. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére a gyenge eredményt elérő tanulók részére felzárkóztató, a jó eredményt elérő tanulók részére képességfejlesztő órákat tartanak heti egy órában magyar nyelv és matematika tantárgyakból.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése a következő tevékenységek során történik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulásmegszervezése;
- anapközi otthon;
- az egyéni foglalkozások;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- az iskola könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás irányítása, segítése,
- a lemaradásokainak leküzdésében segítségnyújtás,
- a tanulás tanítása,
- a kommunikációs képességek fejlesztése,
- fokozottabb ellenőrzéssel a rendszeres tanulásra szoktatás.

3. A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek

Az oktatás hatékonysága érdekében nagy hangsúlyt fektetnek a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő tanulókkal való egyéni bánásmódra. E két kategóriába tartozó tanulóknak egyénre szabott fejlesztési tervet kell készíteni, amely a pszichológiai és logikai elemzések és okkeresések utáni segítség módjait tartalmazza, rögzítését jelenti. Ezt a munkát a nevelő részben az órán, részben külön konzultáció, egyéni foglalkozás formájában végzi.

A Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4.§ 23. pontja alapján meghatározott sajátos nevelési igényű tanulók közül a következő csoportokat látja el az iskola:

- mozgásszervi fogyatékos,
- enyhe értelmi fogyatékos,
- beszéd fogyatékos,
- többfogyatékos vagy egyes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,
- egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő tanulókat.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. sz. mellékleteként kiadott „Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve” alapján

szervezik meg.

A pszichés fejlődési zavar miatt a nevelési-tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott, a beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő tanulók közösen nevelése-oktatása integráltan több tanulóval együtt történik. Az iskolai tanuláshoz szükséges képességek részleges vagy teljes kiesése, fejletlensége, lassúbb ütemű és alacsonyabb szintű fejleszthetősége, a korrekciós, habilitációs, rehabilitációs és terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé. A heti kötelező órán felül, egyéni és csoportos foglalkozások szakértői vélemény, szakvélemény javaslata szerint egyéni fejlesztési terv alapján valósulnak meg. Az iskola a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait.

A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulók egyéni fejlesztésében közreműködő pedagógus évente legalább egy alkalommal rögzíti a fejlesztés eredményét. A tanulók teljesítményének értékelése a szakértői véleményben, szakvéleményben meghatározottak alapján történik.

SNI gyermekek, tanulóklétszáma összesen:		
ebből	Enyhe fokban értelmi fogyatékos	3
	Beszéd fogyatékos	1
	Gyengénlátó	1
	Súlyos tanulási zavar	3
	Súlyos figyelemzavar	4
	Aszakvélemény alapján több tanulóval közösen is részt vehet az iskolai nevelésben, oktatásban	12

Forrás: KIR-STAT 2024.

Az iskolában az országos átlagot nem haladja meg az SNI tanulóktól több tanulóhoz viszonyított aránya, a számuk az elmúlt években jelentősen csökkent. Több tanulónál nem igazolódott a sajátos nevelési igény, a tanulók egy része pedig a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő kategóriába került.

Az SNI tanulók számára biztosított szolgáltatások, ellátások megfelelnek a törvényességi és szakmai követelményeknek.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2018	227	121	53,30
2019	207	120	57,97
2020	195	115	58,97
2021	193	121	62,69
2022	194	117	60,30
2023	196	112	57,14

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Ebben a táblázatban az általános iskolások körében szereplő hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma és aránya látható. A tanulók száma jelentősen lecsökkent, a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma minden évben 60% körül mozgott. A 2021-es, 2022-es évben kiugró arányuk valószínűleg a koronavírus járvány okozta gazdasági hatások vonzata.

Lemorzsolódásaránya az intézményben

	Évfolyamismétlők aránya (%)			Magántanulók/Egyéni tanrendszerint tanulók aránya (%)			Az előző tanévben 250 óránál többet hiányzó tanulók aránya (%)		
	össz- létszámon belül	HH HHH- tanulók körében	/	össz- létszámon belül	HH HHH- tanulók körében	/	össz- létszámon belül	HH HHH- tanulók körében	/
2020/2021	2,6%	2,1 / 0,5%		0%	0%		20,2%	8,8 / 4,1%	
2021/2022	7,3%	4,7 / 2,6%		0%	0%		28,0 %	16,1 / 4,7%	
2022/2023	5,15%	11,76/4,08%		0%	0%		15,46%	20,58/24,48%	
2023/2024	0,51%	1,31/0%		0%	0%		5,1%	2,63/13,88%	
2024/25	1,99%	2,59 / 4,44%		0%	0%		14,92%	16,88/22,22%	

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	0	0	48	18	0	0
2019	0	0	40	14	0	0
2020	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

Alföldi ASZC - Kenderesi Mezőgazdasági Technikum Szakképző Iskola és Kollégium

Kenderesen középfokú oktatás a Kenderesi Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégiumban folyik, mely intézmény 2020. július 1-től az Alföldi ASZC irányítása alatt működik.

Szakmai Programjában foglaltak szerint az iskola nappali tagozatos tanulói létszámának 25-30%-a hátrányos helyzetű (HH), halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) családokból érkezik. Az intézmény tárgyi, személyi feltételrendszere képes az esélyegyenlőtlenség olyan mértékű csökkentésére, hogy biztosítani lehessen minden hátrányos helyzetű tanulónak az érettségi és szakmai vizsga letételét, a felsőoktatási intézménybe történő sikeres felvételijét, a tanuló szorgalmas és kitartó munkájával összhangoltan.

Az iskola tanulóinak összetételével kapcsolatos adatok (2025.január 22-én)

		fő	%
1.	hátrányos helyzetű	23	12,5%
2.	rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül	38	20,7%
3.	halmozottan hátrányos helyzetű	15	8,2%
4.	sajátos nevelési igényű	35	19%

5.	BTMN	14	7,6%
----	------	----	------

Forrás: Átfogó értékelés 2024.

Az elmúlt tanévek 1. félévében a hiányzások alakulása
(óra)

	Iskolai létszám	igazolt hiányzás	igazolatlan hiányzás	igazolandó hiányzás	összesen	átlag óra/fő	%
2018. január		15618	4634	1394	21646	72 óra/fő	
2019.január		18260	5789	333	24382	89 óra/fő	
2020. január		18555	4271	72	22898	77 óra/fő	
2021.január (2020/2021)	259 fő	6928	757	-	7685	28 óra/fő	217
2022.január (2021/2022)	219 fő	15326	1366	-	16692	64 óra/fő	
2023.január (2022/2023)	215 fő	13147	2592	-	15729	73.8 óra/fő	
2024.január (2023/2024)	188 fő	13166	2163	-	15329	81,97 óra/fő	
2025.január (2024/2025)	184 fő	13 275	2 682	-	15 957	94,42 óra/fő	

Forrás: Átfogó értékelés 2024.

b)

aközneveléshezkapcsolódókiegészítőszolgáltatások(pl.iskolára/óvodárajutógyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Óvoda:

A gyermekek nyelvi, mozgási és értelmi lemaradásának korrekciója egyéni és mikrocsoportos

foglalkozások keretében speciális szakemberek bevonásával történik.

Az SNI-s és BTMN-s gyerekekkel utazó gyógypedagógus, logopédus és konduktor foglalkozik. Rendszeresen, heti beosztás alapján. Sok a fejlesztést igénylő gyermek, azonban mindenki ellátását nem tudják biztosítani.

Esélyteremtő program: Óvodai nevelést támogató program. Az intézmény fejlesztését segíti elő, mely a HH és HHH gyermekek felzárkóztatását támogatja. Az intézmény bútorzatának és fejlesztő eszközeinek bővítését teszi lehetővé.

Játékokra ezen belül fejlesztő játékokra folyamatosan szükségük van (elhasználódnak, cserélni kell).

SzentImreKatolikusÁltalános Iskola:

Az intézménybenrendelkezésre állnak a megfelelő személyi és tárgyi feltételek az SNI-tanulók tanórai és egyénifejlesztésére is. Egy főállású gyógypedagógus heti 17 órában, valamint egy logopédus heti 2 órában fejleszti a sajátos nevelési igényű tanulókat. A foglalkozások helye az iskola két fejlesztő szobája.

Alföldi ASZC - Kenderesi Mezőgazdasági Technikum Szakképző Iskola és Kollégium

A szakértői szakvélemény alapján egyénre szabott fejlesztési terv készül, gyógypedagógus segítségével, amely mentén elkezdődik a tanuló fejlesztése és gondozása a szülő bevonásával együtt. A fejlesztés rehabilitációs foglalkozások keretében, egyéni és csoportos fejlesztő tevékenység a gyógypedagógus által biztosított ismeretekre építetten kerül kidolgozásra. Céljuk, olyan egyénre szabott pedagógiai munka eredmény megvalósítása, amely a tanulók önmagukhoz képest, képességeik határán belüli fejlődését eredményezi. Legyenek képesek hatékony, önálló tanulásra, az újonnan elsajátított tanulási stratégiákat önállóan használni is tudják.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek

Nincsen ilyen jelenség.

d) az intézmények közötti tanulói iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Egy általános iskolán Kenderesen, így eltérés nincs.

e) előnyben részesíthető hátránykompenzáló oktatások, szolgáltatások

Szent Imre Katolikus Általános Iskola:

Az iskolahátránykompenzáló juttatást nem tud biztosítani a gyermekeknek. Pedagógiai programuknak megfelelően a szociális hátrányokat igyekeznek enyhíteni.

Hátránycsökkentő tevékenységeik:

- az egyéniségekhez igazodó tanórai tanulásmegszervezése;
- anapközi otthon;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- integrációs és képesség kibontakoztató felkészítés;
- az iskola könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyén vagy csoportos használata;
- az nevelők és tanulók segítő, személyes kapcsolatai;
- az szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése;
- a család látogatások;
- a további tanulási irányítása, segítése;
- szoros kapcsolat a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek,
- fejlesztő foglalkozások.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Agyerek helyzet, esélyegyenlőség vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Gyermekek szegénység	Szülőkhöz jutási lehetőségeinek, erőforrások feltérképezése. Pályaorientációs tanácsadások.
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma változatlan	Szülőkhöz jutási lehetőségeinek feltérképezése. Családon belüli erőforrások feltérképezése.
SNI-s gyermekek száma nő	gyógy pedagógusok számának növelése, gyógy pedagógiai asszisztensek számának növelése, óvodapszichológusok számának növelése, szegregált óvodai ellátás biztosítása

5. Anőkhelyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a női esélyegyenlőséghez:

- Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében;
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a férfiak és a nők közötti egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés, az előmenetel és a munkakörülmények terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv;
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról;
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

A nők gazdasági, munkaerő-piaci speciális helyzetét többek között az adja, hogy egyszerre kell helytállniuk a munkahelyen és a családjukban, emiatt a kettős (többszörös) szerep miatt sokszor plusz terhek nehezednek rájuk, és ez a szerepek összehangolása néha nehézséget jelenthet mindkét fél számára.

A kisgyermeket nevelő nők számára a korábbi munkahelyükre való visszatérés több szempontból is nehéz feladatot jelent. Munkától való tartós távollétük alatt készségeik, ismereteik elavulnak, megkopnak, amely alkalmazásukban hátráltathatja őket (főleg, ha több gyermek születése miatt hosszabb időt töltöttek távol). Még nagyobb hátrányban vannak azok, akik gyermeküket, vagy gyermekeiket egyedülállóként nevelik, és/vagy esetleg pályakezdőként kevés munkatapasztalattal rendelkeznek.

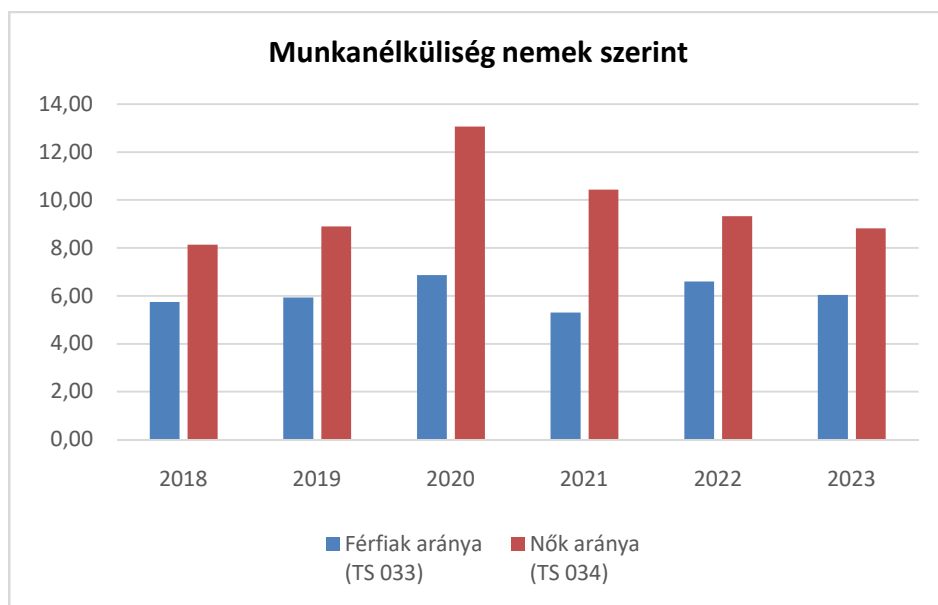
A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. Az Ebtv. pedig megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség anyós körében

A nők foglalkoztatását alapvetően befolyásoló tényező, hogy van-e gyermeke. A kisgyermekes szülők munkavállalását nehezíti a kevés helyi munkalehetőség, mivel egyszerre van jelen a munkahely-, és a nem szokványos foglalkoztatási formák hiánya. Kevés a részmunkaidős és a távmunka, a rugalmas munkaidő alkalmazása. A kisgyermekes anyák a megnövekedett családi feladatok, a láthatatlan munka (háztartásvezetés) mellett akkor tudnak nagyobb eséllyel helytállni a munkahelyükön is, ha azok rugalmas lehetőségeket tudnak ajánlani számukra addig, amíg a gyermek kicsi. Ez több odafigyelést igényel mindkét féltől, a munkaadóktól és a munkavállalóktól is.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2018	5,74	8,13	6,94%
2019	5,93	8,9	7,42%
2020	6,86	13,06	9,96%
2021	5,31	10,43	7,87%
2022	6,6	9,33	7,97%
2023	6,04	8,82	7,43%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A férfiak munkanélküliségi aránya a vizsgált időszakban 5,31% és 6,86% között mozgott, míg a nőké minden évben magasabb volt. 2020-ban kiugróan magas értékek láthatók, különösen a nőknél (13,06%), ami az összesített arányt is 9,96%-ra emelte. 2021-től kezdve csökkenő tendencia figyelhető meg mindkét nem esetében, bár a nők aránya végig jelentősen meghaladja a férfiakét.

b) nőkrésztvételefoglalkoztatástsegítőésképzési programokban

A TOP Plusz 3.1.1 programcélja a munkaerő kereslet és kínálat vármegyei szintű összehangolása, az adott térségben munkát vállalni szándékozó, álláskereső hátrányos helyzetű személyek és inaktívok foglalkoztathatóságának javítása, nyílt munkaerőpiaci elhelyezkedésének támogatása.

Célcsoportok:

- 30 év feletti, ingázást vállaló álláskereső;
- 50 év feletti, 12 hónapnál nem régebben regisztrált álláskereső;
- 30 év feletti, egy vagy több gyermeket nevelő regisztrált álláskereső;
- Inaktívok

Idén folytatódtak a GINOP-projektek:

A GINOP Plusz-4.1.1-23 Ifjúsági Garancia Plusz projekt azoknak a 15-29 év közötti fiataloknak a munkához, munkatapasztalathoz vagy piacképes tudáshoz jutását segíti, akik nem tanulnak, nem dolgoznak, emellett álláskeresőként vagy szolgáltatást kérőként nyilvántartásba vételüket kérték a lakóhelyük vagy tartózkodási helyük szerint illetékes járási hivatal foglalkoztatási osztályán.

AGINOP 3.1.1-23, „A munkaerő-kínálat bővítése és fejlesztése” projektcélja, hogy segítse a 30-64 év közötti álláskereső vagy szolgáltatást kérő személyek munkához, munkatapasztalathoz vagy piacképes tudáshoz jutását.

Tartósan álláskereső komplex elhelyezkedési támogatása

A támogatás a súlyosan hátrányos helyzetű munkavállaló foglalkoztatását segíti elő és annak hátrányos következményeinek enyhítését célozza. Az állami foglalkoztatási szerv a súlyosan hátrányos helyzetű munkavállaló foglalkoztatását elősegítő támogatást folyamatosan nyújtja.

A teljes foglalkoztatottság elérésének érdekében a kormány **2025. március 28-tól ismételten meghirdette a "Közfoglalkoztatásból versenyszférába 2025." programot**, amelynek keretében a versenyszférában munkát találó közfoglalkoztatottak havonta 45.600,- forint elhelyezkedési juttatásban részesülhetnek.

c) alacsonyiskolaivégzettségűnőkelhelyezkedésilehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetősége a település és agglomerációja kínálta munkahelyeken alacsony. Elsősorban az önkormányzat és intézményeinek közfoglalkoztatási programjaiban kapnak feladatot, illetve az indított képzéseken, programokban vesznek részt. A mezőgazdasági idénymunka nyújthat még némi pénzkereseti lehetőséget az alacsony iskolai végzettségűek számára, illetve a Jászságban, illetve Budapest vonzáskörzetében lévő gyárak, melyek buszjáratok indításával segítik a munkavállalókat.

d) hátrányosmegkülönböztetésafoglalkoztatásterületén(pl. bérkülönbség)

Nemállrendelkezésünkreadat.

5.1 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A helyi „Mini Bölcsőde” 2019. szeptember 1 napjától nyitotta meg kapuit, 7 fő 20 hetes kort betöltött gyermeket tud fogadni a Kenderes, Dózsa György út 1. szám alatt. Ezzel is tudjuk támogatni az édesanyák mielőbbi munkába állását.

5.2 Anőket erőerőszak, családon belül erőszak

Családon belüli erőszakról nincsenek pontos adatok helyi szinten. A családon belüli erőszak megelőzésénél fontos a probléma korai feltárása. A veszélyeztetett populáció elsősorban a nők és a gyerekek, ezért fontos, hogy tisztában legyenek azzal, hogy a sérelmükre elkövetett erőszakos cselekmények esetén kihez fordulhatnak segítségért. Az önkormányzat szociális ellátó rendszere a háziorvosi szolgálat, a védőnő, a családsegítő szolgálat, óvoda és iskola, a szomszédok sokat tehetnek az észlelés érdekében. A nőket érő erőszak, családon belül erőszak összefüggésben van a gyermekbántalmazással, és az elhanyagolás is jelen van a gyermekek életében.

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 2020. január 1-jén hatályba lépett módosításával – ezen naptól – a korábban a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró járási hivatal hatáskörébe tartozó családvédelmi koordináció a települési önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe került át. A családvédelmi koordinációért felelősszerv *a bántalmazottat kérelmére személyesen meghallgatja*. Ebben az esetben a bántalmazó meghallgatására is sor kerül azzal, hogy a bántalmazott kérelmére a bántalmazót és a bántalmazottat külön-külön kell meghallgatni. A bántalmazott kérelmére arról is megfelelően gondoskodni kell, hogy a bántalmazó a személyes meghallgatást közvetlenül megelőző és azt közvetlenül követő időben se léphessen kapcsolatba a bántalmazottal.

A hozzátartozók közötti erőszak, vagy annak veszélye miatt *tett jelzés fogadását követően a bántalmazottat és a bántalmazót személyes meghallgatás érdekében történő megjelenésre hívhatja fel*. A bántalmazó és a bántalmazott köteles a családvédelmi koordinációért felelős szerv felhívásában megjelölt helyen és időpontban megjelenni. A bántalmazott védelmére a fentebb leírt szabályok – a személyes meghallgatásra történő megjelenésre felhívás esetén is – megfelelően irányadóak. A bántalmazó tájékoztatni kell a meghallgatás során a hozzátartozók közötti erőszak folytatásának következményeiről.

A családvédelmi koordinációért felelős szerv *tájékoztatást ad a bántalmazottnak a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható intézkedésekről*,

abántalmazottat megillető jogosultságokról, a családés a gyermekek védelméről és szolgálatáról szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet szerinti szociális intézményrendszerrel és szolgáltatásokkal, valamint arról, hogy a hozzátartozók közötti erőszak miatt helye van-e büntető- vagy szabálysértési eljárás megindításának, továbbá a hamis vád következményeiről. A bántalmazott kérelmére a családvédelmi koordinációért felelősszerv gondoskodik arról,

hogy a bántalmazott jogi, egészségügyi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget kapjon.

Tájékoztatja a bántalmazottat és a bántalmazót az igénybe vehető terápiás kezelésekről és más segítségnyújtási, konfliktuskezelő lehetőségekről. Ezek eléréséhez igény szerint segítséget ad. 2024 és 2025. évben érkezett jelzések száma 13 db, évente nagyjából 5-6 db jelzés érkezik. Az esetek többségében a bántalmazottak nem élnek a személyes meghallgatás jogával.

5.3 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A Kenderesi Gondozási Központ, Család-és Gyermekjóléti Szolgálat, ha jelzés érkezik vagy a krízishelyzetben lévő keresi meg az intézményt, lehetőség szerint felveszi a kapcsolatot gyermekek átmeneti otthonaival, anyaoththonokkal, családok átmeneti otthonaival. A településen nem vehető igénybe ilyen szolgáltatás.

5.4 Anőkszerepeahelyi közéletben

Az önkormányzatifenntartásban lévő intézményekvezetői jelenlegkizárólag nők,így a helyi közélet szempontjából mindenféleképpen aktív rétegnek tekintendők.

5.5 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Mint már fentebb is említettük, településünkön és környékén nehezebb az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők elhelyezkedésének az esélye, mint az ugyanilyen kritériummal rendelkező férfiaké, mivel lényegesen kevesebb az olyan üzem, ahol kimondottan női munkaerőt foglalkoztatnak nagyobb számban. A munkahelyteremtés ennek a célcsoportnak is kiemelten fontos lenne.

5.6 Következtetések:problémákbeazonosítása,fejlesztésilehetőségekmeghatározása.

Anőkhelyzete,esélyegyenlőségevizsgálatasorántelepülésünkön	
beazonosítottproblémák	fejlesztésilehetőségek
Alacsonyiskolaivégzettséggelrendelkező nők elhelyezkedése problémás településünkön,illetvevonzáskörzetében.	Munkahelyteremtés. Pályaorientációs tanácsadás.Képzésiprogramokbatörténő bevonás.
Agyermekesnőkmunkavállalásiesélyeit növelni kell.	Munka világába történő visszatérés segítése.Családonbelülierőforrások feltárása.

6.Az idősekhelyzete,esélyegyenlősége

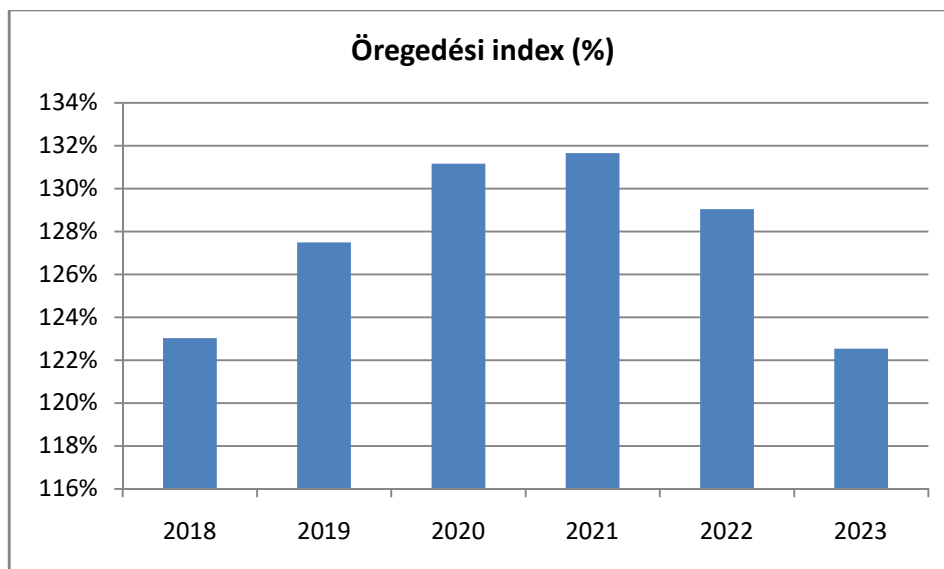
A demográfiai öregedés településünkön is megfigyelhető, hiszen folyamatosan nő az

időskorúak aránya, így nem térünk el pozitív irányban az országos átlagtól. Jövedelmi helyzetüket tekintve elmondható, hogy a kenderesi idősök zömében kisnyugdíjasok, szociálisan rászorulóak.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	780	634	123,03%
2019	793	622	127,49%
2020	808	616	131,17%
2021	815	619	131,66%
2022	813	630	129,05%
2023	810	661	122,54%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési mutatók alapján elmondható, hogy Kenderes lakosságának előregedése lassul. Jelentős csökkenés 2023. évben volt tapasztalható, ennek egyik oka vélhetően, hogy ebben az évben több gyermek született. Ezt támasztja alá a 3. számú táblázat, melyben jól látszik a 0-14 éves korosztály számának növekedése. A másik ok lehetett, hogy a környező településekhez képest Kenderest az alacsonyabb ingatlanárak vonzóvá tették a lakást vásárolni kívánó családok körében, amit a 2023. évi közel 7%-os pozitív vándorlási egyenleg is alá támaszt. (4. számú táblázat)

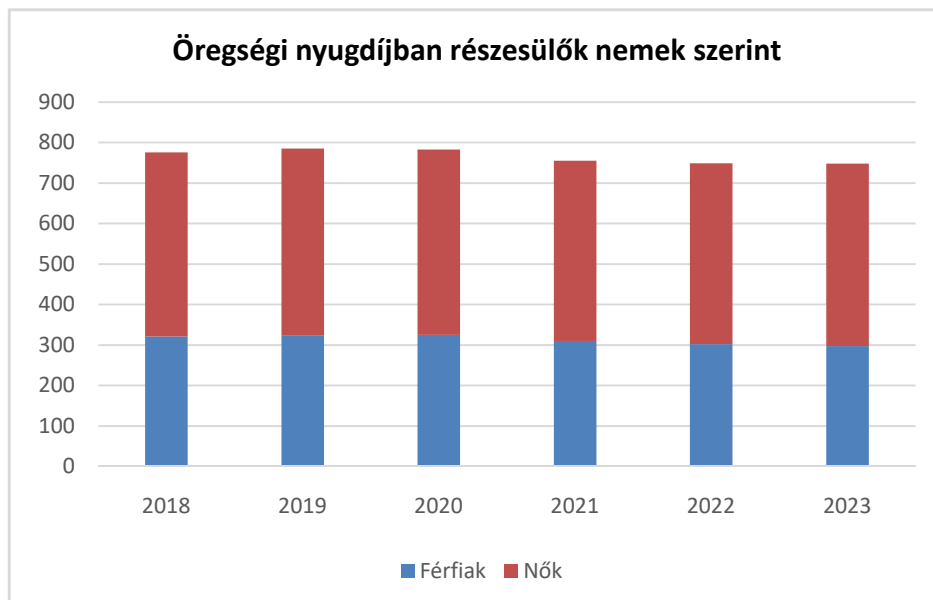
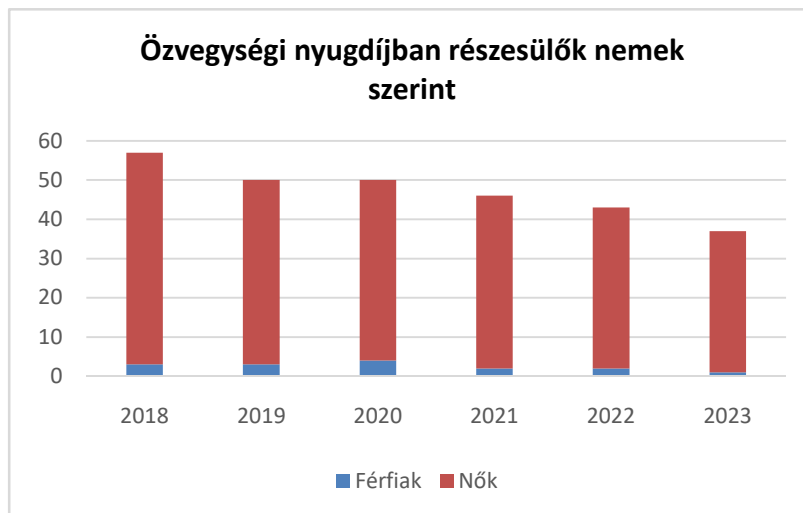
Azonban továbbra is érdemes számolni azzal a veszéllyel, hogy a település nemcsak az elöregedés, hanem az elnéptelenedés első jeleit is mutatni fogja, hiszen a lakónépesség csökkenő tendenciát mutat.

Az öregedésiindexmagasszintjére tekintettel kiemelt figyelmet kell fordítani az idősek ellátásának megszervezésére, valamint a családot gyermekvállalását elősegítő intézményi háttér és - lehetőség szerint - munkahely biztosítására.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2018	449	683	1132
2019	446	671	1117
2020	442	654	1096
2021	414	624	1038
2022	399	617	1016
2023	394	621	1015

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A teljes nyugdíjas-létszám folyamatosan csökkent: míg 2018-ban 1132 fő volt, addig 2023-ra 1015 főre esett vissza. A férfiak száma végig 400–450 fő körül mozgott, míg a nők száma mindig meghaladta a férfiakét, de mindkét nemnél csökkenés figyelhető meg. Ez a tendencia az elöregedés folyamatával is összefügg, hiszen a nők hosszabb várható élettartama miatt arányuk magasabb a nyugdíjasok között. Ennek egyrészt lehet az oka, hogy a férfiak rosszabb egészségi állapotban vannak, mint a nők, másrészt viszont a nők kedvezményes nyugdíjazása miatt is nőhetett a számuk.

6.2 Idősekmunkaerő-piacihelyzete

a) idősek,nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Településünkönegyrésztamunkahelyekhiányamiatt,másrésztacsaládésagyermekek fontossága miatt a nyugdíjas munkavállalók alkalmazása nem túl gyakori.

b) tevékeny időskor élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen

Az idősebb korú (50 év feletti) munkavállalók munkaerőpiacra történő visszajutását a GINOP 3.1.1, valamint a TOP Plusz 3.1.1 programok segítik.

c) hátrányosmegkülönböztetésafoglalkoztatásterületén

A hátrányos megkülönböztetés felmérése e célcsoport tekintetében is rendkívül nehéz, éppen ezért csak következtethetünk a létezésére. A szakirodalomból tudjuk, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. A Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya és a közmunka program lehetőséget biztosít a nyugdíj előtt álló idősebb korosztály munkavállalásában (képzések, új szakmákban való elhelyezkedés).

A táblázat a nyilvántartott álláskeresők számát és korcsoportos megoszlását mutatja 2018 és

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	214	224	292	225	226	210
41-45 év (TS 042)	Fő	13	23	35	23	26	16
	%	6,07%	10,27%	11,99%	10,22%	11,50%	7,62%
46-50 év (TS 043)	Fő	27	29	27	20	20	20
	%	12,62%	12,95%	9,25%	8,89%	8,85%	9,52%
51-55 év (TS 044)	Fő	24	22	31	22	24	19
	%	11,21%	9,82%	10,62%	9,78%	10,62%	9,05%
56-60 év (TS 045)	Fő	25	26	34	25	18	25
	%	11,68%	11,61%	11,64%	11,11%	7,96%	11,90%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	23	30	29	36	34	34
	%	10,75%	13,39%	9,93%	16,00%	15,04%	16,19%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

2023 között. A teljes álláskeresői létszám 2018-ban 214 fő volt, ez 2020-ban 292 főre emelkedett, majd 2023-ra 210 főre csökkent, vagyis a COVID-időszak alatt nőtt meg leginkább. A legidősebb, 61 év feletti korosztály aránya folyamatosan növekedett, 2018-ban 10,75%-ról 2023-ra 16,19%-ra, ami a tartós munkanélküliség és az elhelyezkedési nehézségek jele lehet ebben a korcsoportban. Ezzel szemben a fiatalabb, 41–55 éves korosztály aránya csökkent, ami arra utal, hogy ők könnyebben visszatalálnak a munkaerőpiacra.

6.3 Aközszolgáltatásokhoz,közösségi közlekedéshez,információhozés aközösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az önkormányzat üzemeltet honlapot, továbbá a hirdetőtáblán megtalálhatóak az aktuális hírek. Kenderes Városi Önkormányzat ingyenes közszolgálati lapja, a „Kenderes Város Krónikája” című kiadvány havonta jelenik meg, friss hírekről, az elmúlt és a közelgő eseményekről, fontos információkról tájékoztatva az egész lakosságot.

A közösségi közlekedéshez való hozzáférés az idősok számára is biztosított, a településen 3 db páros (két irányba érkező-induló) helyközi járatoknak kialakított buszmegálló van.

a) azidősekegészségügyiésszociális szolgáltatásokhozvalóhozzáférése

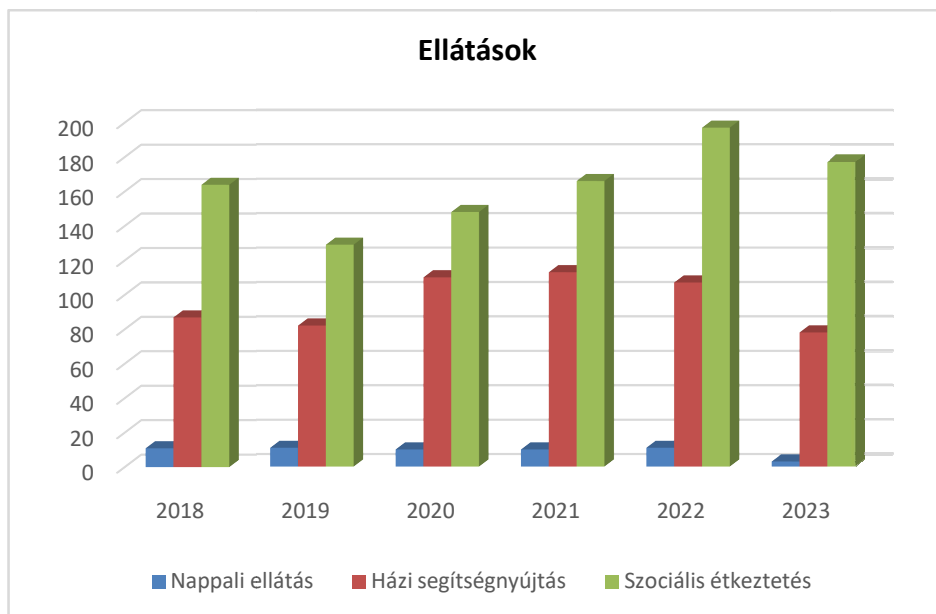
A személyes gondoskodást nyújtó, időseket érintő szociális ellátásokat az önkormányzat a kötelezően ellátandó feladatai között biztosítja. A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulókrészéresaját otthonukban éslakókörnyezetükbenönállóéletvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosított mindenki számára, a 3 körzetet ellátó orvosi rendelő épülete akadálymentesített.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2018	780	11	87	164
2019	793	11	82	129
2020	808	10	110	148
2021	815	10	113	166
2022	813	11	107	197
2023	810	3	78	177

Forrás: TeIR, KSHTsta

A 65 év felettiek száma lassan növekszik, ezen tendencia az előregedő településekre jellemző. A nappali ellátásban részesülők száma állandó, 10-11 fővel működött a Szolgálat épületében. A Covid-19 világjárvány idején életbe lépő egészségügyi előírások miatt az idősek ezen kis közössége felbomlott, számuk 2023-as évben 3 főre csökkent. Jelenleg 10 fő veszi igénybe ezt a szolgáltatást. A házi segítségnyújtásban 9 fő gondozó segíti az ellátottak mindennapjait. A számuk nagyobb ingadozásokat mutat, 3 kiugró értékkel 2020-2022 közötti időszakban. Ez adódhat abból, hogy azokban az években volt a legmagasabb az elhalálozás. (lásd: az élve születések és halálozások különbözetének 100 lakosra vetített száma, 12. oldal) Az elhunytak helyére új ellátottak kerültek a nyilvántartásba. A szociális étkeztetésben részesülők száma kisebb visszaesés után, újra növekszik. Időközben más szociális étkeztetést szolgáltatók is megjelentek a településen, ez némi létszámcsökkenést eredményezett, de ezek a szolgáltatók mára már nincsenek jelen.

b) kulturális,közművelődésszolgáltatásokhozvalóhozzáférés

A Móricz Zsigmond Művelődési Ház és Könyvtár programjaihoz jó hozzáférés biztosított, valamint az idősgondozás keretében a kifejezetten időseknek szóló kulturális programok is elérhetőek a célcsoport számára.

c) idősekinformatikaijártassága

Az idősek informatikai képességeinek fejlesztése ma már elengedhetetlen. Ezzel nemcsak a munkaerőpiacon való elhelyezkedési esélyeik nőnek, de általában véve is több információhoz juthatnak rövid időn belül és hatékony módon. Az igény az informatikai jártasságra a célcsoport részéről egyre nagyobb, mely betudható az internet elterjedésének, de megemlítendő a családtagok elköltöztetésének, munkavállalás miatti távolság esetén a kapcsolattartás egyik módjának is.

6.4 Azidőseket,azéletkorraljárásajátosigényekkielégítésétcélzóprogramokatelepülésen

Ilyenek a Gondozási Központ szervezésében megvalósuló programok, a civil szervezetek különböző rendezvényei.

6.5 Következtetések:problémákbeazonosítása,fejlesztésilehetőségek meghatározása.

Azidősekhelyzete,esélyegyenlőségevizsgálatasorántelepülésünkön	
beazonosítottproblémák	fejlesztésilehetőségek

Elmagányosodás	Idősek ellátását biztosító intézményrendszerfejlesztése, Idősekciviliszerveződéseilétrejöttének fokozotttámogatása
Időskori egészségügyi problémák	Idős emberek egészségmegőrzését, a betegségek korai felismerését ismertető programok
Informatikaijártassághiánya	Informatikaiképzésekszervezése

7.A fogyatékkalélőkhelyzete,esélyegyenlősége

7.1 Atelepülésenfogyatékoszággalélőszemélyekfőbbjellemzői,sajátosproblémái

Fogyatékos személy: aki érzékszervi – így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékoszággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1. cikke szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fot.) 15. §-a mondja ki az alábbiakat:

(1) A fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

(2) A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

(3) A munkáltató a fogyatékos személy munkához jutásának elősegítése érdekében – a felvételi eljárás során – köteles biztosítani az egyenlő eséllyel hozzáférhető környezetet.*

(4) A munkáltatót a (3) bekezdésben foglalt kötelezettség abban az esetben terheli, amennyiben*

a) a megüresedett álláshelyet nyilvánosan meghirdette,

b) az álláshelyre a fogyatékos személy oly módon jelentkezett, hogy jelezte a meghallgatáshoz szükséges speciális igényeit, és

c) azok biztosítása a munkáltató számára nem jelent aránytalanul nagy terhet. Aránytalanul nagy tehernek minősül az, ha a kötelezettség teljesítése a munkáltató működését ellehetetleníti.

AFot.16. §-ánaktartalma: Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató akkreditált munkáltatókat és a fejlesztő foglalkoztatást végző foglalkoztatókat a központi költségvetés – jogszabályban meghatározottak szerint – támogatásban részesíti.

Kenderesen a Főkefe Nonprofit Közhasznú Kft. foglalkoztat megváltozott munkaképességű munkavállalókat 2015. évtől. Nemcsak a helyi megváltozott munkaképességűeket alkalmazzák, hanem a környező településekről is foglalkoztatnak munkavállalókat.

b) hátrányosmegkülönböztetésafoglalkoztatásterületén

Nincstudomásunkhátrányos megkülönböztetésről.

c) önállóéletvitelttámogatóhelyiintézmények,szolgáltatások,programok

A fogyatékkal élők mindennapjait segítő szervezet Kenderesen a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Mozgássérültek Egyesületének Kenderesi csoportja, mely nem csak tanácsokkal látja el az érintett személyeket, hanem programokat is szervez a fogyatékkal élőknek /kulturális programok, kirándulások, egészségügyi előadások, jogi segítség, tájékoztató előadások támogatásokról/.

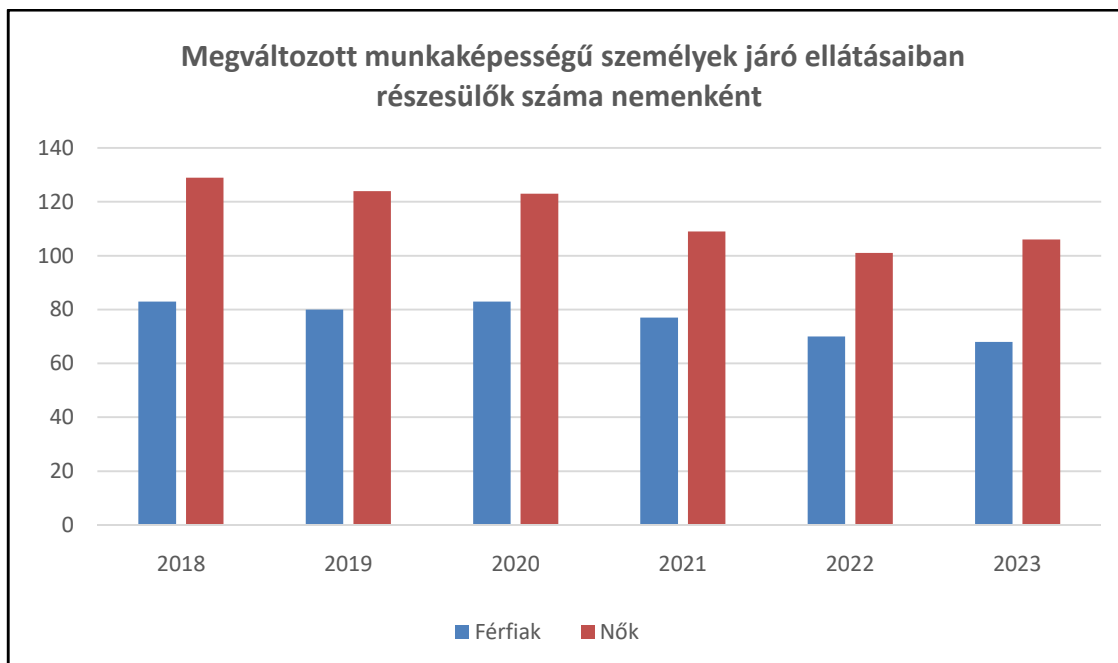
7.2 Fogyatékkalélőszemélyekpénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2018	83	129	212
2019	80	124	204
2020	83	123	206
2021	77	109	186
2022	70	101	171
2023	68	106	174

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülő férfiak száma 2018-ban

még 83 fő volt, 2023-ra ez 68 főre csökkent, míg a nők száma ugyanebben az időszakban 129 főről 106 főre esett vissza. Évről évre kevesebben részesülnek ilyen típusú ellátásban (az 1. számú táblázat adataival összevetve a lakosság közel 5%-a), ami lehet az ellátási jogosultsági kör szűkülésének vagy az egészségi állapot javulásának következménye.

Az alábbiakban felsoroljuk és röviden ismertetjük azokat az ellátási formákat, amelyeket jogszabályok biztosítanak a fogyatékkal élő személyek számára. Az ezekhez való hozzáférés helyi vizsgálata az esélyegyenlőségi helyzetelemzés egyik feladata.

Lehetséges, hogy a fogyatékos személy megfelelő információk hiányában nem részesül a számára jogszabály szerint járó pénzbeli és természetbeni ellátásban.

Fogyatékoságitámogatás:

A fogyatékosági támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

A Fot. 23. §-a szerint:

*(1) Fogyatékosági támogatásra az a 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos, az ellátás igénylésének időpontjában Magyarországon élő magyar állampolgár, huzamos tartózkodási jogosultsággal rendelkező személy, továbbá a magyar hatóság által menekültként, illetve hontalanként elismert személy jogosult, akinek**

a) segédeszközzel vagy műtéti úton nem korrigálható módon látóképessége teljesen hiányzik vagy aliglátóként minimális látásmaradvánnyal rendelkezik és ezért kizárólag tapintó-halló életmód folytatására képes (látási fogyatékos),

b) hallásvesztése olyan mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére segédeszközzel sem képes, feltéve, hogy

- ba) halláskárosodása 25. életének betöltését megelőzően következett be, vagy*
 - bb) halláskárosodása mellett a hangzó beszéd érthető ejtése elmarad (hallási fogyatékos),*
 - c) értelmi akadályozottsága genetikai, illetve magzati károsodás vagy szülési trauma következtében, továbbá tizennegyedik életét megelőzően bekövetkező súlyos betegség miatt középsúlyos vagy annál nagyobb mértékű (értelmi fogyatékos),*
 - d) állapota a személyiség egészét érintő fejlődés átható zavara miatt, az autonómiaesetek alapján súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető,*
 - e) helyváltoztatása a jogszabályban meghatározott segédeszköz állandó és szükségszerű használatát igényli, vagy a jogszabály szerinti mozgáskorlátozottsága miatt állapota segédeszközzel eredményesen nem befolyásolható (mozgásában fogyatékos),*
 - f) állapota kromoszóma-rendellenesség miatt súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető,*
 - g) szerzett vagy fejlődési károsodásból eredően a hangképzése, beszélt vagy írott nyelvi megértési, illetve kifejező képessége olyan súlyos funkciózavart mutat, amely kommunikációját, a szolgáltatásokhoz és információkhoz való hozzáférését középsúlyosan vagy súlyosan akadályozza (beszéd fogyatékos),*
 - h) – a b) pont bb) alpontja és a g) pont szerinti fogyatékoságok együttes fennállása kivételével – az a)–g) pontban meghatározott súlyos fogyatékoságok közül legalább két fogyatékosága van (halmozottan fogyatékos) vagy*
 - i) hallásvesztése olyan mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére segédeszközzel sem képes és az a), c)–g) pontok valamelyikében megjelölt egyéb fogyatékosága is van (halmozottan fogyatékos),*
- és állapota tartósan vagy véglegesen fennáll, továbbá önálló életvitelre nem képes vagy mások állandó segítségére szorul.*

A támogatás havi összege 2025. január 1-jétől

- 36.341,-Ft, ha a súlyosan fogyatékos személy hallási fogyatékos, vagy beszéd fogyatékos - függetlenül az önkiszolgálási képesség meglététől, vagy hiánytól -, illetve akkor is ilyen összegű a fogyatékosági támogatás havonta, ha a súlyosan fogyatékos személynek nem hallási, vagy beszéd, hanem más fogyatékosága van és önkiszolgálási képessége nem hiányzik;

- 44.729,-Ft, ha a súlyosan fogyatékos személynek nem hallási, vagy beszéd, hanem más fogyatékosága van, és önkiszolgálási képessége hiányzik, vagy halmozottan fogyatékos.

A fogyatékosági támogatás összege évenként a nyugellátások évenkénti rendszeres emelésére vonatkozó szabályai szerint, azzal megegyező mértékben emelésre kerül.

A fogyatékosági támogatás iránti igényt az igénylő lakóhelye, tartózkodási helye szerint illetékes vármegyeszékhely szerinti járási hivatalnál lehet előterjeszteni.

Rokkantsági járadék: (arokkantsági járadékról szóló 83/1987.(XII.27.) MT rendelet)

Rokkantsági járadékra jogosult az a személy, akinek a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70%-os mértékű, és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban vagy megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül. A rokkantsági járadékra jogosult személy egészségi állapotát a döntésben meghatározott időpontban felül kell vizsgálni. A rokkantsági járadékot a feltételek megléte esetén legkorábban annak a hónapnak az első napjától lehet megállapítani, amelyben az igénylő a 18. életét betöltötte.

A rokkantsági járadék fix összegű ellátás, havi összege 2025. január 1-jétől 61 690 forint.

Rehabilitációs és rokkantságiellátás:

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény alapján:

Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira jogosult az a kérelem benyújtásakor 15. életévét betöltött személy, akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű (a továbbiakban: megváltozott munkaképességű személy), és aki^{*}

- a)^{*} a kérelem benyújtását megelőző
- aa) 5 éven belül legalább 1095 napon át,^{*}
- ab) 10 éven belül legalább 2555 napon át vagy^{*}
- ac) 15 éven belül legalább 3650 napon át^{*}

biztosított volt, és

- b)^{*}
- c) rendszeres pénzellátásban nem részesül.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai a rehabilitációs hatóság komplex minősítése keretében megállapított rehabilitációs javaslatától függően:

- a) rehabilitációs ellátás, vagy
- b) rokkantsági ellátás.

Személygépkocsiszerzési,illetveátalakításítámogatás:

A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI.29.) Korm. Rendelet alapján a szerzési és átalakítási támogatásra (a továbbiakban együtt: közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult.

Akadálymentesítésítámogatás:

A lakáscélú állami támogatásokról szóló 12/2001. (I.31.) Korm. Rendelet szabályozza. Mozgáskorlátozott személy részére akadálymentes lakás építéséhez vagy vásárlásához, valamint az akadálymentesítés többletköltségeire vissza nem térítendő állami támogatás nyújtható.

Parkolásiigazolvány

A mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról szóló 2018/2003. (XII. 11.) Korm. rendelet alapján nyújtható jogosultság.

Fogyatékoszemélyekszámárabiztosítottalap-ésszakosítottellátásiformák:

Szociálisalapszolgáltatások:étkeztetés,házisegítségnyújtás,családsegítés,jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

Szakosítottellátásiformák:ápolást,gondozástnyújtóintézmények,fogyatékoszemélyek otthona,

rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon.

A fogyatékkal élő személyek számára külön pénzbeli és természetbeli ellátást és kedvezményeket az önkormányzat nem nyújt.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzat tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A településen lévő középületek, 2025. évtől köztük a Központi Konyha épülete is akadálymentesítettek.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A legtöbb esetben a szabad bejutás megoldott (rampák), de a teljes körű akadálymentesítés hiányzik.

A honlapon az e-ügyintézés megoldott.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Aszükséges mértékben megoldott.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közösségi közlekedés esetében nem megoldott, az önkormányzat fenntartásába tartozó közterületek akadálymentesítettek.

e) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézményestb.)

Helybensajnosnincsenilyenlehetőség,nappaliintézménycsak távolabbitelepülésenélérhető.

f) előnyben részesített (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A jogszabályokban előírt juttatásokhoz, szolgáltatásokhoz jogosultak hozzájutnak.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlőségi vizsgálat a településünkön

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közüntézmények akadálymentessége nemteljes	Pályázati lehetőségek, felkutatása, kihasználása
az SNI-s tanulók integrációjának nehézsége	az intézmények kapacitásbővítése, infrastruktúra és szakmai felkészülés biztosítása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma)

Az alábbi civil szervezetek lehetnek segítségünknek a HEP végrehajtásával kapcsolatban:

Országos Nyugdíjas Polgári Egyesület Helyi Szervezete
Magyarországi Gazdakörök Országos Szövetsége Kenderesi Gazdakör
Városi Polgárőrség Kenderes
„Tehetséges Kenderesi Gyermekért” Alapítvány
JNSZMMEOSZ Helyi Csoport
Kossuth Lajos Hagyományőrző Nyugdíjasklub
Kenderes Városi Sport Egyesület
Bánhalmai Sport Egyesület
Magyar Vöröskereszt Kenderes Város Alapszervezete
Máltai Szeretetszolgálat
A civil szerveződésekén túl szólnunk kell még az Egyházak szerepéről, mivel a helyi római katolikus és református egyházközség szintén az egész lakosságra kiterjedő tevékenységet folytat. Mind az idősek, gyermekek helyzetével kapcsolatban érdekes segítséget nyújthatnak.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása

Ezen szektorok között alapvetően jó, partneri viszony alakult az elmúlt évek során településünkön. Írott megállapodás formájában pályázatokhoz kötődően eseti jelleggel rögzítettük az együttműködés formáit.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása

Az önkormányzat a város érdekeit szem előtt tartva több területen is együttműködik a térség településeivel. Elsősorban szociális területen erős az együttműködés, de a kultúra területén is partneri viszony alakult ki több településsel. Kenderes a Karcagi Többcélú Kistérségi Társulás tagja.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

AKenderesiRomaNemzetiségiÖnkormányzat2023.június25.napjánmegszűnt.

e) civilszervezetekcélcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A fentebb felsorolt civil szervezetek mind a saját területükön, egy-egy célcsoportot érintve igyekeznek előmozdítani az esélyegyenlőség érvényesülését településünkön.

f) for-profit szereplők részvétele ahelyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában

Az önkormányzat számára fontos a helyi vállalkozások szerepvállalása, a város érdekeit figyelembe vevő intézkedéseik megtétele. Törekednek a jó partneri kapcsolat kialakítására, mely eredményeként közös akarattal tudnak lépéseket tenni az esélyegyenlőség megteremtéséért. A vállalkozások támogatóként jelen vannak a város rendezvényein, kezdeményezések mellé állnak és anyagilag is támogatják azokat.

9. Ahelyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Kenderes Városi Önkormányzat rendelkezik önálló honlappal, a www.kenderes.hu oldallal, melyen a várost érintő információk megtalálhatók. A honlapon elérhető, olvasható a HEP. A HEP 2023-2028. tervezet az oldalon közzétételre került, így városlakók is véleményt mondhattak. A Képviselő-testület által elfogadott dokumentum feltöltésre került és hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított a megvalósítás folyamatos ellenőrzése. Emellett a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság oldalán a Helyi Esélyegyenlőségi Programok oldalra is feltöltésre került.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése,

hogy működtet-e HEP Fórumot

A dokumentumok elkészítését megelőzte az adatgyűjtés, mely kiterjedt az önkormányzat intézményei, vezetői felé, megfogalmazódtak a településen élők problémái, esélyegyenlőség biztosítása kapcsán felszínre kerülő akadályok. Az önkormányzat évente tart HEP fórumot.

A képviselő-testületidöntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF a települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEPIT)

1. A HEPIT részletei

A helyzet elemzés megállapításainak összefoglalása

Következtetések		
Célcsoport	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	- munkanélküliség - a rossz jövedelmi-vagyoni viszonyok - életmódból adódó más jellegű egészségügyi problémák, - alacsony halálozási átlag életkor - devianciák fokozott jelenléte (pl. viselkedészavarok, drog, alkohol, gyógyszerek) - kriminalizálódás	- foglalkoztatási programokban való részvétel ösztönzése, - munkaerő-piaci képzési programokban való részvétel ösztönzése, - életviteli tanácsadás - eü. felvilágosítás, felügyelet (házi orvosok, védőnői szolgálat, gyermekvédelmi szolgálat, családsegítő szolgálat) - prevenciós programok szervezése, minél fiatalabb életkorban - felvilágosító előadások szervezése, minél fiatalabb életkorban
		Rövid cím: Élje egészségesen!
		- rendőri jelenlét erősítése a településen - rendőri intézkedések hatékonyságának fokozása - polgárőri tevékenység erősítése - BVI intézményekből szabadultak visszailleszkedésének segítése

		Rövid cím: Élj egészségesen!
Gyermekek	- Gyermekszegénység - A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma növekszik	- Szülőkmunkához jutási lehetőségeinek, erőforrások feltérképezése. - Pályaorientációs tanácsadások - Családon belüli erőforrások feltérképezése
		Rövid cím: Gyermekszegénység felszámolása
Idősek	- Elmagányosodás - Informatikai jártasság hiánya	Idősek ellátását biztosító intézményrendszer fejlesztése, Idősek civil szerveződései létrejöttének fokozott támogatása Informatikai képzések szervezése
		Rövid cím: Az aktív időskorért!
Nők	- Alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők elhelyezkedése problémás településünkön, illetve vonzáskörzetében. - A gyermekes nők munkavállalási esélyeit növelni kell.	- Munkahelyteremtés. - Pályaorientációs tanácsadás. - Képzési programokba történő bevonás - Munka világába történő visszatérés segítése. - Családon belüli erőforrások feltárása
		Rövid cím: Munkahelyet az alacsony iskolai végzettségű nőknek is!
Fogyatékkal élők	- Közintézmények akadálymentessége nem teljes	- Pályázati lehetőségek, felkutatása, kihasználása
		Rövid cím: Teljes akadálymentesítést!

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek –kiemelve a felelőst
Romák		Felelős: Pénzügyi és Szociális Bizottság elnöke Partnerek: Járási Hivatal

és/vagy mélyszegénységben élők	Iránya munka!Élj egészségesen!	Foglalkoztatási Osztály; Helyi vállalkozók/ vállalkozások; KenderesiGondozásiKözpont, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat; Háziorvosok
Gyermekek	Gyermekszegénységfelszámolása	Felelős:Pénzügyi és Szociális Bizottság Bizottságelnöke Partnerek:JárásiHivatal Foglalkoztatási Osztály; Helyi vállalkozók/ vállalkozások; KenderesiGondozásiKözpont, Család- ésGyermekjólétiSzolgálat
Idősek	Azaktívidőskorért!	Felelős: Pénzügyi és Szociális Bizottság elnöke Partnerek: Kenderesi Gondozási Központ, Család-és Gyermekjóléti Szolgálat; Móricz Zsigmond Művelődési Ház és Könyvtár Kenderes; Helyicivil szervezetek
Nők	Munkahelyet azalacsonyiskolai végzettségű nőknek is!	Felelős: Pénzügyi és Szociális Bizottság elnöke Partnerek:JárásiHivatal Foglalkoztatási Osztály; Helyivállalkozók/vállalkozások; KenderesiGondozásiKözpont,C salád- és Gyermekjóléti Szolgálat
Fogyatékkalélők	Teljesakadálymentesítést!	Felelős:Polgármester Partnerek:Önkormányzatintézm ényei

2. Összegző táblázat-A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEPIT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Acélkapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedése esetében az együttműködés bemutatása
I. Amélyszegénységben élők és aromás esélyegyenlősége												
1	Irányamunka!	foglalkoztatási programokban való részvétel ösztönzése, munkaerő-piaci képzési programokban való részvétel ösztönzése,	Munkanélküliek számának csökkentése	Teljes	Új Roma Stratégia (2019-2030), Új Nemzeti Ifjúsági Stratégia 2025. (kidolgozása folyamatban)	Kérdőívek, egyéni interjúk, munkaerőpiaci felmérés, eszköz-és erőforrás felmérés, tanácsadás, tájékoztató előadás sorozat, felnőttképzési pályázat, közmunkaprogram pályázat	Pénzügyi és Szociális Bizottság elnöke	2028. 11. 30. (csütörtök)	Rövidtávon: elkészült helyzetelemzés, kitöltött kérdőívek, felvett interjúk Közép távon: feltárt és beadott pályázatok Hosszú távon: felnőttképzési szerződések száma, munkáltatói igazolások száma	Humán- és pénzügyi erőforrás	folyamatos	Általános iskola 8 osztályának elvégzése levelező vagy esti tagozaton Helyi Roma Kisebbségi Önkormányzati Irodányitvatartási idővel (álláskereső segítség, információhoz jutás, beiskolázás segítése, kapcsolat tartás a járási foglalkoztatási osztállyal) Régi foglalkozás beindítása (Kovács, Borbély, Börmíves, Bádogos)
2	Élj egészségesen!	Eü. Felvilágosítás, felügyelet (házi orvosok, védőnői szolgálat, gyermekvédelmi szolgálat, családsegítő)	Célcsoport egészségi állapotának javítása	Teljes	Új Roma Stratégia (2019-2030), Új Nemzeti Ifjúsági Stratégia 2025. (kidolgozása folyamatban)	Kérdőívek, egyéni interjúk, munkaerőpiaci felmérés, eszköz-és erőforrás felmérés, tanácsadás, tájékoztató előadás sorozat, beadott pályázat, megvalósult előadás sorozat, pályázat	Pénzügyi és Szociális Bizottság elnöke	2028. 11. 30. (csütörtök)	Rövidtávon: elkészült helyzetelemzés, kitöltött kérdőívek, felvett interjúk Hosszú távon: fénykép dokumentáció, jelenléti ívek lebonyolított előadás sorozatokról	Humán- és pénzügyi erőforrás	folyamatos	Nem releváns.
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Gyermekek szegénység felszámolása	Szülők munkához jutási lehetőségeinek, erőforrásainak feltérképezése. Családon belüli erőforrások feltérképezése	Gyermekek szegénység felszámolása, szülők munkához jutási lehetőségeinek javítása	Teljes	Új Roma Stratégia (2019-2030), Új Nemzeti Ifjúsági Stratégia 2025. (kidolgozása folyamatban), „Legyen jobb a gyermekeknek”	Kérdőívek, munkaerőpiaci felmérés, eszköz-és erőforrás felmérés, tanácsadás, közmunkaprogram pályázat,	Pénzügyi és Szociális Bizottság elnöke	2028. 11. 30. (csütörtök)	Rövidtávon: elkészült helyzetelemzés Hosszú távon: feltárt és beadott pályázatok	Humán és pénzügyi erőforrás	folyamatos	Nem releváns.

					Nemzeti Stratégia (2007-2032)							
						foglalkoztatásra irányuló pályázatok						
III. Anőkesélyegyenlősége												
1	Munkahelyet az alacsony iskolai végzettségű nőknek is!	Munkahelyteremtés. Pályarinetációstanács adás. Képzési programokba történő bevonás.	Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési problémáinak csökkentése	Teljes	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2007- 2032)	Kérdőívek, egyéni interjúk, munkaerőpiaci felmérés, eszköz-és erőforrás felmérés, felnőttképzési pályázat, közmunka program pályázat	Pénzügyi és Szociális Bizottság elnöke	2028. 11. 30. (csütörtök)	Rövidtávon: elkészült helyzetelemzés, kitöltött kérdőívek, felvett interjúk, Középtávon: feltárt és beadott pályázatok, hosszú távon: felnőttképzési szerződések száma, munkáltatói igazolások száma	Humán és pénzügyi erőforrás	folyamatos	Nem releváns.
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Az aktív időskorért!	Az idősek ellátását biztosító intézményrendszer fejlesztése, idősek civil szerveződései létrejöttének támogatása	Az idősek körében jelentkező elmagányosodás mértékének	Teljes	Időügyi Nemzeti Stratégia (2009- 2034)	Egyéni interjúk, eszköz-és erőforrás felmérés, programok szervezése, intézményrendszer fejlesztése	Pénzügyi és Szociális Bizottság elnöke	2028. 11. 30. (csütörtök)	Rövidtávon: elkészült helyzetelemzés, felvett interjúk, Közép távon: feltárt és beadott pályázatok, hosszú távon: lebonyolított rendezvények, képzések, létrejövő civil szervezet, fejlődő intézményrendszer	Humán és pénzügyi erőforrás	folyamatos	Nem releváns.
V. A fogyatékkal élő esélyegyenlősége												
1	Teljes akadálymentesítést!	Pályázati lehetőségek felkutatása, kihasználása	Közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása	teljes	Országos Fogyatékosügyi Program (2015- 2025), Országgyűlésnek benyújtva a 2026- 2036 közötti időszakra szóló program	Pénzügyi források figyelése, helyszinbejárás, terveztetés, közbeszerzés, kivitelezés	polgármester	2028. 11. 30. (csütörtök)	Rövid távon: jegyzőkönyv, fényképdokumentáció Középtávon: testületi döntés a pályázat beadásáról, tervdokumentáció Hosszú távon: műszaki átadás- átvételi jegyzőkönyv	Humán, technikai és pénzügyi erőforrás	folyamatos	Nem releváns.

3. Megvalósítás

3.1 Amegvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a programelfogadásátkövetően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiaidokumentumokbaésiránymutatásokba épüljenekbeés érvényesüljenekaz egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 Amegvalósítás folyamata

AtársadalmipartnerségésegyütműködésegyikeszközeaHEPFórumok szervezése lehet. HEPFórumoksegítségévelahelyiállami,önkormányzati,egyháziés civil szervezetek között a hatékonyabb együtműködés alakulhat ki.

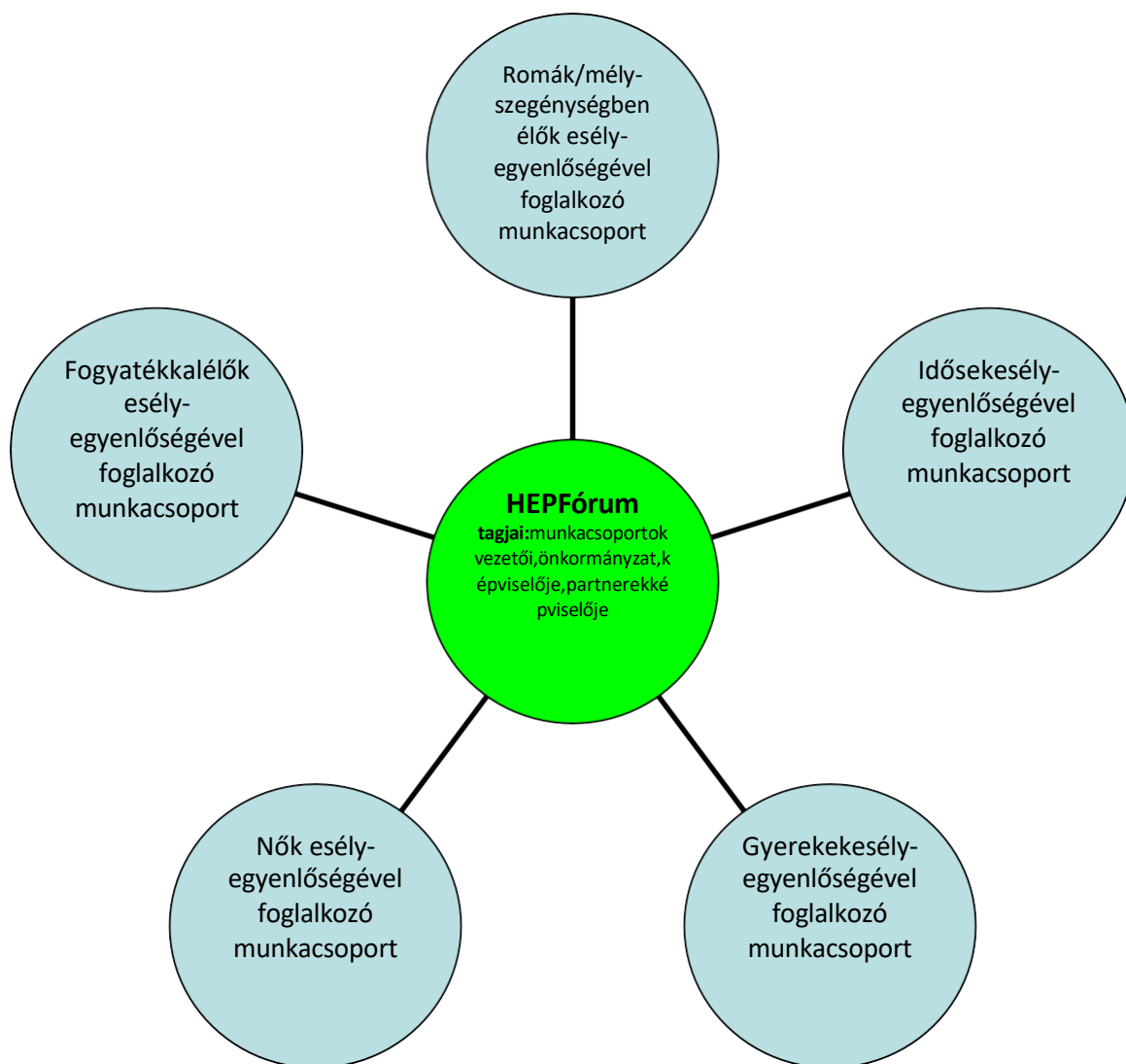
Acélcsoportok esélyegyenlőségiproblémáinakabeazonosításában,aproblémákra adekvátanválaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint aHEPintézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

AHEPFórum feladatai:

acélcsoportok esélyegyenlőségiproblémáinakabeazonosítása,aproblémákraadekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása, aHEPintézkedéseinek megvalósításában, azHEPIT megvalósulásának

figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása a HEP IT és az elérte eredmények nyilvánosságát előtárása, dokumentálása, kommunikálása.

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjaik közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

település polgármestere,

település/község önkormányzatok jegyzője,

helyi nemzeti és önkormányzatok vezetői,

beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,

helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,

meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,

2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,

helyi jelzőrendszeri felelős,

a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,

A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények,

szervezetek képviselői,

település HEP preferense,

rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,

egyéb tagok (pl. tapasztalat szakként valamilyen célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

település képviselő-testületének tagjai,

az illetékes esélyegyenlőség mentor,

tanközpont központ képviselője,

környezetileg települések önkormányzati szereplői,

járásjelző rendszeri tanácsadó,

egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, az vélemény nyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.

Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.

Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így

Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.

Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.

Támogatni kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.

Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.

Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.5 Érvényesülés,módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerült teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelősszemély megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadásmódja és dátuma

A felülvizsgálat összegzése:

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítése óta az egyes intézkedések részben megvalósultak, illetve folyamatban vannak.

Kenderes Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálata megtörtént. Az 5 évre szóló HEP intézkedési terve nem változik, a beazonosított problémák továbbra is fennállnak, az Önkormányzat a saját és a település adottságaihoz képest megteszi a szükséges intézkedéseket.

Kenderes Város Képviselő-testülete a 207/2023. (XII.20.) Kt. számú határozatával elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program kétéves felülvizsgálatát elvégezte és a felülvizsgált programot a 161/2025. (XII.17.) Kt. számú határozattal elfogadta.

Csatoltmelléletek:

képviselőtestületelfogadóhatározatának kivonata

Dátum

Aláírás